

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Ekonomika obce Řitka

Bc. Ivana Rychlíková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ivana Rychlíková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ekonomika obce Řitka

Název anglicky

The analysis of the economy of the municipality Řitka

Cíle práce

Cílem diplomové práce je vyhodnotit ekonomiku obce Řitka ve sledovaných letech 2016-2020. Základní metodou bude finanční a majetková analýza subjektu. Na základě vyhodnocení ekonomiky municipality budou stanoveny závěry, návrhy a doporučení pro stabilizaci a rozvoj analyzovaného subjektu.

Metodika

1. Vymezení teoretických pojmů na základě odborné literatury
2. Charakteristika obce, historie obce, občanská vybavenost
3. Finanční a majetková analýza, analýza poměrových ukazatelů
4. Vyhodnocení ekonomické situace, návrhy a doporučení, závěr

Doporučený rozsah práce

60-80 stran textu

Klíčová slova

obec, rozpočet obce, majetek obce, účetní výkazy, finanční a majetková analýza

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. V Praze: C.H. Beck, 2002. C.H. Beck pro praxi. ISBN isbn80-7179-778-2.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. V Praze: C.H. Beck, 2011. C.H. Beck pro praxi. ISBN isbn978-80-7400-342-4.

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN isbn978-80-271-2028-4.

STIGLITZ, Joseph E. Ekonomie veřejného sektoru. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-454-1.

TOTH, Petr. Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému: výstup z projektu GAČR 402/03/1235. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN isbn80-245-0957-1.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 14. 9. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Ekonomika obce Řitka“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce paní Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za odborné vedení, věcné připomínky, hodnotné rady, trpělivost a ochotu při plánování konzultací. Dále bych ráda poděkovala panu Mgr. Kamilu Abiddu, starostovi obce, a paní Marii Léblové, místostarostce obce, za ochotu, podklady a cenné informace o obci Řitka.

Ekonomika obce Řitka

Abstrakt

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení hospodaření obce Řitka v letech 2016–2020.

V první části práce jsou na základně odborné literatury představeny základní pojmy a postupy pro zpracování konkrétních analýz.

Druhá část práce, je věnována vlastní praktické části, která se zabývá charakteristikou obce Řitka, zejména z pohledu obecního majetku, demografické struktury a socio-demografické struktury či historie obce. Dále je provedena analýza obecního rozpočtu, finanční a majetková analýza (FAMA), finanční analýza poměrových ukazatelů a soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

V závěru diplomové práce je na základně vyhodnocených výsledků analýz posouzeno hospodaření obce Řitka v období 2016–2020 a následně jsou doporučeny návrhy pro zajištění stability a rozvoje obce.

Klíčová slova: obec, působnosti obce, majetek obce, rozpočet obce, finanční a majetková analýza, soustava informativních a monitorujících ukazatelů.

The economy of the municipality Řitka

Abstract

The main aim of the diploma thesis is to evaluate the economy of the municipality Řitka in the years 2016–2020.

In the first part of the thesis, basic terms and methods for processing specific analyses are introduced based on professional literature.

The second part of the thesis is devoted to the practical part, which deals with the characteristics of the municipality Řitka, especially in terms of municipal property, demographic structure, and socio-demographic structure or history of the municipality. Furthermore, the analysis of the municipal budget, financial and property analysis (FAMA), financial analysis of ratios, and a system of informative and monitoring indicators are performed (SIMU).

At the end of the diploma thesis the evaluation of the municipality of Řitka in the period 2016–2020 is assessed based on the evaluated results of analyses, and subsequently, proposals for ensuring the stability and development of the municipality are recommended

Keywords: municipality, municipal competencies, municipal property, municipal budget, financial and property analysis, the system of informative and monitoring indicators

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	18
3.1 Veřejný sektor.....	18
3.2 Pojem obec.....	18
3.3 Působnosti obce	18
3.3.1 Samostatná působnost	18
3.3.2 Přenesená působnost.....	19
3.4 Majetek obce.....	20
3.5 Účetní výkazy potřebné pro finanční analýzu	20
3.5.1 Rozvaha	20
3.5.2 Výkaz zisků a ztrát	21
3.5.3 Přehled o peněžních tocích.....	21
3.5.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu	21
3.6 Finanční analýza municipálních jednotek.....	21
3.6.1 Analýza absolutních dat	22
Horizontální analýza.....	22
Vertikální analýza.....	22
3.6.2 Analýza poměrových ukazatelů	22
Ukazatele autarkie	23
Ukazatele aktivity	24
Ukazatele rentability	25
Ukazatele likvidity.....	27
Ukazatele financování	28
Ukazatel investičního rozvoje	29
Ukazatele produktivity	29
3.7 Model KAMF a KAMF*	29
3.7.1 Model KAMF	29
3.7.2 Model KAMF*	30
3.7.3 Model BAMF	30
3.8 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).....	31
3.9 Rating obce	33
3.10 Scoring obce	33
3.11 Postavení územní samosprávy ve veřejné správě	34

3.12	Rozpočet obce.....	34
3.13	Rozpočtový výhled	35
3.14	Rozpočtový proces.....	35
3.15	Struktura rozpočtu.....	36
3.15.1	Běžný rozpočet	36
3.15.2	Kapitálový rozpočet.....	39
3.16	Finanční a majetková analýza (FAMA).....	40
3.16.1	Časový rozměr metody FAMA	41
	Retrospektivní analýza	41
	Prospektivní analýza	41
3.16.2	Zdroje informací FAMA	41
3.16.3	Indikátory	43
	Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele	44
	Vlastní příjmy na 1 obyvatele.....	44
	Daňové příjmy na 1 obyvatele.....	44
	Míra soběstačnosti	45
	Hrubá úspora.....	45
	Čistá úspora	45
	Míra krytí běžných výdajů.....	45
	Běžně se opakující příjmy na 1 milion majetku	46
	Míra závislosti na neopakovatelných příjmech	46
	Investiční podíl	46
	Míra samofinancování investic.....	46
	Hodnota majetku na 1 obyvatele	47
	Zadlužení obce.....	47
	Relativní dluhová služba	47
4	Vlastní práce.....	48
4.1	Charakteristika obce Řitka	48
4.1.1	Historie obce.....	48
4.1.2	Demografická struktura obce Řitka.....	48
4.1.3	Sociálně-demografická struktura obce Řitka.....	49
4.1.4	Majetek obce Řitka.....	51
	Budovy a stavby	51
	Pozemky.....	52
4.1.5	Geografické informace	53
4.1.6	Urbanistická struktura obce.....	53

4.1.7	Dopravní obslužnost.....	54
4.1.8	Památky a kultura.....	54
4.2	Analýza rozpočtu obce.....	54
4.2.1	Běžný rozpočet.....	54
	Běžné příjmy.....	55
	Běžné transfery.....	61
	Běžné výdaje.....	61
	Saldo běžného rozpočtu.....	72
4.2.2	Kapitálový rozpočet.....	73
	Kapitálové příjmy.....	73
	Kapitálové výdaje v souvislosti s investičními projekty.....	75
	Saldo kapitálového rozpočtu.....	76
4.3	Finanční a majetková analýza obce Řitka.....	76
4.3.1	Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele.....	77
4.3.2	Vlastní příjmy na 1 obyvatele.....	78
4.3.3	Daňové příjmy na 1 obyvatele.....	79
4.3.4	Hrubá úspora.....	81
4.3.5	Míra krytí běžných výdajů.....	82
4.3.6	Investiční podíl.....	83
4.3.7	Hodnota majetku obce.....	84
4.3.8	Hodnota majetku na 1 obyvatele.....	86
4.4	Finanční analýza obce Řitka.....	87
4.4.1	Ukazatele autarkie.....	87
4.4.2	Ukazatele likvidity.....	89
4.4.3	Ukazatel zadluženosti a samofinancování.....	90
4.4.4	Ukazatele aktivity.....	91
4.5	SIMU.....	91
5	Závěr.....	94
6	Seznam použitých zdrojů.....	102
6.1	Knížní zdroje.....	102
6.2	Internetové zdroje.....	104
7	Seznam tabulek a grafů.....	105
7.1	Seznam tabulek.....	105
7.2	Seznam grafů.....	106
7.3	Seznam použitých zkratk.....	106
	Přílohy.....	107

1 Úvod

V České republice je veřejná správa běžně delegována na další subjekty, které výkon státní správy zajišťují. K decentralizaci veřejné správy se váže existence územní samosprávy, která následně výkon správy zajišťuje. Územní samospráva je dále dělena na vyšší územně samosprávné celky, kterými jsou kraje, a nižší územně samosprávné celky, za něž jsou považovány obce. K 1. 1. 2021 bylo dle Českého statistického úřadu evidováno celkem 6 258 obcí, které se nachází na území 14 krajů.

V obecné rovině jsou obce veřejnosprávními korporacemi, které disponují vlastním majetkem, spravují samostatně své záležitosti a náleží jim právo vystupovat v právních vztazích pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

Za nejdůležitější nástroj finančního řízení v obcích je považován rozpočet. Pomocí rozpočtu lze realizovat obecní ekonomické a sociální záležitosti. Hospodaření obcí se odvíjí nejen od struktury majetku, ale je závislé také na daních a dotacích. Rozpočet tak představuje strategickou záležitost, která sděluje informace o tom, jaké zdroje má obec v rámci svého hospodaření k dispozici a jak efektivně s nimi může, ale zároveň nemusí, nakládat.

Občané se mohou o nakládání s majetkem i rozpočtem zajímat a jsou jim veřejně poskytovány informace o hospodaření obcí. Z dostupných dat lze tyto záležitosti analyzovat a následně vyhodnocovat ekonomickou situaci obcí.

Vzhledem k tomu, že v analyzované obci dlouhodobě pobývám a měla jsem možnost získat unikátní data a informace, rozhodla jsem se zpracovat tuto diplomovou práci.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce bude zhodnocení hospodaření obce Řitka ve sledovaném období 2016–2020. Na základě výsledků analýzy budou navržena relevantní doporučení ke zlepšení ekonomické situace v obci.

Hlavní cíl diplomové práce je rozdělen do následujících dílčích cílů:

1. Teoretická východiska
2. Charakteristika obce
3. Analýza reálného rozpočtu
4. Finanční a majetková analýza (FAMA)
5. Finanční analýza
6. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)
7. Vyhodnocení výsledků a zpracování návrhů

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do dvou částí, tedy teoretické a praktické. Nejprve bude provedena analýza sekundárních zdrojů zahrnující odbornou literaturu, právní předpisy a relevantní internetové zdroje. Na základě syntézy poznatků z dostupných pramenů bude systematicky vytvořena teoretická část práce.

Praktická část práce bude zaměřena na vývoj hospodaření obce Řitka v letech 2016–2020. Analytická část bude zpracována na základě účetních výkazů a interní dokumentace. K tvorbě této části výrazně přispějí konzultace se starostou, místostarostkyní a účetní obce. Nejprve bude hodnocená obec charakterizována v oblasti historie, demografické struktury, sociálně-demografické struktury, majetku obce, geografie, urbanistické struktury a občanské vybavenosti. Následně bude zpracována analýza reálného rozpočtu po běžné i kapitálové stránce, finanční a majetková analýza (FAMA), finanční analýza poměrových ukazatelů, soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Zjištěné hodnoty budou pro větší přehlednost uvedeny ve zpracovaných tabulkách. Tabulky budou následně doprovázeny grafy, které zajistí lepší znázornění vývoje hodnot. Výsledky těchto analýz budou následně podrobně okomentovány.

Závěrem celé diplomové práce bude vyhodnoceno hospodaření obce Řitka v letech 2016–2020 a následně navržena doporučení pro zajištění stability a rozvoje obce.

V průběhu zpracování diplomové práce budou využity následující ukazatele a výpočty:

Bazický index časové řady:

$$\frac{q_i}{q_0}$$

q_i – hodnota pro období, které je počítáno

q_0 – hodnota výchozího období

Dále budou využity výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy, které jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1 Ukazatele finanční analýzy

Ukazatel	Vzorec výpočtu	Odkaz na řádky
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	$\frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady z hlavní činnosti}} \times 100$	$\frac{\text{VZZ ř. 30}}{\text{VZZ ř. 1}}$
Celková autarkie na příjmové a výdajové bázi	$\frac{\text{neinvestiční příjmy}}{\text{neinvestiční výdaje}} \times 100$	$\frac{\text{F ř. 11}}{\text{F ř. 17}}$
Běžná likvidita	$\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$	$\frac{\text{R ř. 14}}{\text{R ř. 37}}$
Pohotová likvidita	$\frac{(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé závazky}}$	$\frac{\text{R ř. 15} + \text{R ř. 20} + \text{R ř. 21}}{\text{R ř. 37}}$
Okamžitá likvidita	$\frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$	$\frac{\text{R ř. 20} + \text{R ř. 21}}{\text{R ř. 37}}$
Ukazatel celkové zadluženosti	$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$	$\frac{\text{R ř. 34}}{\text{R ř. 1}}$
Ukazatel samofinancování	$\frac{\text{vlastní zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$	$\frac{\text{R ř. 24}}{\text{R ř. 1}}$
Obrat kapitálu	$\frac{\text{výnosy celkem}}{\text{pasiva}}$	$\frac{\text{VZZ ř. 30}}{\text{R ř. 23}}$
Obrat aktiv	$\frac{\text{výnosy z činnosti}}{\text{stálá aktiva}}$	$\frac{\text{VZZ ř. 31}}{\text{R ř. 2}}$

Zdroj: Kraftová (2002); Otrusínová, Kubičková (2011); Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, (2017), odkaz na řádky Výkaz zisků a ztrát (VZZ) podle Přílohy III, Rozvahy (R) podle Přílohy II a řádky FAMA (F) podle Přílohy I

V další části práce bude zpracována finanční a majetková analýza (FAMA) obce, a to na základě grantového projektu č. 402/03/1235, který byl v roce 2005 vydán Vysokou školou ekonomickou ve spolupráci s Ing. Petrem Tothem a kolektivem autorů.

Pro výpočet ukazatelů finanční a majetkové analýzy budou využita data, která jsou zanesena v tabulce 2.

Tabulka 2 Základní ukazatele finanční a majetkové analýzy

Č.	Položka	Číslo položky
1	DPFO ze závislé činnosti	1111
2	DPFO z vlastní činnosti	1112–1119
3	DPPO bez obcí	1121
4	DPPO za obce	1122
5	DPH	1211
6	Daň z nemovitosti	1511
7	Místní poplatky	1341–1349
8	Daňové příjmy	1111–1705
9	Příjmy z vlastní činnosti	2111–2151
10	Neinvestiční dotace	4111–4160
11	Běžně se opakující příjmy	ř. 8+9+10
12	Ostatní příjmy	2210–482
13	Kapitálové příjmy	3111–3202
14	z toho z prodeje dlouhodobého majetku	3111–3119
15	Kapitálové dotace	4211–4240
16	Příjmy celkem (po konsolidaci)	Součet ř. (11+12+13+15)
17	Běžné výdaje	5011–5909
18	Investiční výdaje	6111–6909
19	Výdaje celkem (po konsolidaci)	Součet ř. (17+18)
20	Financování	8111–8902
21	z toho splátky úvěrů	8112+8114+8122+8124+8212+8214+8222+8224+5141+5142+5143+5149
22	Výsledek hospodaření	Součet (16-(19+20))
23	Stavby	Rozvaha ř. 7
24	Dlouhodobý hmotný majetek	Rozvaha ř. 2
25	Majetek celkem	Rozvaha ř. 1
26	Počet obyvatel	Český statistický úřad

Zdroj: Toth (2005)

Konkrétní vzorce pro výpočty ukazatelů FAMA jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3 Ukazatele finanční a majetkové analýzy

Ukazatel	Vzorec	Odkaz na řádky
Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele	$\frac{\text{příjmy celkem}}{\text{počet obyvatel}}$	$\frac{\text{ř. 16}}{\text{ř. 26}}$
Vlastní příjmy na 1 obyvatele	$\frac{\text{příjmy z vlastní činnosti}}{\text{počet obyvatel}}$	$\frac{\text{ř. 9}}{\text{ř. 26}}$
Daňové příjmy na 1 obyvatele	$\frac{\text{daňové příjmy}}{\text{počet obyvatel}}$	$\frac{\text{ř. 8}}{\text{ř. 26}}$
Hrubá úspora	celkové příjmy – běžné příjmy	ř. 16 – ř. 17
Míra krytí běžných výdajů	$\frac{\text{běžné výdaje}}{\text{běžně se opakující příjmy}}$	$\frac{\text{ř. 17}}{\text{ř. 11}}$
Investiční podíl	$\frac{\text{kapitálové výdaje}}{\text{celkové výdaje}}$	$\frac{\text{ř. 18}}{\text{ř. 19}}$
Hodnota majetku obce	aktiva celkem	ř. 25
Hodnota majetku obce na 1 obyvatele	$\frac{\text{aktiva celkem}}{\text{počet obyvatel}}$	$\frac{\text{ř. 25}}{\text{ř. 26}}$

Zdroj: Toth (2005), odkaz na řádky FAMA podle Přílohy I

Jako poslední bude analyzována soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

Tabulka 4 Ukazatele SIMU

Č.	Ukazatel	Zdroje údajů		
1	Počet obyvatel	ČSÚ		
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN 2-12 M	ř. 4200 (část IV. výkazu)	RS – Třída 1+2+3+4 (po konsolidaci)
3	Úroky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS – položka 5141
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS – položky 8112, 8122, 8212, 8222, 8114, 8124, 8214, 8224
5	Dluhová služba celkem	Součet ukazatelů 3 a 4		
6	Ukazatel dluhové služby (v %)	Podíl ukazatelů 5 a 2		
7	Průměr příjmů za poslední 4 roky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		průměr ukazatele 2 za poslední 4 roky
8	Zadluženost	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457	
9	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	Podíl ukazatelů 8 a 7		
10	Aktiva celkem	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ – BRUTTO"	ř. 1	
11	Cizí zdroje	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	ř. 34	
12	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl ukazatelů 11 a 10		
13	Oběžná aktiva	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ – NETTO"	ř. 14	
14	Krátkodobé závazky	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	ř. 37	
15	Celková likvidita	Podíl ukazatelů 13 a 14		

16	Stav na bankovních účtech	Účetní výkaz – rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ – BRUTTO"	SÚ 068, 231, 236, 241, 244	
17	Stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací	Účetní výkaz – rozvaha příspěvkové organizace, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ – BRUTTO"	SÚ 068, 241, 243, 244	součet výkazů za zřízené příspěvkové organizace
18	Zadluženost zřízených příspěvkových organizací	Účetní výkaz – rozvaha příspěvkové organizace, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 289, 326, 451, 452	součet výkazů za zřízené příspěvkové organizace

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2018)

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejný sektor

Vztahy definující veřejný sektor jsou založeny na propojení několika základních subjektů, mezi které patří stát, město nebo obec (Žehrová, Pfeiferová 2010).

Ekonomie je věda, která se člení do mnoha oblastí. Stejně jako si jiné obory kladou několik základních otázek, není tomu jinak ani u ekonomiky veřejného sektoru. Důležité jsou zejména otázky typu pro koho vyrábět, co vyrábět, jak vyrábět a jak uskutečnit kolektivní rozhodnutí. Obzvláště poslední otázka je pro tento obor ekonomiky zásadní, protože se jedná o rozhodnutí, která dělá společnost jako celek (Stiglitz, 1997).

3.2 Pojem obec

Obec je základním územním samosprávným celkem, který je tvořen zejména obyvatelstvem, společně užívajícím vymezené katastrální území. Na hranicích svého území je obcím vyhrazeno právo na samosprávu. Tyto aspekty jsou považovány za základní znaky obce (Peková, 2011).

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, popisuje obec následovně: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“

3.3 Působnosti obce

Obce mohou svými orgány vykonávat dva různé rozsahy působnosti: výkon samostatné působnosti neboli samosprávy, nebo přenesené působnosti, tedy státní správy. Toto rozdělení je nutné při výkonu funkce důkladně rozlišovat, protože výkon přenesené působnosti je zahrnut do kompetencí obecního úřadu, nikoliv zastupitelů obce (Černohorský, 2018).

V rámci samostatné působnosti jsou obcemi vydány předpisy v podobě obecně závazných vyhlášek a v přenesené působnosti nařízení obce (Kopecký, 2017).

3.3.1 Samostatná působnost

Provazníková (2015) vymezuje samostatnou působnost výčtem záležitostí, které spadají do jejich kompetencí. Jedná se zejména o podporu rozvoje sociální oblasti, uspokojování potřeb občanů v oblasti bydlení, ochrany zdraví, dopravy, vzdělání

nebo kultury. Dále uvádí, že dle zákona jsou obce v rámci samostatné působnosti vymezeny několika hlavními činnostmi a pravomocemi, mezi které patří:

- a) hospodaření s obecním majetkem,
- b) zřizování právnických osob a organizačních složek obce,
- c) vydávání obecně závazných vyhlášek,
- d) vyhlašování místních referend,
- e) zřizování místní policie,
- f) spolupracování s dalšími obcemi,
- g) ukládání pokut za správní delikty.

3.3.2 Přenesená působnost

Černohorský (2018) popisuje přenesenou působnost jako takovou působnost, která je státem přenesena na územní samosprávné celky. Jedná se o takový výkon státní správy, který je vždy vymezen zákony. Obce v rámci přenesené působnosti dělí do tří kategorií, dle rozsahu výkonu státní správy, na běžné obce, obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností.

- a) Běžné obce (I. stupeň)** vykonávají danou činnost pouze v omezeném rozsahu. Výkon je realizován zaměstnanci obecního úřadu, kteří často nemají dostatečnou úroveň odbornosti. Agenda spadající do I. stupně přenesené působnosti je zejména v oblasti přestupkových řízení, někdy zahrnuje i činnost matričního úřadu (Kočí, 2012).
- b) Obce s pověřenými obecními úřady (II. stupeň)** jsou oprávněny k výkonu pravomocí v podobě rozhodování v I. stupni správního řízení o právech a povinnostech osob, pokud není jinak stanoveno zákonem, zajišťovat volby do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev obcí, krajů a do Evropského parlamentu, plnit funkce vodoprávního úřadu, být orgánem ochrany přírody nebo plnit funkci ochrany zemědělského půdního fondu (Provazníková, 2015).
- c) Obce s rozšířenou působností (III. stupeň)** mají kompetence v oblasti vydávání občanských a řidičských průkazů, cestovních dokladů, jsou současně živnostenským úřadem, vedou registr obyvatel nebo také zajišťují dopravu a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy (Provazníková, 2015).

3.4 Majetek obce

Vlastnictví majetku patří mezi základní podmínky územní samosprávy. Bez nároku na jeho vlastnictví by obce majetek pouze spravovaly, bez jakéhokoliv podílu na rozhodování a nakládání s ním. Slouží jako významný ekonomický nástroj, s nímž lze dosahovat sociálně ekonomických cílů rozvoje spravovaného území. Současně jsou obce považovány za poskytovatele veřejných statků. Hospodaření s těmito statky je často netržní a jejich vlastnictví je určeno rozhodnutím státu nebo obce. V rámci veřejného sektoru je upřednostňován sociální dopad, a tak tvorba zisku není prvotním cílem, jako je tomu u soukromého sektoru. Důležité je zvážení objemu a druhu veřejných statků. (Macháček, Toth, Vokoun, 2011).

V zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích se píše: „*Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je rádně odůvodněn. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví.*“

3.5 Účetní výkazy potřebné pro finanční analýzu

Účetní výkazy představují soustavu informací z minulosti i současnosti, které popisují vývoj reprodukčního procesu jednotky a způsob, jakým jsou zpravovány svěřené finanční prostředky (Máče, 2006).

Data, která lze z účetních výkazů získat, jsou nutným podkladem pro zpracování kvalitní finanční analýzy a následné získání relevantních výstupů. Mezi potřebné výkazy řadíme zejména rozvahu, výkaz zisků a ztrát, přehled o peněžních tocích neboli cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

3.5.1 Rozvaha

Rozvaha poskytuje pohled na majetkovou a finanční strukturu jednotky. Informuje o stavu aktiv a pasiv v jednotlivých letech. Má bilanční podobu, jelikož na jedné straně je zachycena výše a struktura majetku (aktiva) a na straně druhé, z jakých zdrojů je majetek financován (pasiva). Platí zde bilanční pravidlo, které vypovídá o tom, že by se aktiva měla vždy rovnat pasivům. Běžně je rozvaha sestavována k poslednímu dni účetního období, kterým zpravidla bývá poslední den roku (Růčková, 2019).

3.5.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát je přehled výnosů, nákladů a jejich rozdílu, tedy výsledku hospodaření jednotky za konkrétní účetní období (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017). Zahrnuje položky, které vznikly postupnou kumulací za celé účetní období. Představuje oproti rozvaze tokové ukazatele, nikoliv stavové (Vodáková, 2012).

Lze z něj zjistit, jak je ovlivněn výsledek hospodaření jednotlivými položkami tohoto výkazu. Pomocí údajů obsažených ve výkazu zisku a ztrát lze hodnotit ziskovost jednotky. Výsledek hospodaření je ziskový pouze za předpokladu, že výnosy převažují nad náklady. V opačném případě se jedná o ztrátový výsledek hospodaření (Růčková, 2019).

3.5.3 Přehled o peněžních tocích

Tento přehled, který je v praxi často označován také jako výkaz cash flow, poskytuje informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za určité období (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

3.5.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Dle Skálové (2018) přehled o změnách vlastního kapitálu „*informuje uživatele účetní závěrky o položkách, které tvoří vlastní kapitál a o jejich změnách, které proběhly během účetního období.*“

3.6 Finanční analýza municipálních jednotek

Finanční analýza poskytuje podstatné informace o finanční situaci jednotky. U neziskových organizací je nutné uvážit specifičnost, kterou jednotky disponují a uzpůsobit ukazatele finanční analýzy tak, aby odpovídaly potřebám organizací neziskového charakteru a poskytly tak požadované výstupní informace (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

Tato analýza slouží zejména k celkovému zhodnocení finanční situace a taktéž představuje zdroj pro další rozhodování a posuzování (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

V rámci soukromého sektoru využívají výstupy finanční analýzy manažeři k rozšíření svých znalostí o finanční situaci podniku a následně slouží ke správnému rozhodování o způsobu hospodaření. Současně je těchto informací využíváno pro potřeby

nejen sledovaného subjektu, ale i pro externí uživatele, kteří mají jistou souvislost v oblasti finanční či hospodářské (Knápková, Pavelková, Chodúr, 2011).

Hlavním finančním zdrojem je zejména finanční účetnictví a účetním zdrojem jsou výkazy. Na základě těchto podkladů lze hodnotit minulost, současnost i očekávanou budoucnost jednotky (Máče, 2006).

Otrusinová a Kubičková (2011) dále zmiňují, že by každá finanční analýza měla splňovat 3 základní požadavky: účelnost, aplikovatelnost a finanční efektivnost.

3.6.1 Analýza absolutních dat

Vertikální a horizontální rozbor účetních výkazů je v rámci finanční analýzy považován za výchozí bod, který umožňuje vidět absolutní údaje v konkrétních souvislostech a relacích. Dle druhu rozboru je sledován vývoj veličiny, která představuje položku z účetního výkazu, a to v určitém čase či ve vztahu k relativní veličině (Kislingerová, Hnilica, 2008).

Horizontální analýza

Horizontální analýza sleduje vývoj vybraných veličin v čase, a to zejména k některému z minulých období. Její zpracování je založeno na využití indexů a diferencí, které informují o změně oproti minulému období. Indexy udávají meziroční procentuální změny, přičemž difference jsou sledovány v absolutních číslech (Kislingerová, Hnilica, 2008).

Vertikální analýza

Vertikální rozbor se váže ke konkrétnímu komponentu z účetního výkazu a je na něj pohlíženo v relaci k některé z veličin. Zjišťuje tak procentní podíl položky na zvoleném základu. Analýza je prováděna ve sloupcích, proto je nazývána jako vertikální (Sedláček, 2011).

3.6.2 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele představují základní nástroj finanční analýzy. Definiují vzájemný vztah položek na základě jejich podílu. Podstatou je existující souvislost mezi poměrovými ukazateli, protože jen v takovém případě bude mít výpočet vypovídající schopnost (Máče, 2006).

Ukazatele běžně vycházejí z účetních výkazů. Rozvaha zachycuje veličiny ke konkrétnímu datu nebo okamžitému stavu a má tak podobu stavové ekonomické veličiny. Výkaz zisků a ztrát charakterizuje výsledky činnosti k určitému období a poskytuje tak intervalové veličiny (Sedláček, 2011).

Tento druh analýzy je považován za jednu z nejoblíbenějších metod, jelikož poskytuje rychlou a přesnou představu o finanční situaci jednotky (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

Ukazatele autarkie

Ukazatel autarkie je tradičním ukazatelem municipalit, který představuje jejich míru soběstačnosti (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

Kraftová (2002) zmiňuje dva základní požadavky, které by měly být v průběhu hodnocení tohoto ukazatele uváženy. V opačném případě se jejich vyhodnocení značně komplikuje. Prvním je požadavek plného nasycení poptávky nabídkou a dále také neexistence soukromé firmy, která by na stejnou úroveň výstupů potřebovala menší vstupy.

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

Tato míra vypovídá o schopnosti municipality pokrýt náklady hlavní činnosti z dosažených výnosů. Do výnosů jsou zařazeny zejména neinvestiční dotace, které představují rozsáhlou část (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady hlavní činnosti}} \times 100 \quad (1)$$

Za předpokladu, že hodnoty ukazatele dosahují 100 %, lze je považovat za uspokojivé. V případě nižších hodnot dochází k nedostatečné míře krytí nákladů výnosy a měla by být provedena analýza příčin. Při vyšších hodnotách se nabízí myšlenka využití dotačních prostředků na jiné účely (Kraftová, 2002).

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

Tato míra informuje jednotku, zda byla výše příjmů dostatečná k pokrytí výdajů či nikoliv. Autarkie příjmů a výdajů nefunguje na účetních principech, které jsou uplatňovány při účtování výnosů a nákladů. Dále je možné vycházet z rozdělených neinvestičních a investičních příjmů (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{příjmy}}{\text{výdaje}} \times 100 \quad (2)$$

Ideální míra autarkie je rovna 100 % anebo nepatrně vyšší. Při menších hodnotách než 100 % je potřeba analyzovat a odstranit příčiny nepokrytí výdajů příjmy. Je-li zamýšlená varianta dosažených hodnot výrazně vyšší než 100 %, nabízí se možnost zhodnocení volných prostředků a posouzení vztahu k výnosově nákladové autarkii (Kraftová, 2002).

Míra příjmů z investiční dotace na celkových provozních příjmech

Míra pokrytí celkových provozních příjmů provozní dotací je považována za další významný ukazatel v oblasti hodnocení struktury příjmů municipální firmy. Příjmy do 100 % jsou získány doplňkovou činností municipalit (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{neinvestiční dotace}}{\text{neinvestiční příjmy}} \times 100 \quad (3)$$

Ukazatele aktivity

Pomocí ukazatele aktivity lze sledovat efektivitu jednotky v oblasti hospodaření s aktivy. Za předpokladu, že disponuje více aktivy, než je potřeba, vznikají nadměrné náklady, a v souvislosti s nimi i nízký zisk. V opačném případě, kdy je aktiv nedostatek, je jednotka nucena vzdát se potenciálně výhodných podnikatelských příležitostí a přichází tak o své výnosy (Sedláček, 2011).

Obrat aktiv

Obrat aktiv zjišťuje, kolikrát se aktiva za určitý časový interval obrátí. Tento ukazatel lze samostatně rozdělit na obrat stálých aktiv a obrat oběžných aktiv. Poté

je možno specifikovat, za jak dlouhou dobu se průměrně obrátí všechna aktiva jednotky (Knápková, Pavelková, 2010).

$$\frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \quad (4)$$

Obecná minimální doporučená hodnota je 1, avšak čím vyšších hodnot ukazatel dosahuje, tím jsou jeho výsledky lepší (Scholleová, 2017).

Obrat zásob a doba obratu zásob

Obrat zásob funguje na stejné bázi jako obrat aktiv. Určuje, kolikrát ročně dojde ke spotřebování zásob a jejich následnému naskladnění. V návaznosti na obrat zásob definuje ukazatel doby jejich obratu, po jak dlouhou dobu jsou zásoby v jednotce vázány, až do doby jejich spotřeby či prodeje (Kraftová, 2002).

Čím vyšší je obratovost zásob a kratší doba obratu, tím je situace pro jednotku lepší (Růčková, 2019).

$$\frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (5)$$

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek vyjadřuje, za jaký počet dní jsou pohledávky v průměru zaplacený. Tento ukazatel by neměl být vyšší, než je běžná doba splatnosti pohledávek. Jestliže by taková situace nastala, vypovídá to o skutečnosti, že pohledávky nejsou uhrazeny včas. Důležité je tuto hodnotu co nejvíce minimalizovat (Otrusínová, Kubíčková, 2011).

$$\frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{denní tržby}} \times 360 \quad (6)$$

Ukazatele rentability

Ukazatel rentability je v praxi označován také jako ukazatel výkonnosti. Jelikož zisk není primárním cílem municipálních firem, je ukazatel rentability často vnímaný jako problematický. Tvorba zisku z hlavní hospodářské činnosti je u neziskových

organizací často diskutovaným tématem, neboť primárním cílem je zejména hospodářská vyrovnanost, nikoliv ziskovost. Naopak v rámci ziskového sektoru bývá považován za typický ukazatel finanční analýzy. Municipality mimo hlavní hospodářskou činnost realizují i činnost doplňkovou, jejímž cílem je naopak ziskovost (Otrusinová, Kubičková, 2011).

Kraftová (2002) uvádí, že vzhledem k zvláštnostem, kterými municipální firmy disponují, je pro analýzu rentability vhodné využít následující ukazatele:

Nákladová rentabilita

Nákladová rentabilita je ukazatel, který poměruje užitečný efekt, který je interpretován ziskem. Zisk je také odrazem uznané užitečnosti produktu pro spotřebitele. Jsou zde zvažovány faktory v podobě kvantity, kvality či ceny. Jestliže nákladová rentabilita vykazuje záporná čísla, je pro municipální firmu žádoucí přijmout opatření, která zajistí přeměnu hodnot do kladných čísel. Pokud municipalita opatření nepřijme, je potřeba ukončit doplňkovou činnost. Cílem každé jednotky by měla být maximalizace nákladové rentability (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{hospodářský výsledek doplňkové činnosti}}{\text{náklady doplňkové činnosti}} \times 100 \quad (7)$$

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Tento ukazatel je využíván za předpokladu, že municipální firma provozuje doplňkovou činnost a existují ztráty z hlavní činnosti. Ukazatel hodnotí, v jaké míře je ziskem z doplňkové činnosti pokrývána ztráta z činnosti hlavní, a to zejména v procentuálním vyjádření. Říká nám, do jaké míry je naplňována doplňková činnost. Jestliže hospodářský výsledek hlavní činnosti dosahuje nuly, není možno jej kvantifikovat (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{hospodářský výsledek z doplňkové činnosti implicitně v kladné hodnotě}}{\text{hospodářský výsledek z hlavní činnosti implicitně v záporné hodnotě}} \quad (8)$$

Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity jsou významným hodnotícím ukazatelem municipálních firem, který vypovídá o schopnosti uhrazení krátkodobých závazků vůči dalším subjektům. Lze sledovat likviditu okamžitou, pohotovou a běžnou. Nejčastěji je hodnocena likvidita okamžitá a pohotová. Obecně likviditu řadíme mezi ukazatele stavových hodnot, které vykazují stav hodnot ke konkrétnímu hodnotícímu okamžiku (Kraftová, 2002).

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita bývá také označována jako likvidita I. stupně a značí nejužší pojetí likvidity (Růčková, 2019).

Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker (2017) uvádějí jako vyhovující interval od 0,2–0,5. Jestliže by byla hodnota vyšší, vypovídá to o neefektivnosti finančních prostředků. Kislíngerová (2010) oproti tomu doporučuje konkrétní hodnotu 0,2.

V rámci soukromého ziskového sektoru jsou za ideální považovány hodnoty v blízkosti 0,2 a peněžní prostředky by tak měly tvořit 1/5 z celkové výše závazků. V případě municipálních firem bývají hodnoty vyšší než 0,2 a to zejména s přicházejícím koncem roku. Tato situace však naznačuje, že je nutné, aby byla řízena míra zhodnocování nevyužitých finančních prostředků (Kraftová, 2002).

$$\frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (9)$$

Pohotová likvidita

Pohotová neboli rychlá likvidita vykazuje odpovídající hodnoty v blízkosti 1. V tomto ideálním případě dochází k vyrovnanému stavu mezi krátkodobými pohledávkami a krátkodobými závazky (Kraftová, 2002).

Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker (2017) doporučují hodnoty od 1,1 do 1,5. Pokud by ukazatel běžné likvidity dosahoval hodnoty menší než 1, musí dojít k prodeji zásob.

Kislíngerová (2010) udává optimální hodnotu v nižším intervalu 0,7 až 1,0.

$$\frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (10)$$

Běžná likvidita

Ideálních hodnot je dosahováno za předpokladu, že patří do intervalu 1,5 – 2,5 v závislosti na druhu odvětví (Otrusínová, Kubičková, 2011).

Dle Růčkové (2019) a Kraftové (2002) jsou přijatelné hodnoty v rozmezí 1,1–2,5.

$$\frac{\text{oběžná aktiva celkem}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (11)$$

Ukazatele financování

Postavení ukazatelů financování se od sebe v soukromém a veřejném sektoru zásadně liší. Je podstatné odlišovat provozní financování a investiční financování, stejně jako je důležité si uvědomit vztah mezi rozpočtnictvím a účetnictvím. Vlastní zdroje obvykle převyšují dluhy, a to v závislosti na alokačním způsobu financování municipalit. S ohledem na zmíněná fakta používají municipální firmy k hodnocení financování následující ukazatele: míru finanční nezávislosti (stability), míru věřitelského rizika a sílu finanční páky (Kraftová, 2002).

$$\text{Míra finanční nezávislosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celkový kapitál}} \times 100 \quad (12)$$

$$\text{Míra věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celkový kapitál}} \quad (13)$$

$$\text{Síla finanční páky} = 1 + \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (14)$$

Ukazatel investičního rozvoje

Ukazatel investičního rozvoje hodnotí stav dlouhodobého majetku a hospodaření s ním. Zaměřuje se zejména na míru opotřebení tohoto majetku a na podíl odpisů na financování investičních aktivit (Otrusinová, Kubičková, 2011).

$$\frac{\text{investice celkem (brutto)}}{\text{odpisy}} \quad (15)$$

Ukazatele produktivity

V rámci municipálních jednotek představuje ukazatel produktivity obměnu ukazatelů rentability (Otrusinová, Kubičková, 2011).

$$\text{Produktivity práce z přidané hodnoty} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet pracovníků}} \quad (16)$$

$$\text{Produktivita kapitálu z přidané hodnoty} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{celkový kapitál}} \quad (17)$$

3.7 Model KAMF a KAMF*

Model KAMF je experimentální model, který se zabývá bonitou municipálních jednotek. Model je vytvořen ve dvou variantách, kdy první KAMF je pro municipality, které nedisponují doplňkovou činností, a druhá varianta KAMF* je naopak pro ty, které doplňkovou činnost realizují. Variace se pak vzájemně liší ukazateli, jejichž hodnoty se promítají do škál hodnocení. Z důvodu jednotvárnosti jsou všechny ukazatele interpretovány v procentech. (Kraftová, 2002).

3.7.1 Model KAMF

Variace KAMF je zaměřena na ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů, dále na ukazatel okamžité likvidity, obratu kapitálu a produktivity práce. Ukazatel produktivity práce je přizpůsoben poměru přidané hodnoty a osobních nákladů. Všechny ze zmíněných ukazatelů KAMF vykazují pozitivní výsledky při své maximalizaci, avšak ukazatel okamžité likvidity je jedinou výjimkou. V případě jeho maximalizace municipalita značí neehospodárnost v souvislosti s krátkodobým finančním majetkem (Kraftová, 2002).

Tabulka 5 Model KAMF

Ukazatel	Stupnice hodnocení				
	<i>1 Velmi dobrý</i>	<i>2 Dobrý</i>	<i>3 Střední</i>	<i>4 Špatný</i>	<i>5 Alarmující</i>
	Škály				
(V/N)*100	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
(FM/KCK)*100	> 40 % et < 60 %	> 20 % et < 40 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
(V/øK)*100	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
(PH/ON)*100	> 200 %	> 150 %	> 120 %	> 100 %	< 100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Kraftové (2002)

3.7.2 Model KAMF*

KAMF* variace hodnotí ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů, avšak pouze v souvislosti s hlavní činností. Následně doplňuje hodnocené indikátory, nákladovou rentabilitu doplňkové činnosti a míru pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Tento indikátor by nebyl předmětem hodnocení, jestliže municipální jednotka nedosahuje ztráty z hlavní činnosti (Kraftová, 2002).

Tabulka 6 Model KAMF*

Ukazatel	Stupnice hodnocení				
	<i>1 Velmi dobrý</i>	<i>2 Dobrý</i>	<i>3 Střední</i>	<i>4 Špatný</i>	<i>5 Alarmující</i>
	Škály				
(V _{HČ} /N _{HČ})*100	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
(HVDČ / NDC)*100	> 30 %	> 15 %	> 5 %	< 5 %	Záporná hodnota
(zisk _{DČ} /ztráta _{HČ})*100	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
(FM/KCK)*100	> 40 % et < 60 %	> 20 % et < 40 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
(V/øK)*100	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
(PH/ON)*100	> 200 %	> 150 %	> 120 %	> 100 %	< 100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Kraftové (2002)

3.7.3 Model BAMF

Model BAMF je jednoduše koncipovaným ukazatelem, který je do jisté míry taktéž flexibilním. Vychází z principu bilanční analýzy a současně je přihlíženo ke specifickým, kterým municipální firmy disponují. (Kraftová, 2002).

Kraftová (2002) dále popisuje některá základní východiska BAMF, která jsou následující:

- a) mají-li zařazené ukazatele pozitivně rostoucí tendenci, jsou považovány za pozitivní
- b) optimální hodnota indikátorů by se měla pohybovat okolo hodnoty 1,
- c) model se nezaměřuje na významnost váhy ukazatelů a jeho celkový výsledek představuje prostý aritmetický průměr,
- d) nezáleží na existenci doplňkové činnosti municipální firmy,
- e) hodnocení je provedeno na základě 4 oblastí finanční analýzy, z nichž je vybrán jeden ukazatel, který odpovídá koncepci modelu BAMF a je vhodný pro municipální firmy,
- f) dále jsou zařazeny další 3 oblasti, které nejsou součástí běžných oblastí finanční analýzy.

Seznam oblastí finanční analýzy:

- a) L – likvidita
- b) A – aktivita
- c) F – financování
- d) R – rentabilita
- e) A – autarkie
- f) P – produktivita práce
- g) I – míra rozvoje či útlumu

$$BAMF = \frac{L + A + F + R + A + P + I}{7} \quad (18)$$

3.8 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

V roce 2017 bylo Ministerstvem financí zrušeno usnesení vlády ČR č. 1395 o monitoringu hospodaření obcí ze dne 12. listopadu 2008. Zároveň bylo přijato nové usnesení vlády ČR č. 742 o monitoringu hospodaření územních samosprávných celků ze dne 23. října 2017. Změny, které byly v rámci monitoringu hospodaření obcí provedeny, pramení ze zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který nabyl účinnosti dne 21. února 2017. V rámci změn bylo přijato nové stěžejní pravidlo rozpočtové odpovědnosti ÚSC. Na základě tohoto pravidla se do monitoringu zahrnuly i kraje

a zároveň byly vyloučeny příspěvkové organizace. Monitoring hospodaření územních samosprávních celků slouží k vyhodnocování hospodářské situace nižších i vyšších územně samosprávních celků. Princip je založen na pozorování soustavy osmnácti informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU), které vychází z veřejně dostupných účetních a finančních výkazů. Ministerstvo financí každoročně zhodnocuje výpočty těchto ukazatelů pro všechny obce (Ministerstvo financí ČR, 2018).

Soustava informativních a monitorujících ukazatelů je dále rozdělována na:

- A. informativní ukazatele** – počet obyvatel obce, příjem celkem (po konsolidaci), úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, dluhová služba celkem, ukazatel dluhové služby (%), aktiva celkem, cizí zdroje, stav na bankovních účtech celkem, úvěry a komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, zadluženost celkem, podíl zadluženosti na cizích zdrojích (%), 8leté saldo, oběžná aktiva, krátkodobé závazky.
- B. monitorující ukazatele** – podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%), celková (běžná) likvidita a pravidlo rozpočtové odpovědnosti (Ministerstvo financí ČR, 2018).

Tabulka 7 Výpočet vybraných ukazatelů SIMU

Ukazatel	Výpočet	Doporučené hodnoty
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	Cizí zdroje / Aktiva celkem	Hodnota by neměla překročit 25 %
Celková likvidita	Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky	Hodnota by neměla být nižší než 1
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	Zadluženost / Průměr příjmů za poslední 4 roky	Hodnota by neměla překročit 60 %

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2018)

Za klíčové jsou považovány následující monitorující ukazatele: pravidlo rozpočtové odpovědnosti, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Překročení hraničních hodnot u všech tří ukazatelů současně nemusí ihned znamenat kritickou finanční situaci, ale může pouze signalizovat riziko hospodářských problémů (Ministerstvo financí ČR, 2018).

3.9 Rating obce

Rating je obecně využívaný nástroj, který hodnotí schopnost subjektu dostát svým závazkům a splácet své dluhy. Představuje vymezení rizika nedodržení závazku, které je určeno adekvátní ratingovou známkou (Vinš, Liška 2005).

Jedná se o výsledek expertního posouzení nebo automatizovaného přístupu. První variantu je možné provést pomocí modelových nebo bodovacích přístupů, a to v krátkém časovém úseku pro rozsáhlou skupinu subjektů. Možnost expertního posouzení je finančně i časově náročnější. Spočívá v podrobném posouzení subjektu, přičemž jsou uvažována i specifika náročná na kvantifikaci (Moderní obec, 2021).

Obecně je rating považován za analytický proces, který hodnotí schopnost sledovaného subjektu dostát svým závazkům, které jsou spojeny s přijetím dluhu. Pokud je nahlíženo na rating z pohledu banky, představuje rizikovost úvěru neboli velikost rizika, které vychází z nedodržení závazků (Toth, 2005).

Rating je na základě smlouvy vykonán speciálním analytickým týmem, který využívá kvalitativních i kvantitativních metod. Po dokonání procesu a vyhodnocení rizik je subjektu přidělen konečný rating, který je následně zveřejněn. Výhodou ratingu je dostupnost informací, které je běžně obtížné zajistit a zhodnotit. (Sedláček, 2011).

Jelikož je rating poměrně časově i věcně náročný, trvá jeho zpracování standardně po dobu 1–2 měsíců (Vinš, Liška, 2005).

Pro investory, banky a obchodní partnery představuje rating plnohodnotný podklad při rozhodování o obchodní spolupráci s vybraným subjektem (Moderní obec, 2021).

3.10 Scoring obce

Scoring je proces, který snadno a rychle určí bonitu hodnoceného subjektu, tedy schopnost žadatele dlouhodobě splácet úvěr. Tohoto zjištění je docíleno na základě využití kvantitativní finanční analýzy dat. (Sedláček, 2005).

Pomocí scoringu je možné dozvědět se více o finančním zdraví jednotky. Proces jako takový se velmi podobá ratingu, avšak scoring je výrazně méně náročný na jeho zpracování. Z důvodu dostupnosti potřebných vstupních dat jej lze vykonat prakticky okamžitě (Vinš, Liška, 2005).

Tabulka 8 Parametry při vytváření scoringu a ratingu

Položka	Rating	Scoring
Zdroj dat	Hodnocený subjekt, externí zdroje	Hodnocený subjekt
Charakter dat	Kvantitativní i kvalitativní s pohledem do budoucna	Převážně kvantitativní, důvěryhodné jsou minulé výsledky
Analýzu provádí	Ratingový tým (minimálně 2 lidé)	1 analytik
Způsob hodnocení	Analýza s převahou kvalitativních faktorů	Automatizovaný proces s důrazem na kvantitativní část
Výsledek	Známka na základě rozhodnutí ratingového výboru	Výstup dle automatizovaného výpočtu z PC
Doba hodnocení	1 až 2 měsíce	Do 1 týdne
Cenová náročnost	Řádově ve statisících Kč	Minimální poplatek
Užití	Pro nestandardní nebo významné dlouhodobé kontrakty	Pro standardní nebo menší obchody krátkodobějšího charakteru

Zdroj: vlastní zpracování dle Vinše, Lišky (2005)

3.11 Postavení územní samosprávy ve veřejné správě

Veřejný sektor zastává důležitou roli při rozvoji sociálně technické infrastruktury, při reprodukci obyvatel a pracovních sil. Tím má významné postavení v rámci ekonomického rozvoje regionů. Aby byl zajištěn provoz a rozvoj veřejného sektoru, získávají obce finanční prostředky z daní, dotací či z vlastní činnosti. Úroveň kvality hospodaření obcí má vliv na celkový sociální a ekonomický rozvoj České republiky. Z tohoto důvodu je důležité mu věnovat dostatečnou pozornost a vytvářet adekvátní podmínky pro plánování hospodaření. Obecní rozpočet se odvíjí nejen od počtu obyvatel, ale i rozsahu a kvality obecního rozpočtu. Po reformách, které v České republice proběhly, byly posíleny pravomoci a soběstačnosti municipalit a stejně tak související zodpovědnost obecních zastupitelstev, které jsou zcela odpovědné za socioekonomický rozvoj a naplňování potřeb obyvatelstva území obce (Toth, 2005).

3.12 Rozpočet obce

Na úrovni územních samosprávních celků jsou v rámci veřejných rozpočtů sestavovány rozpočty krajů a obcí (Provazníková, 2015). Kromě nich je možné mezi územní rozpočty zařadit také rozpočty dobrovolných svazků obcí, Regionálních rad regionů soudržnosti či rozpočty organizací, které jsou na úrovni obcí a krajů. V praxi jsou také nazývány jako decentralizované peněžní fondy, které sledují příjmy získané

přerozdělováním rozpočtové soustavy či z vlastní hospodářské činnosti. Tyto příjmy jsou následně využívány pro financování veřejných a smíšených statků, a to prostřednictvím veřejného či soukromého sektoru. Jeho vytváření a nakládání s ním je založeno na principech nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti, stejně jako ostatní druhy veřejných rozpočtů (Provazníková, 2015).

Jednotlivé rozpočty, které jsou součástí rozpočtové soustavy, jsou vždy sestavovány na období jednoho kalendářního roku, který se nazývá rokem fiskálním. Příprava a následné schvalování rozpočtu je výhradní pravomocí zastupitelstva obce. Jelikož se jedná o velice závažný proces, je nutné při jeho sestavování vzít v úvahu zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, a následně i rozpočtová pravidla zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve kterých je rozpočtové hospodaření obcí zakotveno (Pařízková, 2001).

Cílem dlouhodobého hospodaření je přebytkový rozpočet, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje, nebo případně vyrovnaný rozpočet, který značí vyrovnanost příjmů a výdajů. Poslední možnou variantou je i schodkový rozpočet, který definuje výdaje větší než příjmy (Peková, 2011).

3.13 Rozpočtový výhled

Aby byl rozpočet obce co nejvíce efektivní, je nutné sestavit jeho rozpočtový výhled. Tato prognóza má přímou spojitost s dlouhodobým plánem investic. Cílem jeho sestavování je vytvoření pomocného nástroje, jakožto střednědobého finančního plánování rozvoje hospodaření. Představuje základní přehled příjmů a výdajů, zejména pak dlouhodobých závazků a pohledávek, údaje o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobých plánů (Peková, 2011; Provazníková, 2015).

3.14 Rozpočtový proces

Etapy, které jsou zahrnuty do rozpočtového procesu, vyžadují zpravidla 1,5 až 2 roky příprav. Celý proces začíná sestavením návrhu rozpočtu finančním odborem, jakožto výkonným orgánem. Po předložení návrhu je nutné jej detailně projednat s radou obce a v ideálním případě dojít ke schválení zastupitelstvem. Za plnění rozpočtu zodpovídají výkonné orgány obce, které plnění rozpočtu průběžně kontrolují společně s volenými orgány. Následně je připraven přehled o skutečném vývoji plnění, jeho projednání a následná kontrola (Peková, 2004). V konečné fázi, po skončení fiskálního roku, je

vypracován závěrečný účet, který obsahuje kompletní výčet údajů o jednotlivých příjmech a výdajích. Výsledek hospodaření musí obec nechat přezkoumat auditorem, auditorskou společností nebo krajským úřadem a výsledkem je zpráva o přezkoumání. Zastupitelstvo musí projednat závěrečný účet do 30. června nadcházejícího kalendářního roku (Císařová, Pavel, 2008).

3.15 Struktura rozpočtu

Máče (2013) definuje rozpočtovou skladbu jako základní třídící standard. Příjmy a výdaje obecního rozpočtu je možné třídit na základě závazné rozpočtové skladby. Pro obce je závazné druhové členění výdajů. Rozpočtová skladba upravuje podrobné členění běžných i kapitálových výdajů (Žehrová, Pfeiferová, 2010). Oddělením běžného a investičního rozpočtu hospodaření je dosaženo kvalitního přehledu o nakládání s příjmy daňového i nedaňového charakteru (Provazníková, 2015).

Žehrová, Pfeiferová (2010) dělí členění příjmů a výdajů z několika hledisek: odpovědnostní, druhové, odvětvové a konsolidační hledisko.

3.15.1 Běžný rozpočet

Příjmy a výdaje, které se každoročně opakují bez ohledu na jejich objem, jsou nazývány jako běžné. Z dlouhodobého pohledu by měl být běžný rozpočet převážně vyrovnaný, resp. přebytkový. Dlouhodobě schodkový běžný rozpočet je nežádoucí a je proto nutné analyzovat příčiny schodkovosti (Peková, 2004).

Tabulka 9 Běžný rozpočet obce

Běžné příjmy		Běžné výdaje
Daňové	<ul style="list-style-type: none"> - Svěřené daně - Sdílené daně - Místní poplatky - Správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> - Správa obce - Vzdělávání - Komunální služby - Bydlení - Nájemné - Výdaje na podnikání - Péče o zdraví - Placené úroky - Dotace vlastním organizačním složkám - Ostatní běžné výdaje
Nedaňové	<ul style="list-style-type: none"> - Příjmy z pronájmu majetku - Příjmy z podnikání - Příjmy z organizačních složek - Příjmy od příspěvkových organizací - Poplatky za služby - Dividendy z akcií - Úroky 	
Přijaté transfery	<ul style="list-style-type: none"> - Účelové - Neúčelové 	

Zdroj: vlastní zpracování dle Pekové (2004)

Daňové příjmy

Černohorský (2018) uvádí, že daňové příjmy tvoří zhruba 2/3 celkových příjmů obce a lze je tedy považovat za významnou část obecního rozpočtu.

Dvě největší položky těchto příjmů představují svěřené a sdílené daně (Provazníková, 2015). K dalším položkám patří místní poplatky a správní poplatky.

a) Svěřené daně

Svěřené daně jsou daně, které plynou přímo do rozpočtu obce, na jejímž území byla daň vybrána. Mezi tento typ daní patří daň z nemovitých věcí, která plyne přímo do rozpočtu obce, na jejímž katastrálním území se daná nemovitost nachází nebo daň z příjmu právnických osob, kdy je poplatníkem daná obec (Černohorský, 2018; Marková, 2000).

b) Sdílené daně

Sdílené daně jsou přerozdělovány mezi jednotlivé obce a kraje ve výši odpovídající procentnímu podílu na celostátním hrubém výnosu daní. Územní samosprávy zde nemají možnost ovlivnit jejich výši. Účast na podílu sdílených daní ukládá obcím zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Podíly na daních stanovují rozsah vybraných finančních prostředků, který připadne na jednotlivé obce a kraje jako celek (Černohorský, 2018).

V roce 2013 byla novelizována kritéria pro výpočet podílu obce: prostý počet obyvatel, celková výměra katastrálního území obce a počet žáků v mateřských a základních školách zřizovanou obcí (Provazníková, 2015).

c) Místní poplatky

Místní poplatky jsou jedinou částí obecního rozpočtu, která tvoří pouze příjmy. Mají fakultativní charakter, jelikož je může stanovit dobrovolně každá obec v rámci samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou (Marková, Boháč, 2007).

Zákonem je stanoven pouze druh, charakteristika a maximální hranice pro realizaci místních poplatků. Jejich stanovení se odvíjí od místních podmínek a dané situace. Na základě toho obec vybere skupiny poplatků, které na svém území zavede, a jejich výši (Bakeš, 2012).

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích v současnosti vymezuje tyto jednotlivé druhy: *„poplatek ze psů, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, poplatek za provoz komunálního odpadu.“*

d) Správní poplatky

Do daňových příjmů jsou dále řazeny správní poplatky, které jsou obce povinny vybírat na základě zákona č. 634/2004 Sb., zákona o správních poplatcích. Představují vybraný finanční obnos na činnosti správních orgánů a současně se snaží zamezit zatěžování veřejné správy (Černohorský, 2018).

Jejich výše jsou pevně stanoveny a obce se tak musí řídit aktuálním sazebníkem. Existují skupiny osob, jako jsou invalidé, kterým je možné poplatek zcela prominout či snížit. Mezi konkrétní druhy poplatků patří: výpis z matrik, vystavení dokladů či stavební povolení (Provazníková, 2015).

Nedaňové příjmy

Další významnou skupinou běžného rozpočtu jsou nedaňové příjmy, které představují převážně příjmy plynoucí z vlastní hospodářské činnosti. Nedaňové příjmy nejsou zásadním zdrojem financí v rozpočtu obcí a mají tak spíše nevýznamný charakter. Mezi konkrétní příjmy lze zahrnout výnosy z prodeje a pronájmu majetku, úroky z poskytnutých úvěrů, příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, služby knihoven či poplatky za školní stravování (Provazníková, 2015).

K méně známým nedaňovým příjmům se taktéž řadí podíl na zisku z podniků, do kterých obec vložila vklad (Peková, 2004).

Přijaté transfery

Dle principu solidarity jsou obce finančně podporovány přerozdělovacími procesy prostřednictvím transferů (Peková, 2004). Jelikož se územní samosprávy často potýkají s nedostatkem finančních prostředků, jsou tak obce závislé na přijatých dotacích, které získávají ze státního rozpočtu, ministerstev mimorozpočtových fondů, krajů nebo také z Evropské unie (Provazníková, 2015).

Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou veškeré výdaje provozního charakteru (Peková, 2011). Tvoří nejobsáhlejší skupinu územních rozpočtů. Představují téměř 2/3 z celkových obecních výdajů. Největší část prostředků je využívána na neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím, zejména pro vzdělávání a školství, sociální péči, zdravotnictví či kulturu. Další velice významnou položku tvoří výdaje na materiál, vodu, paliva nebo energie. Podíl těchto výdajů stále narůstá (Provazníková, 2015; Peková, 2011).

3.15.2 Kapitálový rozpočet

Opakem běžného rozpočtu je kapitálový rozpočet, který zastupuje zejména nahodilé a jednorázové příjmy a výdaje, které představují spíše investiční hospodaření (Peková, 2011).

Tabulka 10 Kapitálový rozpočet obce

Příjmy	Výdaje
- Z prodeje majetku	- Na pořízení majetku
- Z prodeje akcií a majetkových podílů	- Na splátky úvěrů
- Z přijatých dotací	- Na nákup akcií, cenných papírů
- Z přijatých úvěrů	- Na poskytnuté dotace
- Z přijatých splátek poskytnutých půjček	- Na investiční půjčky
- Z emise komunálních dluhopisů	- Na investiční příspěvky příspěvkovým organizacím

Zdroj: vlastní zpracování dle Pekové (2004)

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují příjmy jednorázové, obvykle nepravidelné a zásadně nedaňové. Zastupují skupinu příjmů z prodeje majetku územních celků, výnosy z prodeje akcií a majetkových podílů (Provazníková, 2015). Kapitálové příjmy lze v zásadě dobře naplánovat, ačkoliv se může objevit problém s odhadem konečné ceny, za kterou bude akcie či nemovitost prodána (Černohorský, 2018).

Kapitálové výdaje

Tyto výdaje tvoří u obcí přibližně 1/3 celkových výdajů. Jsou úzce spojeny s investicemi do technické infrastruktury či investiční výstavby bydlení, nákupu nemovitostí a rekonstrukce budov. Jejich největší část je směřována k investičním nákupům (Provazníková, 2015). Kapitálovými výdaji jsou dále vklady do společností, investiční dotace fyzickým a právnickým osobám nebo nákupy akcií. Za předpokladu, že obec nemá dostatečné příjmy, ani žádné zdroje z minulých let k pokrytí svých výdajů, musí přistoupit k dluhovému financování hospodaření (Černohorský, 2018).

3.16 Finanční a majetková analýza (FAMA)

Finanční a majetková analýza má za cíl vystihnout sociálně-ekonomický rozvoj municipalit, a to v širším a komplexnějším pojetí než běžná finanční analýza. Poskytuje informace zejména o rozpočtových aspektech. Současně hodnotí stav a vývoj majetku, příjmy, výdaje, zadlužení a další ukazatele týkající se financování municipálních jednotek. Je součástí osvědčených analytických postupů programu rozvoje regionu, kraje, města a obce (Toth, 2005).

3.16.1 Časový rozměr metody FAMA

Ke zhodnocení obecné tendence ve vývoji sledovaných ukazatelů je potřebné zajistit delší časovou řadu (Toth, 2005).

Retrospektivní analýza

Při zpracovávání finanční analýzy rozpočtu je vždy nutné začít od minulosti, tedy retrospektivně. Sledují se hodnoty požadovaných skupin příjmů a výdajů včetně hodnot zadluženosti, které vycházejí z údajů finančního hospodaření v uplynulých letech. Počet sledovaných skupin se odvíjí od metodiky, která je použita. Některé z metod sledují údaje za posledních 3 až 5 let, jiné za delší časové období. Je však důležité si uvědomit, že čím delší časové řady jsou sledovány, tím hodnotnější data jsou získána, a tím i rozsah prognózy obecního rozpočtu v příjmových a výdajových kategoriích (Toth, 2005).

Prospektivní analýza

Po retrospektivní analýze následuje analýza prospektivní, která poskytuje údaje o budoucích hodnotách rozpočtu. Tuto analýzu lze provést na základě dvou různých přístupů. První variantou je využití výsledků retrospektivní analýzy, kdy se vychází z vývoje rozpočtu minulých období. Druhou možností je zkoumat prospektivní analýzu aktuálními znalostmi očekávaného budoucího vývoje, které však mohou mít vnitřní povahu. Vnitřní povahou rozumíme stav, kdy se vychází ze schváleného rozpočtu či očekávaného meziročního vývoje. Oba přístupy s sebou přinášejí své pozitivní i negativní stránky. Z tohoto důvodu se v praxi nevyužívá v čisté podobě ani jedna z variant, ale kombinace obou zmíněných (Toth, 2005).

3.16.2 Zdroje informací FAMA

Aby mohlo dojít k racionálnímu zhodnocení číselných řad, které jsou sledovány pro účel finanční a majetkové analýzy, je nutno zajistit potřebné vstupní informace. Za předpokladu, že budou tyto podklady zajištěny, může být oblast problému řádně specifikována. Mělo by být využito aktuálních informací, které jsou relevantní a zejména dostupné. Vstupní zdroje jsou rozděleny do šesti okruhů: vývoj počtu obyvatel, vývoj majetku, vývoj obecního rozpočtu, dluhová služba, investiční program municipalit a privatizační program obce. (Toth, 2005).

A. Vývoj počtu obyvatel

Tento ukazatel vytváří obecnou představu o velikosti obce a je podstatným faktorem u tvorby relativních ukazatelů FAMA. Je zároveň prvotně hodnocen při komparaci vybrané obce s jinou obcí. V rámci retrospektivní a prospektivní analýzy je doporučována součinnost demografů, kteří by se měli podílet na prognóze vývoje (Toth, 2005).

B. Vývoj majetku

Obec má jako právnická osoba právo vlastnit, užívat a nakládat se svým majetkem. Prostřednictvím majetku může obec zajišťovat veřejné statky a služby či plnit své cíle (Macháček, Toth, Vokoun, 2011).

Pro větší efektivnost činností by měl být obecní majetek řádně evidován a oceňován. Ocenění je v současnosti velmi obtížným procesem, jelikož ceny se meziročně mění a obce nemusejí odepisovat svůj majetek. Z tohoto důvodu dochází k oceňování v pořizovacích cenách, které však ve většině případů neodpovídají skutečným hodnotám. V konečné fázi je provedeno zhodnocení majetku z hlediska požadavků na modernizaci a kapacitu. V praxi je často využíváno ročního výkazu aktiv a pasiv, kde jsou členěny všechny kapitoly a typy majetku v souvislosti s jejich hodnotami. Ke komplexnímu srovnání s jinými obcemi a pro zhodnocení stavu majetku se interpretují ukazatele, které představují podíl celkové hodnoty majetku a jiného ukazatele (Toth, 2005).

C. Vývoj obecního rozpočtu

Obecní rozpočet představuje základ pro finanční hospodaření municipalit a slouží jako prostředek k finančnímu zajišťování potřeb obyvatel (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

Vývoj investičních prostředků na rozvoj majetku nelze řádně oddělit od celkových výdajů rozpočtu. Z tohoto důvodu se provede metoda extrapolace dosavadního vývoje skupin příjmů a výdajů. Aby mohla být stanovena obecná tendence ve vývoji rozpočtu, je nutno zkoumat delší časové řady hodnot a je vhodné provedení jak retrospektivní, tak prospektivní analýzy rozpočtu. V rámci prospektivní analýzy je odhad údajů prováděn na 5–10 let. Pro plánování investic, údržby majetku či rozšiřování nabídky služeb je nezbytné, aby bylo přihlíženo nejen k současnému stavu majetku, ale i k budoucímu. Některé prognózy není možné odhadnout, jelikož na místní, regionální ani státní úrovni nelze predikovat jejich vývoj (Toth, 2005).

D. Dluhová služba

Uvažují-li municipality o zajištění finančních prostředků formou úvěru, měly by brát v úvahu zejména jeho rozsah, úroky a následně i možnost splácení. Nejčastějšími druhy úvěrů jsou obligace, leasing, úvěry z fondů a bankovní úvěry. Všechny tyto položky jsou podstatné pro vývoj finanční situace municipality v budoucích letech. Hlavním pravidlem, kterým by se jednotka měla při čerpání úvěru řídit, je nefinancování výdajů na běžný provoz statků a služeb z úvěrových prostředků. Výjimka nastává při mimořádném snížení příjmů a zvýšení nákladů, avšak podstatou je, že existuje předpoklad pro návrat do běžného stavu během následujícího roku. Tyto situace nastávají v případě živelných pohrom, s nimiž je spojeno nákladné odstraňování škod. Taktéž je důležité, aby splátky jistiny a úroků nepředstavovaly příliš velký podíl na celkových výdajích obce (Toth, 2005).

E. Investiční program municipalit

Při rozhodování o nové investici je prvotně posuzováno, zda pořídit zcela nový majetek nebo zanechat stávající a zajistit jeho opravy či úpravy. Stejně tak je nutné, aby byla před pořízením investice zajištěna inventura současných zařízení a došlo k posouzení možnosti jejich využití namísto investic. Většinovým pravidlem je, že investice bývají drahé nejen při jejich pořízení, ale i v rámci jejich dokončování. Nemělo by se stát, že obec bude mít finance na pořízení, ale nebude schopna zaplatit následný provoz a údržbu. Z tohoto důvodu je třeba si nejprve stanovit priority dle naléhavosti a ocenění pořizovacích hodnot. Přednostně jsou realizovány investice do infrastruktury a následně do ostatních oblastí. Další fáze zahrnuje zhodnocení finanční stránky, zejména pak, kolik je municipalita připravena investovat peněz, kolik zvládne ročně zaplatit za úroky, splátky, provoz a údržbu. Prospektivní analýzu investičního programu je možné přehledně zpracovat do tabulky, kde řádky představují plánované investice a sloupce roky realizace jednotlivých aktivit. V jejich průsečíku nalezneme sumy, které jsou na konkrétní investici v daném roce naplánovány (Toth, 2005).

3.16.3 Indikátory

Aby bylo možné hodnotit finanční hospodaření obcí z různých hledisek, byla navržena soustava relativních ukazatelů. K finančním ukazatelům se vztahují relativní hodnoty počtu obyvatel a hodnota obecního majetku. Je tak možné použít i procentního

zastoupení. Navržené ukazatele jsou pro obce všech velikostí a je vhodné je sledovat retrospektivně i prospektivně v desetiletých časových řadách. Získané údaje jsou zpracovány do tabulek a některé jsou znázorněny i graficky. Municipální jednotky srovnatelné velikosti a funkce lze mezi sebou porovnávat po zkonstruování relativních ukazatelů. Hodnocení se může vztahovat k vývoji za určité období nebo k časovému okamžiku (Toth, 2005).

Toth (2005) ve své knize popisuje indikátory finanční a majetkové analýzy následovně:

Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele

$$\frac{\text{příjmy celkem}}{\text{počet obyvatel}} \quad (19)$$

Jedná se o běžně užívaný ukazatel finanční síly obce, u kterého může dojít ke zkreslení při porovnávání obcí, jelikož do celkových příjmů jsou zahrnuty i vnější zdroje jako úvěry, půjčky nebo dotace.

Vlastní příjmy na 1 obyvatele

$$\frac{\text{vlastní příjmy}}{\text{počet obyvatel}} \quad (20)$$

Tento ukazatel porovnává finanční sílu mezi obcemi. Je přesnější než celkové příjmy na obyvatele, jelikož vlastní příjmy jsou očištěny od úvěrů a dotací.

Daňové příjmy na 1 obyvatele

$$\frac{\text{daňové příjmy celkem}}{\text{počet obyvatel}} \quad (21)$$

Ukazatel daňové vytíženosti obce představuje příjmy, které vychází z daní a místních poplatků přepočtených na 1 obyvatele. Odráží velikost a koncentraci podnikatelských subjektů, ekonomických aktivit, úroveň mezd, platů a jiných ekonomických činností.

Míra soběstačnosti

$$\frac{\textit{vlastní příjmy}}{\textit{příjmy celkem}} \quad (22)$$

Míra soběstačnosti značí procentní zastoupení vlastních příjmů v celkových příjmech, přičemž vlastní příjmy jsou očištěny od úvěrů a dotací.

Hrubá úspora

$$\textit{celkové příjmy} - \textit{běžné výdaje} \quad (23)$$

Tento ukazatel poskytuje informace o přebytku celkových příjmů nad běžnými výdaji. Tento přebytek může být částečně využit k financování investic.

Čistá úspora

$$\textit{celkové příjmy} - \textit{splátky úvěrů a půjček} - \textit{běžné výdaje} \quad (24)$$

Díky tomuto ukazateli se získávají informace o přebytku celkových příjmů nad běžnými výdaji. V tomto případě je možno využít celkového přebytku k financování investic.

Míra krytí běžných výdajů

$$\frac{\textit{běžné výdaje}}{\textit{běžně se opakující výdaje}} \quad (25)$$

Na základě tohoto ukazatele se zjišťuje, do jaké míry je municipalita schopna financovat své běžné výdaje z běžně opakujících se příjmů, a to bez čerpání cizích prostředků. Podíl je vyjádřen v procentech.

Běžně se opakující příjmy na 1 milion majetku

$$\frac{\text{běžně se opakující příjmy}}{\text{hodnota majetku obce}} \quad (26)$$

Tento ukazatel vyjadřuje schopnost rozpočtu pečovat o majetek obce. Je nutné zde přihlížet ke skutečnosti, že obecní majetek není odepisován a oceňování majetku bývá u obcí problematické.

Míra závislosti na neopakovatelných příjmech

$$\frac{[(\text{běžně se opakující příjmy})]}{[(\text{příjmy celkem})]} \times 100 \quad (27)$$

Jedná se o ukazatel, který poskytuje procentní vyjádření míry závislosti rozpočtu obce na běžně se neopakujících příjmech: konkrétně na ostatních příjmech, kapitálových příjmech a investičních dotacích.

Investiční podíl

$$\frac{\text{investiční výdaje}}{\text{celkové výdaje}} \quad (28)$$

U tohoto ukazatele se získávají informace o rychlosti reprodukce a rozvoje majetku v procentech.

Míra samofinancování investic

$$\frac{\text{hrubá úspora}}{\text{investiční výdaje}} \quad (29)$$

$$\frac{\text{čistá úspora}}{\text{investiční výdaje}} \quad (30)$$

Tento ukazatel definuje podíl finančních prostředků z hrubé nebo čisté rozpočtové úspory, kterou lze použít na krytí investičních výdajů.

Hodnota majetku na 1 obyvatele

$$\frac{\text{hodnota majetku celkem}}{\text{počet obyvatel}} \quad (31)$$

Tímto ukazatelem lze porovnat úroveň vybavenosti obcí na základě majetku. Mohou zde vznikat problémy v důsledku oceňování majetku a přechodu z direktivního hospodářství na tržní.

Zadlužení obce

$$\frac{\text{celkové roční splátky}}{\text{běžně se opakující příjmy}} \quad (32)$$

Díky tomuto ukazateli je definováno procentuální vyjádření zatížení pravidelných příjmů obce v důsledku splácení dluhů. Za celkové roční splátky jsou považovány splátky úroků, jistin, leasingů nebo emitovaných směnek.

Relativní dluhová služba

$$\frac{\text{splátky úvěrů a půjček}}{\text{běžně se opakující příjmy}} \quad (33)$$

Tento ukazatel lze vypočítat také jako poměr dluhové služby a dluhové základny. Pro účel finanční a majetkové analýzy je dluhová služba vypočtena podílem splátek úvěrů, půjček a obligací na běžně se opakujících příjmech.

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika obce Řitka

Tato část práce je zaměřena na základní informace o vybrané obci Řitka, které se týkají oblasti historie, demografie, majetku obce, geografie, urbanistické struktury obce i jejích památek.

4.1.1 Historie obce

Historie obce Řitka sahá až do první poloviny 14. století. V roce 1310 vznikla jako osada a získala svůj první název Jägersdorf. Následně byla od roku 1387 známá jako Lhotka, řečená Rzytka. V tuto dobu se v jisté souvislosti začal objevovat dnešní název Řitka. Přibližně v letech 1544–1650 se ves potýkala s hospodářským úpadkem a byla veřejností označována za chudou. Po tomto roce však přišel vzestup nejen v oblasti hospodářských činností, ale i panského sídla. Za panské sídlo byl považován tamní zámek, ke kterému mimo jiné patřil i mlýn, kovárna nebo pivovar, který byl aktivní až do roku 1900. Ačkoliv zámek často měnil své majitele, od předválečného období byl ve vlastnictví rodiny šlechticů. V roce 1948 však rodina o zámek přišla z důvodu znárodnění. V současnosti jej opět spravují potomci šlechtické rodiny (Oficiální stránky obce Řitka, 2018).

4.1.2 Demografická struktura obce Řitka

V tabulce 11 lze sledovat vývoj demografické struktury obyvatelstva obce Řitka. Jednotlivá data jsou uváděna vždy k 1. 1. daného roku. Počet obyvatel od roku 2016 opakovaně meziročně rostl. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v období mezi lety 2018 a 2019, kdy činil 5,45 %. Ačkoliv počet obyvatel po dobu sledovaného období opakovaně narůstal, meziroční změny se vždy pohybují v rámci jednotek či malých desítek. Takto nízké počty lze vysvětlit zejména nadměrnými cenami prodávaných, ale i pronajímaných nemovitostí, které jsou následně pro zájemce nedostupné. Po dobu všech sledovaných období se obec rozšířila celkem o 1,12.

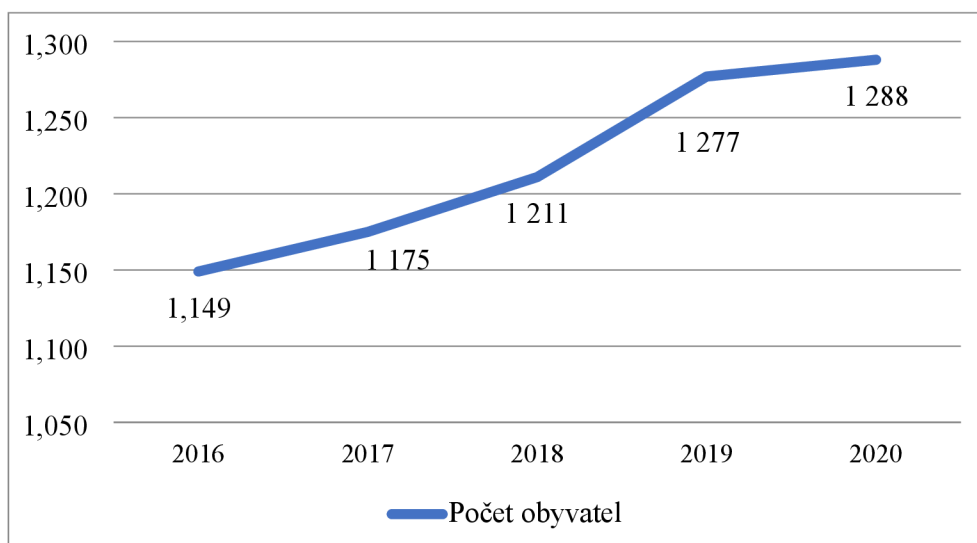
Tabulka 11 Počet obyvatel obce Řitka v letech 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288

Zdroj: www.vdb.czso.cz (2021)

Graf 1 znázorňuje vývoj počtu obyvatel obce Řitka v letech 2016–2020. Z křivky grafu je evidentní, že počet osob v obci každoročně narůstal.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel obce Řitka v letech 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 11 (2021)

4.1.3 Sociálně-demografická struktura obce Řitka

Dle dostupných dat bylo zjištěno věkové rozložení obyvatel obce. Největší zastoupení má ve všech sledovaných letech skupina 20–64 let. V roce 2016 tvořila dokonce více než 68,06 % všech občanů v obci, což je nejvyšší podíl mezi všemi skupinami za sledovaná období. Ačkoliv se od roku 2016 do roku 2020 tato věková skupina rozšířila o celkových 9,21 %, její podíl na celkovém počtu obyvatel klesl. V roce 2020 to bylo o 2,59 % méně než v roce 2016, konkrétně tedy 66,30 %. Druhou nejobsáhlejší skupinu tvoří děti a mládež v rozmezí 0–19 let. Podíl dětí a mládeže na celkovém počtu obyvatel meziročně roste. Na základě tabulky 12 je vidět, že největší podíl byl zaznamenán v roce 2017. Mezi nejméně obsáhlou skupinu lze zařadit seniory ve věku od 65 let a více. Podíl této skupiny není na celkovém počtu nikterak masivní, avšak kromě roku 2017 podíl této skupiny průběžně narůstal.

Tabulka 12 Sociálně-demografická struktura obyvatelstva obce Řitka v letech 2016–2020

Rok	Věková skupina	Počet dle věkové skupiny	Celkový počet obyvatel	Podíl na celkovém počtu obyvatel
2016	0–19	228	1 149	19,84 %
	20–64	782		68,06 %
	65 a více	139		12,10 %
2017	0–19	234	1 175	19,91 %
	20–64	794		67,57 %
	65 a více	147		12,51 %
2018	0–19	242	1 211	19,98 %
	20–64	813		67,13 %
	65 a více	156		12,88 %
2019	0–19	275	1 277	21,53 %
	20–64	835		65,39 %
	65 a více	153		11,98 %
2020	0–19	263	1 288	20,42 %
	20–64	854		66,30 %
	65 a více	171		13,28 %

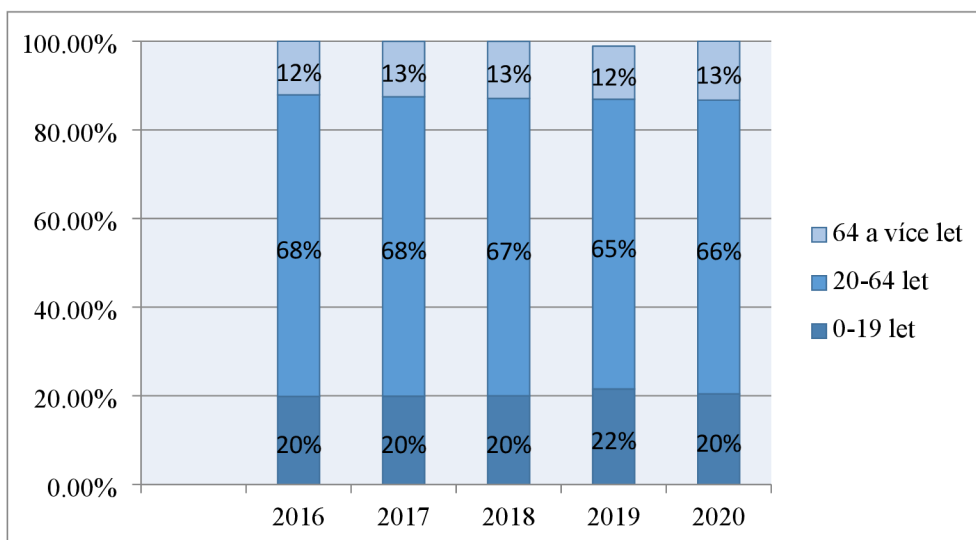
Zdroj: vlastní zpracování dle www.vdb.czso.cz (2021)

Z vývoje sociálně-demografické struktury obyvatelstva je zjevné, že dochází k průběžnému nárůstu u skupiny 0–19 let, pro kterou bude nutno v budoucnu kapacitně rozšířit mateřskou školu, která je současně určena pro 48 dětí a jeví se tak v aktuálním roce 2022 jako nedostačující. Kapacitní rozšíření by se mělo dotknout také základní školy či spolkové základní školy, které by mohly pojmout děti nejen z obce Řitka, ale také z přílehlých spádových oblastí.

Současně i vývoj skupiny 65 let a více představuje ve většině sledovaných let nárůst na podílu celkového počtu obyvatel. Je nutno uvážit jejich sociální zajištění, a to zejména v podobě instituce, jako je domov pro seniory či domácí pečovatelská služba.

Vývoj počtu věkových skupin obyvatelstva v období 2016–2020 je k lepší přehlednosti znázorněn v grafu 2.

Graf 2 Sociálně-demografická struktura obyvatelstva obce Řitka v letech 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě tabulky 12 (2021)

4.1.4 Majetek obce Řitka

Budovy a stavby

Obec Řitka má ve vlastnictví majetek, který zahrnuje budovy, stavby a pozemky různého typu. Celkovým součtem těchto položek bylo zjištěno, že obec vlastnila k 31. 12. 2020 aktivní majetek ve výši 136 345 223 Kč. Položky staveb a budov jsou vyjádřeny v hodnotách brutto. Pozemky jsou vyjádřeny v hodnotách netto, jelikož se neodepisují.

Na základě tabulky 13 je možno vidět, že v rámci staveb a budov obec Řitka vlastní budovu obecního úřadu, která slouží k běžnému výkonu územní správy. Část obecního úřadu je pronajímána České poště, která spravuje 2 místnosti k poskytování poštovních služeb. Měsíčně za tyto prostory platí nájem ve výši 1 644 Kč, tedy 19 728 Kč za rok.

Mateřská škola je příspěvkovou organizací obce a sídlí v další budově, která je obecním majetkem. Toto dvoutřídní předškolní zařízení disponuje hygienickou kapacitou pro celkem 48 dětí. Školka je jakožto příspěvková organizace obce částečně financována z obecního rozpočtu.

Obec má dále ve vlastnictví 2 hřiště. Prvním je „Dětské hřiště U Vodojemu“, které je určeno pro děti od 0 do 14 let věku. Nachází se zde houpačky, skluzavky a různé druhy prolézaček. Účetní hodnota hřiště činí 871 617 Kč. Druhým hřištěm je hřiště multifunkční, které bylo pořízeno s přispěním nadace ČEZ z programu „Oranžová hřiště“.

Je určeno zejména k provozování míčových her a je otevřeno pro širokou veřejnost a všechny věkové skupiny. Celková účetní hodnota hřiště je 1 755 098 Kč.

Obec má vlastní plynovod, vodovod, kanalizaci a také čistírnu odpadních vod, která má kapacitu 3 100 ekvivalentních obyvatel. Čistička odpadních vod představuje jednu z největších investic sledovaného období, přičemž se jedná o částku přibližně 25 000 000 Kč. Na financování čističky se podílely fondy Evropské unie. Dále má obec od roku 2016 vodovodní přivaděč Baně II, který byl taktéž jednou z velice nákladných investic obce. Do roku 2021 byla pronajímána kanalizace, vodovod i čistička odpadních provozovateli za částku 1 200 000 Kč ročně. Od 1. 1. 2022 však tyto služby provozuje sama obec.

Obec Řitka má celkem 6 autobusových zastávek, kde zastavují autobusy zajištěné společností MARTIN UHER spol. s r. o. v celkové účetní hodnotě 2 047 763 Kč. Také se zde nachází rekonstruované komunikace a chodníky v hodnotě 31 870 975 Kč, což představuje po vodovodní infrastruktuře druhou největší položku majetku.

K nejmenším položkám majetku lze přiřadit stání pro kontejnery pro odpad komunální, tříděný i bio, dále pak kabelovou přípojku a obecní kapličku, která je vykázána účetní cenou 1 Kč.

Tabulka 13 Majetek obce – budovy a stavby

Položka majetku (stav k 31. 12. 2020)	Počet položek	Účetní cena (Kč)
Budova obecního úřadu	1	937 693
Budova mateřské školy	1	5 017 840
Dětské a multifunkční hřiště	2	2 626 715
Veřejné osvětlení	43	2 457 627
Autobusové zastávky	6	2 047 763
Vodovod a kanalizace	5	39 909 794
Plynovod	1	11 371 707
Rekonstrukce komunikací a výstavba chodníků	10	31 870 975
Stání pro kontejnery	8	441 760
Kabelová přípojka	1	230 024
Kaplička na návsi	1	1
Celkem	79	96 911 899

Zdroj: vlastní zpracování na základě seznamu majetku obce Řitka (2021)

Pozemky

V tabulce 14 jsou obcí vlastněné pozemky dále děleny na zahrady, zastavěné plochy, ostatní plochy, ornou půdu a trvalý travnatý porost. Největší podíl na majetku

představuje položka ostatní plochy, která činí 17 517 680 Kč a je určena zejména pro potřeby hřbitova a veřejné zeleně.

Za druhou nejcennější položku z hlediska účetní ceny a největší rozlohy v m² lze určit orné půdy, které pro obec představují 13 414 137 Kč a obec s nimi dlouhodobě nezaznamenává žádnou činnost ani záměr.

Nelze opomenout ani trvalé travnaté porosty, které pro obec představují 34 276 m². Jedná se o několik ploch na území obce, které jsou pokryty směsí trav a rostlin.

Zastavěné plochy představují pozemky, na kterých jsou již vystavěny budovy a nádvoří. Tento druh pozemku představuje pouze 1 218 m² za cenu ve výši 616 764 Kč.

Nejmenší podíl na majetku obce mají zahrady, které mají nejnižší hodnotu i rozlohu a tvoří tak spíše zanedbatelnou část majetku obce. Jejich hodnota je 58 110 Kč a rozloha 894 m².

Tabulka 14 Majetek obce – pozemky

Položka majetku (stav k 31. 12. 2020)	Počet (m²)	Účetní cena (Kč)
Zahrady	894	58 110
Zastavěné plochy	1 218	616 764
Ostatní plochy	105 268	17 517 680
Orné půdy	50 252	13 414 137
Trvalý travnatý porost	34 276	7 826 633
Celkem	191 908	39 433 324

Zdroj: vlastní zpracování na základě seznamu majetku obce Řitka (2021)

4.1.5 Geografické informace

Obec Řitka se nachází na území regionu soudržnosti Střední Čechy, konkrétně v okrese Praha – západ, přibližně 26 km jihozápadně od centra Prahy. Leží v oblasti Brdské pahorkatiny v nadmořské výšce 380 m. n. m. a rozprostírá se na katastrálním území o velikosti 3, 94 km², což lze považovat za malé katastrální území oproti okolním obcím. Obec je situována podél dálnice R4, která je také hlavním tahem mezi Prahou, Příbramí a Strakonice (Oficiální stránky obce Řitka, 2018).

4.1.6 Urbanistická struktura obce

Dle typu zástavby lze v obci najít rozvolněnou zástavbu, výjimečně pak i řadovou. Je tvořena zejména domy rodinného typu, kterých je v současnosti 429, dále 224 rekreačními a chatovými objekty a také 13 bytovými domy. Počty objektů jsou aktuální k 31. 12. 2021. Jednotlivé stavby jsou různého stáří. V části obce „Bučina“, která leží ve

směru obce Mníšek pod Brady, se rozléhají spíše novostavby či nově zrekonstruované objekty. Starou zástavbu představuje okolí obecní návsi a část obce „Varadov“.

4.1.7 Dopravní obslužnost

V obci je zajištěna autobusová doprava společností MARTIN UHER, spol. s r. o, která poskytuje od roku 1996 možnost využití spojů č. 317, 318, 320, 321 a 448. Těmito autobusy se lze dopravit do zastávek Smíchovské nádraží, Dobříš, Příbram, Mníšek pod Brdy či do jiných přilehlých obcí, jako jsou Líšnice, Jíloviště, Klínek, Všenory, Černolice nebo Dobřichovice. Dopravní společnost současně poskytuje možnost využití cyklobusu ve směru Dobřichovice (Oficiální stránky obce Řitka, 2018).

V tabulce 15 lze sledovat, kolik finančních prostředků obec Řitka každoročně investuje do zajištění veřejné silniční dopravy.

Tabulka 15 Výdaje obce Řitka na silniční dopravní obslužnost (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Provoz veřejné silniční dopravy	893 808	376 570	415 249	490 589	612 446

Zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz (2021)

4.1.8 Památky a kultura

Obec disponuje třemi základními historickými památkami, mezi které patří již zmíněné panství v podobě zámku a dále také Brandisova hrobka, která náleží předkům majitelů z šlechtické rodiny. Dominantou je kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1820, kterou obklopují mohutné lípy pocházející z téhož roku. Nachází se ve středu návsi a současně se může pyšnit nově zrestaurovaným vzhledem. Území, ani jednotlivé stavby nejsou památkově chráněny (Oficiální stránky obce Řitka, 2018).

4.2 Analýza rozpočtu obce

Tato kapitola zaznamenává, jak obec Řitka hospodařila s obecním rozpočtem ve sledovaných letech 2016–2020. Rozpočet je analyzován po stránce běžné i kapitálové.

4.2.1 Běžný rozpočet

Běžný rozpočet představuje položky, které se zpravidla každoročně opakují a lze je považovat za stabilní. V obcích je běžný rozpočet rozdělován na běžné příjmy a běžné výdaje. Při zjištění rozdílu mezi těmito příjmy a výdaji je možné sledovat saldo běžného

rozpočtu a následně i jeho vývoj po dobu celého sledovaného období. Saldo běžného rozpočtu může být v závislosti na hospodaření obce vyrovnané, schodkové či přebytkové.

Běžné příjmy

Běžné příjmy jsou děleny na příjmy daňové, nedaňové a běžné neboli neinvestiční transfery. Celkové příjmy běžného rozpočtu ve sledovaném období 2016–2020 meziročně narůstaly a značily tak pozitivní trend. Průměrná výše běžných příjmů za dané období činila 18 197 455 Kč.

Od roku 2016 do roku 2020 je dle tabulky 16 evidentní výrazný nárůst daňových příjmů, který je způsoben nejen rozpočtovým určením daní. Na daňových příjmech se jistě projevila změna v rámci alokace daně z přidané hodnoty, kde došlo od roku 2016 do roku 2020 ke změně o 2,75 % ku prospěchu obecních rozpočtů. Jiné změny v souvislosti s rozpočtovým určením daní nebyly zaznamenány.

Nedaňové příjmy zahrnují zejména vlastní hospodářskou činnost obce a jsou tak více ovlivnitelné. Obec Řitka vykazuje kolísavé hodnoty, které jsou způsobeny změnami příjmů z vlastní činnosti. Mezi ně patří poplatky sdružení vlastníků za odpady nebo také známky pro psy a pronájem majetku. V období 2016–2020 proběhly změny v nájmu za vodohospodářskou infrastrukturu, zejména pak u vodojemu a kanalizace. Dále lze zmínit i výnosy z finančního majetku, kde jsou zaznamenávány pohyby úroků na běžném účtu.

Běžné neboli neinvestiční transfery představují finanční příjmy v podobě dotací. Jsou určeny zejména na zajištění opakujících se veřejných služeb, které obec vykonává v rámci své působnosti. Veřejné služby poskytují běžně zaměstnanci obce a může to být například přihlašování obyvatelstva. Příjmy z dotací tvoří nejvyšší podíl v roce 2020, a to 9,51 % na celkových běžných příjmech.

Největších běžných příjmů bylo v obci dosaženo v roce 2020, konkrétně se jedná o částku 20 331 826 Kč. V tomto roce bylo přijato o 1 624 247 Kč více finančních prostředků ve formě neinvestičního transferu než v roce 2019. Nárůst neinvestičních transferů v roce 2020 byl způsoben kompenzačními bonusy v souvislosti s pandemií COVID-19 a dále dotacemi na volební výdaje. Mezi léty 2019 a 2020 dále došlo k nárůstu nedaňových příjmů o 1 440 755 Kč, tedy o 79,47 %. Zde se projevila změna zejména u položky ostatní neinvestiční příjmy ve výši 961 445 Kč (výsledek rozdílu položek

viz tabulka 19). Tato položka zahrnuje dary od občanů na pitnou vodu či kanalizaci a také příjmy EKO-KOM, a. s. za třídění odpadu.

Tabulka 16 Příjmy běžného rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	13 483 620	14 435 162	16 029 339	17 969 012	17 078 075
Nedaňové příjmy	2 236 416	1 918 703	1 756 613	1 812 996	3 253 751
Neinvestiční transfery	214 208	220 540	269 829	309 011	1 933 258
Celkem	15 934 244	16 574 405	18 055 781	20 091 019	20 331 826
Bazický index v %	100,00	104,02	113,31	126,09	127,60

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou opakovaně největší složkou běžných příjmů. Z tabulky 17 je patrné, že daň z přidané hodnoty tvoří každoročně nejvyšší část daňových příjmů. To je z jisté části ovlivněno změnami rozpočtového určení daní, v rámci čehož docházelo k úpravám v rámci alokace daně z přidané hodnoty. Příjmy z daně z přidané hodnoty se po dobu sledovaných let výrazně navýšily, jelikož v roce 2016 se jednalo o 4 644 286 Kč a v roce 2020 o částku 7 756 008 Kč. Největší meziroční změny bylo dosaženo mezi lety 2017 a 2018, kdy došlo k nárůstu o 1 605 257 Kč, tedy o 28,31 %. Průměrně tento druh příjmů pro obec však tvoří 41,56 %.

Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě kritérií rozpočtového určení daní, jejichž hodnoty jsou násobeny koeficienty. Mezi vybrané koeficienty lze zařadit výměru katastrálních území obce (3 %), počet obyvatel (10 %), násobek postupných přechodů (80 %) a také počet dětí, které navštěvují školu zřízenou obcí (7 %). Pro obecní rozpočty tak činila tato daň v roce 2016 přesně 20,83 %, v roce 2017 pak 21,40 % a od roku 2018 do 2020 představovala 23,58 %.

Dalšími významnými položkami je daň z příjmu fyzických osob, která průměrně zahrnovala 24,31 % z celkových daňových příjmů a dále daň z příjmu právnických osob, která činila průměrně 21 %. Obě tyto daně vykazovaly nejlepších hodnot v letech 2019, kdy daň z příjmu fyzických osob činila 4 465 816 Kč a daň z příjmu právnických osob 3 692 105 Kč. Nejméně přínosným obdobím pro daň z příjmu fyzických osob byl naopak rok 2017, kdy bylo do rozpočtu získáno pouze 3 306 381 Kč a pro daň z příjmu právnických osob rok 2018, kdy se jednalo o částku 3 069 169 Kč.

V rámci nejvýznamnějších položek příjmů nelze opomenout daň z nemovitostí, která na základě rozpočtového určení daní představuje 100 % pro obecní rozpočet a je tak

přijímána v plné výši. Na počátku sledovaného období dosahovala 983 291 Kč a na konci období 1 045 579 Kč. Nejlepším obdobím byl však rok 2018, kdy činila 1 122 132 Kč. Obec Řitka má stanoven místní koeficient ve výši 2. Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích si jej může obec libovolně zvolit v rozmezí 1,1–5 a následně jím násobit daň poplatníka.

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí zaznamenávají každoroční nárůst a během analyzovaného období průměrně představují 4,84 % daňových příjmů. Zde se jedná zejména o poplatky v oblasti odpadového hospodářství.

Od 1. 1. 2017 obec přijímá finanční příjmy i z daně z hazardních her, u které došlo k výraznému poklesu zejména mezi lety 2017 a 2018, konkrétně o 59,63 %. Dle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her představuje výnos daně z hazardních her příjem do obecního rozpočtu z 30 %.

Oproti největším příjmům byly nejmenšími příjmy v letech 2016–2020 správní poplatky, které jsou nestabilní a spíše nárazové. Správní poplatky v obci Řitka souvisí se službou Czech POINT, kterou obec poskytuje. Úřad je tak v dané věci oprávněn vybírat správní poplatky.

Mezi místní poplatky jsou řazeny všechny poplatky, které upravuje obecně závazná vyhláška obce. Konkrétní druhy poplatků a jejich výše jsou uvedeny v tabulce 17. Výše poplatků je stanovena na spodních hranicích a bylo by vhodné v budoucnu uvážit jejich navýšení.

Tabulka 17 Daňové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z příjmu fyzických osob	3 560 757	3 306 381	3 623 746	4 465 816	4 230 177
Daň z příjmu právnických osob	3 284 752	3 315 996	3 069 169	3 692 105	3 069 820
Daň z přidané hodnoty	4 644 286	5 670 826	7 276 083	7 776 001	7 756 008
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	732 549	733 197	749 262	777 598	803 038
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	47 730	55 705	57 470	62 450	50 805
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	220 255	0	0	0	0
Správní poplatky	10 000	0	0	0	15 660
Daň z hazardních her	0	325 713	131 477	93 457	106 988
Daň z nemovitých věcí	983 291	1 027 345	1 122 132	1 101 586	1 045 579
Celkem	13 483 620	14 435 163	16 029 339	17 969 013	17 078 075
Bazický index v %	100,00	107,06	118,88	133,27	126,66
Podíl na běžných příjmech v %	84,62	87,09	88,78	89,44	84,00

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Mezi místní poplatky jsou řazeny všechny poplatky, které upravuje obecně závazná vyhláška obce. Konkrétní druhy poplatků a jejich výše jsou uvedeny v tabulce 18. Výše poplatků je stanovena na spodních hranicích a bylo by vhodné v budoucnu uvážit jejich navýšení.

Jak bylo vidět v tabulce 17, místní poplatky dosahovaly v letech 2017, 2018 a 2020 průměrně 54 660 Kč. Největší výkyvy vykazuje rok 2016, kdy byl tento příjem pouze 47 730 Kč a v roce 2019 při nejvyšších 62 450 Kč.

Tabulka 18 Sazby místních poplatků (Kč)

Místní poplatek	Sazba poplatku pro obec Řitka	Sazba poplatku dle zákona č. 565/1990 sb., o místních poplatcích
Poplatek ze psů	<ul style="list-style-type: none"> 200 Kč/ pes / rok 	<ul style="list-style-type: none"> Až 1 500 Kč za 1 psa ročně Osoba starší 65 let platí 200 Kč za 1 psa ročně U druhého a každého dalšího psa může sazba poplatku činit až o 50 % více
Poplatek za užívání veřejného prostranství	<ul style="list-style-type: none"> Dle povahy užívání od 5 do 30 Kč/m² 	<ul style="list-style-type: none"> Až 10 Kč za každý i započatý m²
Poplatek ze vstupného	<ul style="list-style-type: none"> 10 % z úhrnné částky vybraného vstupného nebo paušální částka 500 Kč 	<ul style="list-style-type: none"> Až 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	<ul style="list-style-type: none"> 5 000 Kč/přístroj 	<ul style="list-style-type: none"> Od 1.000 Kč do 5.000 Kč / přístroj na dobu 3 měsíců
Poplatek z ubytovací kapacity	<ul style="list-style-type: none"> 4 Kč/ lůžko/ noc 	<ul style="list-style-type: none"> Až na 50 Kč za lůžko za noc

Zdroj: vlastní zpracování dle obecní vyhlášky obce Řitka a zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (2021)

Nedaňové příjmy

Další významnou položkou běžných příjmů jsou příjmy nedaňové. Ty mají charakter spíše nahodilých příjmů a nejsou upraveny žádným zákonem.

Nejvyšší podíl zde mají příjmy z pronájmu majetku, které v průměru za sledované období tvořily 64,54 % z celkových nedaňových příjmů. Obec Řitka pronajímá zejména nemovitosti, kdy nejvíce finančních prostředků čerpá z pronájmu vodo hospodářské infrastruktury. Zejména se jedná o kanalizaci, vodovod a čističku odpadních vod. Kanalizace, vodovod i čistička odpadních vod jsou od roku 2017 pronajímány provozovateli za nájem ve výši 1 200 000 Kč. Dále má obec příjem ze symbolického nájmu prostor pošty ve výši 19 728 Kč ročně. Pozemky obec pronajímala pouze v letech 2016 a 2020. Tyto příjmy vykazovaly v letech 2017, 2018 a 2019 stejnou výši, a to 1 237 968 Kč. Nejvyšší částka byla následně v roce 2020, konkrétně šlo o 1 938 729 Kč, kde se projevil nájem z pronájmu vodojemu společnosti Vodafone.

Další položkou jsou příjmy z vlastní činnosti, které jsou tvořeny zejména příjmy z plateb za odpady sdružení vlastníků a známky pro psy. Tyto příjmy mají v obci Řitka klesající tendenci a od roku 2016 do roku 2020 došlo k poklesu z 36,56 % na 4,14 %.

V tabulce 19 lze vidět, že v roce 2020 byla zaznamenána nestandardní výše příjmu u ostatních nedaňových příjmů. Oproti předchozímu období došlo k nárůstu o 961 445 Kč. Markantní část tvoří příjmy z přijatých neinvestičních darů, které činí 690 000 Kč, a menší část následně přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, konkrétně se jedná o 374 445 Kč. Zde se projevují zejména dary od občanů na pitnou vodu a kanalizaci a také příjmy od EKO-KOM, a. s. za třídění odpadu.

Výnosy z finančního majetku jsou úroky, které jsou připisovány za užívání běžného účtu. Tento příjem dosahoval nejvyšších hodnot v roce 2016, následně měl klesající tendenci a stal se tak pro obec spíše zanedbatelným příjmem.

Další příjmy mají spíše doplňkovou funkci a nedošlo k zaznamenání pohybů ve všech sledovaných obdobích.

Tabulka 19 Nedaňové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy z vlastní činnosti	817 721	595 498	504 603	471 386	134 655
Příjmy z pronájmu majetku	1 337 900	1 237 968	1 237 968	1 237 968	1 938 729
Výnosy z finančního majetku	62 485	13 738	14 042	643	1 247
Přijaté sankční platby	3 000	66 500	0	0	
Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let	9 644	0	0	0	
Ostatní nedaňové příjmy	5 000	5 000	0	103 000	1 064 445
Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	666	0	0	0	
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	0	0	0	0	114 675
Celkem	2 236 416	1 918 703	1 756 613	1 812 996	3 253 751
Bazický index v %	100,00	85,79	78,55	81,07	145,49
Podíl na běžných příjmech v %	14,04	11,58	9,73	9,02	16,00

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Běžné transfery

Z tabulky 20 je viditelné, že obec přijímá 2 druhy běžných transferů. Jsou jimi dotace, které jsou přijímány od všeobecné pokladní správy ze státního rozpočtu, a transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu.

V letech 2016–2019 se neinvestiční transfery z všeobecné pokladní správy příliš neměnily a činily průměrně 8,14 %. V roce 2020 však došlo k rapidnímu nárůstu a v důsledku toho tvořily 85,28 % z celkově přijatých běžných transferů. Další významnou složku představuje kompenzační bonus poskytovaný v souvislosti s pandemií COVID-19 a také příspěvky na financování voleb. V roce 2016 se konaly volby do zastupitelstev krajů, v roce 2017 do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, v roce 2018 do zastupitelstev obcí, v roce 2019 do Evropského parlamentu a v roce 2020 opět do zastupitelstev krajů.

Dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu tvořily v letech 2016–2019 průměrně 91,86 % z celkové výše přijatých běžných transferů. V roce 2020 došlo k poklesu na 14,72 % z důvodu navýšení transferu z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu. Tento typ dotace je přijímán za účelem financování běžného výkonu přenesené státní správy. Mezi jednotlivé úkony lze zařadit evidenci obyvatelstva.

Tabulka 20 Běžné transfery v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	14 708	13 240	35 129	20 611	1 648 658
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	199 500	207 300	234 700	288 400	284 600
Celkem	214 208	220 540	269 829	309 011	1 933 258
Bazický index v %	100,00	102,96	125,97	144,26	902,51
Podíl běžných transferů na běžných příjmech v %	1,34	1,33	1,49	1,54	9,51

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Běžné výdaje

Běžné výdaje rozpočtu obce jsou určeny k financování běžného provozu obce a příspěvkové organizace obce, kterou je v dané obci Mateřská školka Řitka.

Nejprve jsou běžné výdaje posouzeny souhrnně v rámci několika odvětví a následně jsou tato odvětví rozpracována do jednotlivých tabulek, kde jsou položky již více konkrétní.

Ve sledovaném období 2016–2020 postupně narůstal podíl běžných výdajů na celkových výdajích. Za výjimku lze považovat rok 2018, kde tyto výdaje tvořily pouze 36,15 %. Důvodem byly rozsáhlé kapitálové výdaje, které souvisely s realizací čističky odpadních vod a opravou obecní komunikace v ulici „Sportovní“.

Při pohledu na vývoj celkových příjmů a bazického indexu je zaznamenán každoroční nárůst běžných výdajů od výchozího roku 2016. V roce 2018, kdy byl podíl běžných výdajů k celkovým výdajům nejnižší, byly zároveň celkové běžné výdaje nejvyšší ze sledovaných let. Dle tabulky 21 byl tento stav způsoben zejména výrazným nárůstem výdajů na dopravu, kdy došlo od roku 2017 ke změně o 3 899 507 Kč. Jedná se pak konkrétně o položku silnice ve výši 4 179 750 Kč. V daném roce se taktéž navýšily výdaje na vodní hospodářství, vzdělávání, kulturu i zájmovou činnost.

Každoročně je jedním z největších běžných výdajů obce Řitka odvětví činnosti místní samosprávy, kde jsou zahrnuty výdaje na platy zaměstnanců a jejich odvody, dále cestovné, energie, poštovní a elektronické služby, školení, vzdělávání, právní služby, technické služby a zabezpečovací systém či účetnictví. Lze sem zařadit také opravy a údržby, které představují položky jako výměnu dveří a oken, což bylo aktuální v roce 2020. Největší podíl je zde tvořen platy, nákupem drobného dlouhodobého drobného majetku do 40 000 Kč, ostatními službami v podobě právních, technických a dalších služeb nebo opravami a udržováním. Po dobu sledovaného období tvořily průměrně tyto výdaje 25,83 % na celkových běžných výdajích a byly tak mimo odvětví dopravy v roce 2018 opakovaně odvětvím s největšími běžnými výdaji.

V odvětví vodního hospodářství se jedná o položku odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, kde byly prováděny opravy ve výši 464 832 Kč. Zde nastala od roku 2018 výrazná změna, jelikož v letech 2016 a 2017 nebyly výdaje na toto odvětví zaznamenány.

U vzdělávání se jedná o výdaje, které jsou určeny Mateřské škole Řitka, která je příspěvkovou organizací obce. Konkrétně jsou to neinvestiční příspěvky, které zahrnují finance na provoz budovy a také nákup potřebných pomůcek a knih. Mateřská škola je současně financována i z rozpočtu Středočeského kraje. V roce 2017 však nebyly

prováděny žádné opravy této mateřské školy. Opravy a udržovací práce byly prováděny až v roce 2020, což se projevilo na výdajích pro toto odvětví, a to částkou 527 668 Kč.

V oblasti kultury lze nárůst výdajů vysvětlit položkami, které jsou směřovány konkrétně na záležitosti kultury, které představují v obci Řitka zejména provoz letního kina či zajištění občerstvení na kulturní akce, jako je Vánoční besídka obce Řitka či Pochod Řitka – Pičín. Dále je pak zřejmý nárůst v oblasti sdělovacích prostředků, kam patří zejména zpravodaj. Od roku 2017 změnil svou podobu a je oproti předchozímu období propracovanější jak z obsahové, tak i z formální stránky. Také jsou zde zařazeny výdaje na roznos zpravodaje občanům.

Dále jsou v období 2016–2020 zaznamenávány změny v zájmové činnosti a rekreaci, zejména pak od roku 2017. V rámci obce Řitka se jedná o dary pro děti nebo také pro občany, kteří slaví významné životní jubileum.

V souhrnné tabulce 21 lze vidět, že největší podíl běžných výdajů na celkových výdajích byl zaznamenán v roce 2020, konkrétně 90,70 %. Z tohoto faktu je evidentní, že kapitálové výdaje v daném roce byly velmi nízké a tvořily pouhých 9,30 % na celkových výdajích. Důvodem zde bylo omezení investic v rámci pandemie COVID-19. V roce 2020 se rovněž opět projevilo navýšení výdajů v rámci dopravy, kdy byla opravována obecní komunikace, která byla vyčíslena na 1 735 481 Kč, což značí dorovnání výdajů na zajištění veřejné silniční dopravy a výdajů za nárazové prohrnování či zametání silnic.

Viditelný je i nárůst v oblasti vzdělávání, ke kterému došlo z důvodu oprav budovy mateřské školy, konkrétně pak výměna dveří a několika oken.

I v odvětvích, které souvisejí s bezpečností obce, došlo k nárůstu výdajů. Zejména pak v oblasti zajištění Městské policie Řevnice, která se zavazuje zajistit výkon činností městské policie na území obce Řitka. Veřejnosprávní smlouva mezi městem Řevnice, která je zřizovatelem policie a obcí Řitka, je platná k 31. 3. 2023. Výdaje na policii jsou vypláceny ve čtyřech fakturačních obdobích, kdy každé z nich je vyčísleno na základní cenu 122 200 Kč. Navýšení výdajů je odvozeno od nárůstu mzdových nákladů na strážníky či odsloužených hodin na území obce souvisejících s výjezdy. Dále je od roku 2020 obcí zajištěna požární ochrana za účasti Sboru dobrovolných hasičů Mníšek pod Brdy ve výši 100 000 Kč.

Tabulka 21 Běžné výdaje dle odvětvového členění v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Doprava	537 914	875 145	4 774 652	573 123	2 465 117
Vodní hospodářství	261 617	36 300	513 756	328 115	402 947
Vzdělávání (mateřská škola)	691 480	679 157	788 672	925 967	1 313 988
Kultura, knihovnictví, církve, sdělovací prostředky	229 092	332 052	406 906	287 994	425 635
Zájmová činnost a rekreace	0	0	194 276	199 573	40 858
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	949 033	1 263 120	1 179 182	1 203 364	1 805 536
Ochrana životního prostředí	1 138 026	1 237 983	1 333 786	1 223 379	1 490 685
Krizová opatření	0	0	0	0	1 577
Bezpečnost a veřejný pořádek (Městská policie Řevnice)	505 160	505 160	572 789	264 332	807 798
Požární ochrana	0	0	0	0	100 000
Zastupitelské orgány a volby	936 372	1 077 999	1 197 448	1 139 572	1 439 448
Činnost místní samosprávy	2 232 673	2 615 128	3 062 698	3 327 983	2 918 588
Finanční operace	266 207	390 817	552 548	1 478 927	796 669
Celkem	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
Bazický index v %	100,00	116,33	188,15	141,36	180,82
Podíl na celkových výdajích v %	57,34	68,08	36,15	47,99	90,70

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Doprava

Odvětví dopravy zahrnuje 2 významné položky: silnice, které představují výdaje na opravu komunikací, což pro obec znamenají výhradně jejich rekonstrukce, a údržbu v podobě odhrnování či zametání komunikací. Během sledovaného období 2016–2020 byly provedeny opravy obecních komunikací, což znamenalo do roku 2018 výdaj ve výši 4 179 750 Kč a v roce 2020 došlo k opravě komunikace v ulici „Zahradní“, která byla vyčíslena na 1 735 481 Kč. Zbylé výdaje v rámci silnic znamenají již zmíněnou údržbu. Druhou položkou je dopravní obslužnost v podobě linkové veřejné dopravy, kterou pro obec zajišťuje MARTIN UHER, spol. s r. o. Výdaje na dopravu se postupně navyšovaly z důvodu posilování spojů a zajišťování nových linek. Nejvyšší podíl na celkových běžných výdajích lze sledovat v roce 2018, kdy se jednalo o 32,76 %, a celkové výdaje za

dopravu činily 4 774 6652 Kč. Hlavním důvodem byly opravy obecních komunikací. V roce 2020 čítaly celkové výdaje za toto odvětví 2 465 117 Kč a byly způsobeny opravami obecní komunikace a posilováním spojů mezi okolními obcemi. Nejnižší výdaje byly zaznamenány v roce 2019, kdy nebyly prováděny žádné rekonstrukce.

Tabulka 22 Běžné výdaje obce na dopravu v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Silnice	195 217	498 575	4 359 403	82 534	1 852 671
Dopravní obslužnost (linková veřejná doprava)	342 697	376 570	415 249	490 589	612 446
Celkem	537 914	875 145	4 774 652	573 123	2 465 117
Podíl na běžných výdajích v %	6,94	9,71	32,76	5,23	17,60

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Vodní hospodářství

V rámci odvětví vodního hospodářství lze opět jednotlivé položky přerozdělit na pitnou vodu, kde je zařazen zejména nákup materiálu, který představuje vodoměry, dále opravy a udržovací práce. V letech 2016 je možno zmínit i položku studená voda, která v roce 2016 tvořila výdaje ve výši 84 543 Kč. Položka odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly se výrazně změnila od roku 2018, kdy byly prováděny opravy ve výši 279 449 Kč a služby spojené s údržbou kanalizace ve výši 185 383 Kč. Tyto výdaje se následně opakovaly i ve dvou následujících obdobích, a to v letech 2019 a 2020. Výše výdajů se měnila v závislosti na náročnosti oprav a potřebných udržovacích prací. Největší výkyv ve výdajích na vodní hospodářství je možno vidět v roce 2017, kdy celkové běžné výdaje za odvětví činily 36 300 Kč. V rámci tohoto roku byly zaznamenány pouze výdaje na udržovací práce na vodovodu. Dle podílu výdajů na celkových běžných výdajích lze zařadit mezi toto odvětví mezi méně nákladné.

Tabulka 23 Běžné výdaje obce na vodní hospodářství v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Pitná voda (vodovod, vodoměry, opravy a údržba)	122 372	36 300	48 924	41 271	359 646
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	139 245	0	464 832	286 844	43 301
Celkem	261 617	36 300	513 756	328 115	402 947
Podíl na běžných výdajích v %	3,38	0,40	3,52	3,00	2,88

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Vzdělávání

Obec Řitka zaznamenává v oblasti vzdělávání výdaje, které jsou určeny Mateřské škole Řitka. Ta je příspěvkovou organizací obce a získává od ní zároveň část financí na svůj provoz. Jedná se zejména o dvě položky, a těmi jsou neinvestiční příspěvky, které se každoročně opakují a představují finanční prostředky na provoz a běžné fungování, a druhou položkou jsou výdaje na zajišťování oprav a údržby. Menší opravy v podobě opravy rozbitého kohoutku na vodu si školka zajišťuje sama. Na větších opravách se podílí obec a financuje je z obecního rozpočtu. Školka získává také finance z rozpočtu Středočeského kraje, které jsou určeny na platy zaměstnanců a nákup pomůcek či knih. Největší celkové výdaje na odvětví vzdělávání lze sledovat v roce 2020, kde se projeví výdaje na opravu budovy školy v podobě výměny dveří a oken, a tato částka činila 527 668 Kč.

Tabulka 24 Běžné výdaje obce na vzdělávání v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Mateřská škola	691 480	679 157	788 672	925 967	1 313 988
Celkem	691 480	679 157	788 672	925 967	1 313 988
Podíl na běžných výdajích v %	8,93	7,54	5,41	8,45	9,38

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Kultura, knihovnictví, církve, sdělovací prostředky

Další poměrně rozsáhlou skupinou běžných výdajů jsou veškeré výdaje, které úzce souvisí s provozem knihovnických služeb, kulturními akcemi a sdělovacími prostředky. S knihovnickou činností jsou spojeny výdaje na zaměstnance, který zajišťuje chod knihovny,

a dále také na nákup knih a potřebných pomůcek. Tyto výdaje jsou po dobu let 2016–2018 poměrně stabilní. V roce 2019 byl nárůst výdajů způsoben navýšením mzdy zaměstnanci knihovny, který má s obcí podepsán dohodu o provedení práce. Výdaje na kulturu připadají v obci Řitka zejména na provoz letního kina či zajištění občerstvení pro kulturní akce obce. V roce 2019 byly tyto výdaje 0 Kč, jelikož se žádná z těchto obecních aktivit nekonala. Dále pak v roce 2016 činily náklady na kulturu pouze 27 830 Kč, a to z důvodu, že v daném roce ještě obec neprovozovala letní kino, ani nepořádala většinu akcí. Veřejné sdělovací prostředky představují pro obce Řitka zpravodaj. Od roku 2017 se jeho zpracování změnilo a v porovnání s předešlými obdobími je reprezentativnější po obsahové i formální stránce. Tvorba obecního zpravodaje je zajišťována zaměstnancem, který má s obcí podepsanou dohodu o provedení práce a jeho financování je tak do těchto výdajů zahrnuto. Dále jsou do této položky zařazeny výdaje na roznos zpravodaje občanům. Poslední položkou jsou kulturní záležitosti, kam jsou řazeny výdaje na organizaci známých obecních akcí jako vítání občánků, oslavy životních jubileí občanů, Vánoční besídka obce Řitka, Pochod Řitka – Pičín či Pochod za velikonočním zajíčkem. Tato položka byla nejvyšší v roce 2017, kdy se konalo nejvíce obecních akcí. Ačkoliv se rok 2020 potýkal s pandemií COVID-19 a nebylo možné pořádat většinu akcí, byly tyto výdaje celkově nejvyšší za sledované období. To se projevilo zejména na sdělovacích prostředcích, u nichž byly zvýšeny výdaje na obecní zpravodaj. Důvodem byl nárůst počtu vydaných čísel zpravodaje.

Tabulka 25 Běžné výdaje na kulturu v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Knihovnictví (zaměstnanci, knihy, pomůcky)	8 347	7 323	9 560	21 754	13 839
Kultura (letní kino, pohoštění při obecních akcích)	27 830	46 526	74 874	0	57 696
Sdělovací prostředky (zpravodaj)	111 995	99 160	237 196	133 960	234 167
Kulturní a církevní záležitosti (veřejné obecní akce)	80 920	179 043	85 276	132 280	119 933
Celkem	229 092	332 052	406 906	287 994	425 635
Podíl na běžných výdajích v %	2,96	3,68	2,79	2,63	3,04

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Bydlení, komunální služby a územní rozvoj

Do tohoto odvětví jsou zahrnuty výdaje na veřejné osvětlení, které souvisí s elektrickou energií, a dále také s opravami a údržbou. Výdaje za energie se postupně navyšovaly a z původní částky 88 000 Kč v roce 2016 se v roce 2020 navýšily až na 159 804 Kč. Tento fakt lze odůvodnit průměrným nárůstem cen energií a rozšířením veřejného osvětlení v obci. Komunální služby jsou spojeny s běžnou údržbou obce, kterou zajišťují 2 zaměstnanci a pobírají za to pravidelný plat. Dále do této oblasti lze zařadit sociální a zdravotní pojištění, operativní leasing, pracovní oděvy, školení, cestovné, pohonné hmoty a maziva či nákup přístrojů, strojů a zařízení. Tyto výdaje byly nejvyšší v roce 2020 a jejich nárůst se projevil pořízením traktoru za částku 209 000 Kč. Dále se na výdajích projevuje i operativní leasing od roku 2020, který tvoří výdaj ve výši 258 734 Kč. V souvislosti s územním rozvojem se jedná o pořízení územního plánu. Opakovaně je největší částkou daného odvětví výdaj na zaměstnance obce a s tím spojené odvody. Výdaje v daném odvětví po dobu sledovaného období narůstají, a to zejména v oblasti komunálních služeb. To se následně projevuje na stavu obce.

Tabulka 26 Běžné výdaje na bydlení, služby a územní rozvoj v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Veřejné osvětlení	127 266	223 907	162 600	255 404	353 414
Komunální služby a územní rozvoj (údržba obce, provoz obce)	821 767	1 039 213	1 016 582	947 960	1 452 122
Celkem	949 033	1 263 120	1 179 182	1 203 364	1 805 536
Podíl na běžných výdajích v %	12,25	14,01	8,09	10,99	12,89

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Ochrana životního prostředí

Do odvětví ochrany životního prostředí jsou zařazeny výdaje na nebezpečné, komunální a ostatní odpady, kterým je pro obec Řitka bio odpad. Do těchto výdajů je řazen zejména jejich sběr, svoz, nakládání s těmito odpady a stání pro kontejnery. Největším výdajem za odpady byl ve sledovaném období opakovaně sběr a odvoz komunálního odpadu, který kromě roku 2017 každoročně narůstal. Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň je spojena s výdaji na zkvalitnění prostředí a zejména pak obecní zeleně. Celkové výdaje za

dané odvětví byly nejvyšší v roce 2020, kdy došlo k nárůstu výdajů za komunální odpad a bio odpad vzhledem k navýšenému počtu kontejnerů.

Tabulka 27 Běžné výdaje obce na životní prostředí v letech 2016–2020 (Kč)

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Sběr a odvoz nebezpečných odpadů	36 200	6 292	0	35 966	32 361
Sběr a odvoz komunálních odpadů	743 587	778 584	865 163	809 695	957 117
Sběr a odvoz ostatních odpadů	358 239	391 625	414 457	334 212	495 207
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	0	61 482	54 166	43 506	6 000
Celkem	1 138 026	1 237 983	1 333 786	1 223 379	1 490 685
Podíl na běžných výdajích v %	14,69	13,74	9,15	11,17	10,64

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Zastupitelské orgány a volby

Běžné výdaje na zastupitelstvo a volby tvoří především odměny pro členy zastupitelstva, odvody na sociální a zdravotní pojištění či cestovné. V tabulce 28 je evidentní každoroční nárůst těchto výdajů. Od roku 2016 do roku 2020 došlo k nárůstu o 51,44 %. Vývoj těchto výdajů narůstal zejména v souvislosti se zvyšováním odměn zastupitelům. Zastupitelům mohou být od roku 2018 poskytovány mimořádné odměny za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce. Dále jsou v tomto odvětví uvedeny výdaje na konání voleb, se kterými souvisí nákup pomůcek, odměny volební komisi či cestovné. Od roku 2016 do roku 2020 se každoročně konaly některé z voleb. V roce 2016 se jednalo o volby do zastupitelstev krajů, v roce 2017 volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, v roce 2018 do zastupitelstev obcí, v roce 2019 proběhly volby do Evropského parlamentu a prezidentské volby a v roce 2020 proběhly volby opět do zastupitelstev krajů. Průměrně tyto výdaje na zastupitelské orgány a volby tvořily 10,58 % z celkových běžných výdajů.

Tabulka 28 Běžné výdaje obce na zastupitelské orgány a volby v letech 2016–2020 (Kč)

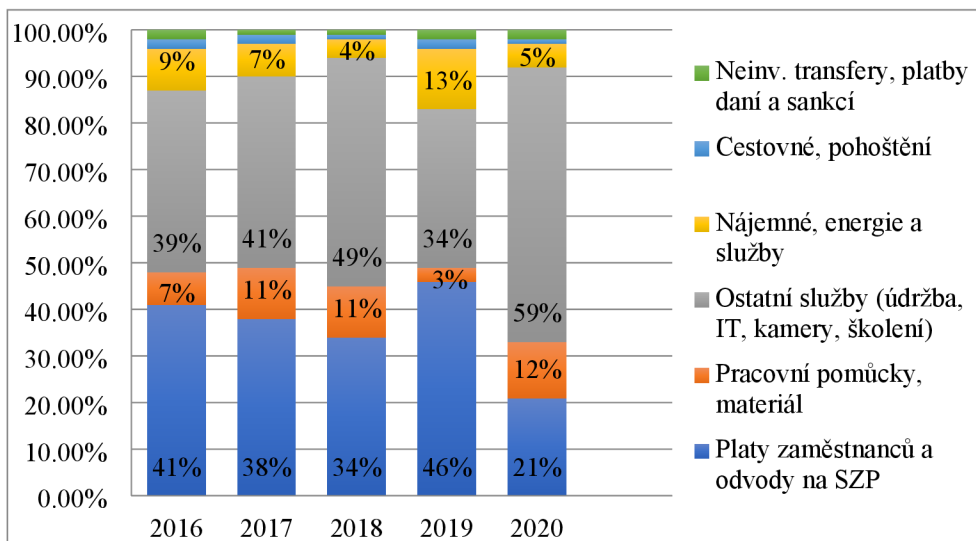
Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Zastupitelstvo obce (odměny členům, SZP, cestovné)	919 834	1 064 759	1 162 319	1 118 767	1 392 980
Volby do zastupitelstva, do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, do Evropského parlamentu, prezidentské volby (odměny, pomůcky, občerstvení)	16 538	13 240	35 129	20 805	46 468
Celkem	936 372	1 077 999	1 197 448	1 139 572	1 439 448
Podíl na běžných výdajích v %	12,09	11,96	8,21	10,40	10,28

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Činnosti místní samosprávy

Činnosti místní samosprávy jsou jedním z nejvýraznějších výdajů běžného rozpočtu, ale zároveň i nejrozsáhlejším v rámci jednotlivých položek. Pro větší přehlednost je v grafu 3 znázorněno šest kumulovaných skupin. Opakovaně jsou největšími položkami platy zaměstnanců a výdaje na ostatní služby. Do těchto služeb lze zařadit software, kamerový systém, školení a vzdělávání a jiné údržby systémů. V roce 2020 lze vidět pokles výdajů na platy o 25 %. Tento fakt je možno odůvodnit pandemií COVID-19, kdy byl omezen provoz obecního úřadu. Dalšími významnými položkami jsou pro obec pracovní pomůcky a materiály či nájemné společně s energiemi. Mezi zanedbatelné položky pak můžeme zařadit cestovné a pohoštění nebo výdaje na transfery spolkům, obcím či platby daní a poplatků do státního rozpočtu.

Graf 3 Běžné výdaje obce na činnosti místní samosprávy v letech 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Finanční operace

Výdaje na finanční operace jsou tvořeny především úroky a bankovními poplatky bankovním institucím, konkrétně se jedná o poplatky z bankovních úvěrů. Dále se zde objevuje položka související s pojištěním obecního majetku a právní ochrany. Posledními dvěma položkami jsou daně, které musí obce odvádět dle rozpočtového určení daní, a sankce, které souvisejí s vrácením částí dotací v důsledku nedodržení podmínek. Pouze v roce 2019 tyto výdaje vykazovaly velký výkyv, a to 13,50 % podílu na celkových běžných výdajích z důvodu položky úhrad sankcí.

Tabulka 29 Běžné výdaje obce na finanční operace v letech 2016–2020

Položka/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy a výdaje z úvěrových finančních operací (úroky, bankovní poplatky)	183 157	167 598	206 760	370 054	268 732
Pojištění funkčně nespecifikované (pojištění, poplatky)	58 160	58 489	58 058	77 868	22 074
Ostatní finanční operace (daně za obec, dle rozpočtového určení daní)	24 890	164 730	183 730	235 030	240 730
Ostatní činnost (úhrady sankcí)	0	0	104 000	795 975	265 133
Celkem	266 207	390 817	552 548	1 478 927	796 669
Podíl na běžných výdajích v %	3,44	4,34	3,79	13,50	5,69

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Saldo běžného rozpočtu

Při odečtení příjmů a výdajů získáme saldo běžného rozpočtu. To je vhodné zejména pro přehled o finančním hospodaření obce. Ve všech sledovaných letech 2016–2020 bylo dosaženo přebytkového rozpočtu a finance obce se po dobu všech 5 let pohybovaly v kladných hodnotách. To značí správné nakládání s obecními financemi, což je pro obec pozitivním znakem. Nejvyššího kladného salda obec dosahovala v roce 2019, kdy obec ušetřila 9 138 691 Kč. Nejméně prosperujícím obdobím byl rok 2018, kdy saldo činilo pouze 3 479 070 Kč. Po dobu sledovaného období tak obec Řitka dosáhla celkového přebytku ve výši 34 688 956 Kč.

Tabulka 30 Saldo běžného rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné příjmy (včetně neinv. transferů)	15 934 244	16 574 405	18 055 781	20 091 019	20 331 826
Běžné výdaje	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
Saldo běžného rozpočtu	8 186 671	7 561 544	3 479 070	9 138 691	6 322 980
Saldo na běžných příjmech v %	51,38	45,62	19,27	45,49	31,10

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

4.2.2 Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet zahrnuje příjmy a výdaje, které mají investiční charakter. Položky tohoto rozpočtu jsou převážně nahodilé a zásadně nedaňové.

Kapitálové příjmy

Rozpočet obce Řitka má pouze tři druhy kapitálových příjmů a lze je považovat za nepravidelné v rámci jejich opakovatelnosti i výše. V letech 2016 a 2017 se objevila nahodilá položka v podobě příjmů z prodeje pozemků. Konkrétně se pak jednalo v roce 2016 o parcelu a v roce 2017 o travní plochu. Následně byla tato položka v letech 2018, 2019 a 2020 nulová. Podobně je tomu i u příjmů z prodeje akcií, které se objevují pouze v roce 2020, přičemž v daném roce byl tento příjem jediným kapitálovým příjmem. Jednalo se o cenné papíry od České spořitelny, které byly prodány za 265 703 Kč. Nejčastěji se objevují přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku, které se kromě roku 2020 pravidelně opakují. Tento druh příjmů představuje transfery od občanů na vodohospodářskou infrastrukturu. V roce 2018 byla na této položce zaznamenána částka ve výši 2 200 000 Kč a bylo tak v daném roce dosaženo nejvyššího podílu kapitálových příjmů na celkových příjmech, konkrétně 7,98 %. Nejnižší podíl byl vykázán v roce 2017 při 0,51 %.

Tabulka 31 Kapitálové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy z prodeje pozemků	259 620	52 390	0	0	0
Přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku	40 000	40 000	2 200 000	776 000	0
Příjmy z prodeje akcií	0	0	0	0	265 703
Celkem	299 620	92 390	2 200 000	776 000	265 703
Podíl na celkových příjmech v %	1,75	0,51	7,98	3,17	1,18

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Kapitálové transfery

V porovnání s běžnými transfery tvoří kapitálové transfery výrazně vyšší část obecního rozpočtu. Jejich nevýhodou je však jejich nepravidelnost, a tak s nimi není

možné každoročně počítat. Tyto transfery jsou získávány především na investiční projekty, které není možné obci zafinancovat.

V roce 2016 byl čerpán transfer ze státních fondů ve výši 350 885 Kč, a to na bezpečné zastávky. Ten byl následně využit na autobusovou zastávku „U Rybníka“. Současně byl získán transfer od krajů ve výši 500 000 Kč na rekonstrukci ulice „U Vodojemu“.

Transfery byly v roce 2017 přijímány z ostatních investičních přijatých transferů ze státního rozpočtu a státních fondů. Ze státního rozpočtu bylo získáno 790 010 Kč a tento transfer byl určen na čističku odpadních vod. Dále bylo přijato 643 000 Kč, které byly využity na bezpečné zastávky, z nichž byly financovány chodníky k zastávkám pro oblasti „Štěpnice“ a „Bučina“.

Nejvíce dotací obec získala v roce 2018, kdy do rozpočtu přibylo celkem 7 305 438 Kč a jejich podíl na celkových příjmech činil 26,51 %. V daném roce byla přijata dotace ze státního rozpočtu, kdy bylo účelem financování intenzifikace čističky odpadních vod. Od Středočeského kraje byl přijat transfer na opravu komunikace „Sportovní“.

V roce 2019 byla přijata pouze dotace ze státního rozpočtu na čističku odpadních vod ve výši 3 632 400 Kč.

Nejméně investičních transferů bylo přijato v roce 2020, kdy podíl na celkových příjmech dosáhl pouhých 0,15 %. Konkrétně se jednalo o transfer z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 a jeho účelem byla obecní zeleň v okolí obecní návsi.

Tabulka 32 Kapitálové transfery v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	350 885	643 000	0	0	0
Investiční přijaté transfery od krajů	500 000	0	1 175 000	0	0
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	790 017	6 130 438	3 632 400	34 285
Celkem	850 885	1 433 017	7 305 438	3 632 400	34 285
Podíl na celkových příjmech v %	4,98	7,92	26,51	14,83	0,15

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Kapitálové výdaje v souvislosti s investičními projekty

Po dobu celého sledovaného období obec Řitka investovala do mnoha projektů. Největší investicí však pro obec byla čistička odpadních vod, která z důvodu velké nákladnosti trvala od roku 2016 do roku 2019.

V roce 2016 byla do opravy komunikace „U Vodojemu“ investována částka ve výši 1 933 349 Kč, dále pak do autobusové zastávky „U Rybníka“ linky 448 částka v celkové výši 551 110 Kč. Jako další nákladnou investiční akci je možno zmínit dokončení přivaděče Baně II., kde celkové výdaje činily 867 505 Kč. Poslední významná investice tohoto roku byla spojena se zahájením přípravy na intenzifikaci čističky odpadních vod. Na zastávku i rekonstrukci místní komunikace „U Vodojemu“ obec čerpala přijaté dotace.

Vzhledem k dotacím, které byly získány v roce 2017, byla provedena výstavba chodníků k zastávkám pro oblasti „Štěpnice“ a „Bučina“ ve výši 1 375 649 Kč. Další investicí byla čistička odpadních vod, kde byly výdaje plánovány vyšší, avšak k příjmu dotace došlo až v listopadu daného roku, a tak došlo ke změnám. Dále byly vynaloženy investice do mateřské školy, které spočívaly ve výměně kotle, systému kondenzačních nádrží a sanaci trubek a činily tak výdaj ve výši 663 298 Kč. Mezi menší investice lze zařadit opravy obecního úřadu a veřejného osvětlení.

Rok 2018 představoval největší kapitálové výdaje za celé sledované období. V daném roce bylo vloženo nejvíce finančních prostředků do čističky odpadních vod, která procházela II. fází a výdaje činily 19 407 331 Kč. Dále byly opraveny komunikace „Varadov“, „U Sokolovny“ a vybudovány lávky „Na Štěpnici“ včetně doplnění osvětlení.

V roce 2019 bylo investováno do obecní zeleně, zejména pak v oblasti rybníka, v celkové hodnotě 1 846 400 Kč. V souvislosti s tím byly vloženy finance do veřejného osvětlení a zřízení chodníků. Největším kapitálovým výdajem tohoto roku byla III. fáze intenzifikace čističky odpadních vod ve výši 8 397 653. Ta byla v daném roce finálně dokončena.

V roce 2020 se obec potýkala s nejnižšími kapitálovými výdaji za dobu celého sledovaného období, a to vzhledem k omezením v souvislosti s pandemií COVID-19. V daném roce byly vykázány výdaje na revitalizaci obecní zeleně ve výši 122 591 Kč, pro kterou byla využita dotace ze státního rozpočtu. V rámci položky stroje obec zakoupila traktor za 209 900 Kč. V položce budovy, haly a stavby se konkrétně jednalo o nákup světelných vod, stání pro kontejnery komunálního odpadu a také výměna vchodových

dveři obecního úřadu a oprava krátké komunikace „Višňovka“. Poslední položkou byla příprava projektu „Kanalizace Pražská“.

Tabulka 33 Kapitálové výdaje v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku	59 290	0	0	0	163 350
Budovy, haly a stavby	4 302 681	3 910 288	24 956 235	11 870 330	1 063 063
Stroje, přístroje a zařízení	0	0	150 215	0	209 900
Pozemky	0	0	89	0	0
Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	1 401 633	0	643 345	0	0
Investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům – právníckým osobám	0	315 000	0	0	0
Celkem	5 763 604	4 225 288	25 749 884	11 870 330	1 436 313

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

Saldo kapitálového rozpočtu

Saldo kapitálového rozpočtu se opakovaně pohybovalo v záporných hodnotách a bylo tak schodkové. Z tohoto důvodu je tak nutno financovat investiční výdaje z úvěrů, které obci dlouhodobě poskytuje Česká spořitelna. Jelikož již v minulosti byly doplacený některé z úvěrů, nabízí v současnosti tato bankovní instituce možnost čerpat další úvěry na plánované investice.

Tabulka 34 Saldo kapitálového rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitálové příjmy (včetně in. transferů)	299 620	92 390	2 200 000	776 000	265 703
Kapitálové výdaje	5 763 604	4 225 288	25 749 884	11 870 330	1 436 313
Saldo kapitálového rozpočtu	-5 463 984	-4 132 898	-23 549 884	-11 094 330	-1 170 610

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu pro plnění rozpočtu obce Řitka v letech 2016–2020 (2021)

4.3 Finanční a majetková analýza obce Řitka

Finanční a majetková analýza komplexně vystihuje sociálně-ekonomický rozvoj obce Řitka. V porovnání se samotným zpracováním finanční analýzy ji lze považovat za

rozsáhlejší a souhrnnou ve vztahu k rozpočtovým aspektům obce. Analýza vychází z položek rozpočtu dle druhového členění, z majetku obce a počtu obyvatel.

4.3.1 Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele

Tento druh ukazatele značí finanční sílu obce. Do celkových příjmů jsou zahrnuty běžné příjmy, kapitálové příjmy, běžné transfery a kapitálové transfery.

Dle tabulky 35 a grafu 4 lze sledovat nepravidelný vývoj trendu. Nejnižší hodnoty jsou evidentní ve výchozím roce 2016, kdy byly v obci zaznamenány nejen nejnižší celkové příjmy, ale i počet obyvatel. V následujícím roce 2017 již je patrné navýšení o 3,60 %. Zde se projevilo navýšení kapitálových transferů, příjmů daně z přidané hodnoty a daně z nemovitosti oproti roku 2016. Nejvyšších hodnot obec dosahovala v roce 2018, kdy celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele činily 22 759 Kč a změna oproti roku 2017 tak představovala 47,75 %. Hlavní příčinou byl nárůst kapitálových transferů a příjmů, které byly určeny na čističku odpadních vod. Dále se na těchto příjmech projevilo zvýšení běžných příjmů z daně z přidané hodnoty, která v tomto roce tvořila 7 726 083 Kč a odvíjela se jako vždy od rozpočtového určení daní. Další výrazné změny nebyly v rozpočtu zaznamenány. V roce 2019 došlo k prvnímu meziročnímu úpadku příjmů na 1 obyvatele. Tato změna byla způsobena výraznými investičními příjmy v roce 2018, které se následně projevily v roce 2019 v oblasti nižších kapitálových příjmů než v roce 2018. Pozitivně lze však hodnotit porovnání s výchozím rokem 2016, kdy je sledován nárůst v hodnotách o 29,03 %. V posledním sledovaném roce je situace velmi podobná, kdy příjmy meziročně klesají o 8,88 %, ale v porovnání s výchozím rokem je nárůst pozitivní v podobě 17,83 %. Meziroční pokles byl způsoben kapitálovými příjmy, které tvořily v daném roce v celkové výši pouhých 299 988 Kč. Počet obyvatel nemá na vývoj tohoto ukazatele přímý vliv, jelikož se tyto počty mění pouze v rámci malých desítek, v některých případech i jednotek. Pohyby příjmů lze odůvodnit zejména změnami kapitálových příjmů a také vývojem příjmů běžných, což se odvíjí od rozpočtového určení daní či vlastní činnosti obce.

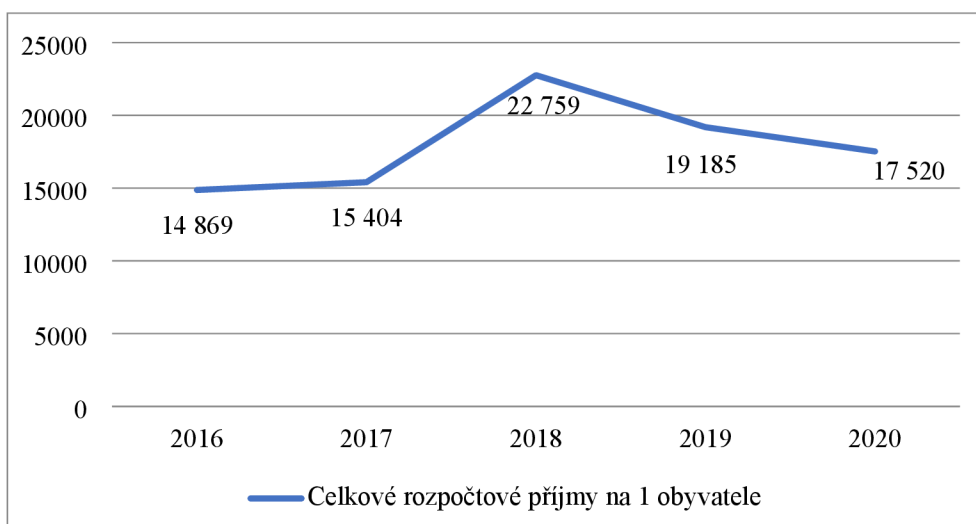
Tabulka 35 Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy celkem (včetně transferů)	17 084 749	18 099 812	27 561 219	24 499 419	22 565 073
Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288
Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele	14 869	15 404	22 759	19 185	17 520
Bazický index v %	100,00	103,60	153,06	129,03	117,83

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

Graf 4 znázorňuje vývoj celkových rozpočtových příjmů na 1 obyvatele v letech 2016–2020.

Graf 4 Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 35 (2021)

4.3.2 Vlastní příjmy na 1 obyvatele

Jedná se o ukazatel, kterým lze porovnávat finanční sílu mezi obcemi. Vlastní příjmy obce jsou očištěny od úvěrů a dotací, čímž je zajištěna větší přesnost než u předchozího ukazatele celkových příjmů.

Hodnoty vlastních příjmů na 1 obyvatele značí dle tabulky 36 a grafu 5 nejpříznivější hodnoty v roce 2016, tedy 1 930 Kč na obyvatele. Od daného výchozího roku lze sledovat každoroční pokles těchto příjmů. Největší propad je viditelný v roce 2019, kdy došlo oproti roku 2016 k poklesu příjmů z vlastní činnosti na 1 obyvatele o 30, 62 %, tedy o 591 Kč. I přes celkový pokles, který nastal od počátku sledovaného

období, jsou tyto příjmy obce v roce 2020 na vzestupu a od roku 2019 dochází k nárůstu o 20, 31 %. Příjmy z vlastní činnosti jsou v obci Řitka tvořeny platbami za odpady od sdružení vlastníků a známkami pro psy. Tyto příjmy mají v obci Řitka klesající tendenci a od roku 2016 do roku 2020 došlo k poklesu celkových běžných příjmů z hodnoty 36,56 % na 4,14 %. I zde je evidentní jako u celkových příjmů na 1 obyvatele, že počet obyvatel zde nemá příliš velký vliv na změny v těchto příjmech.

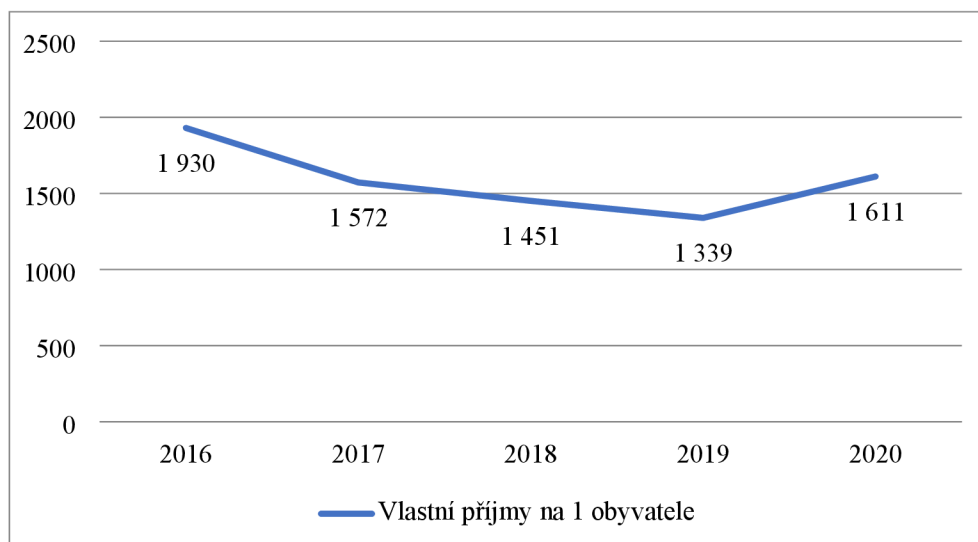
Tabulka 36 Vlastní příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy z vlastní činnosti	2 218 106	1 847 203	1 756 613	1 709 996	2 074 631
Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288
Příjmy z vlastní činnosti na 1 obyvatele	1 930	1 572	1 451	1 339	1 611
Bazický index v %	100,00	81,45	75,18	69,38	83,47

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

Níže uvedený graf 5 znázorňuje vývoj vlastních příjmů na 1 obyvatele po dobu sledovaného období 2016–2020.

Graf 5 Vývoj vlastních příjmů na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 36 (2021)

4.3.3 Daňové příjmy na 1 obyvatele

Ukazatel daňových příjmů obce zahrnuje zejména příjmy, které vychází z daní a místních poplatků, které jsou následně přepočteny na 1 obyvatele.

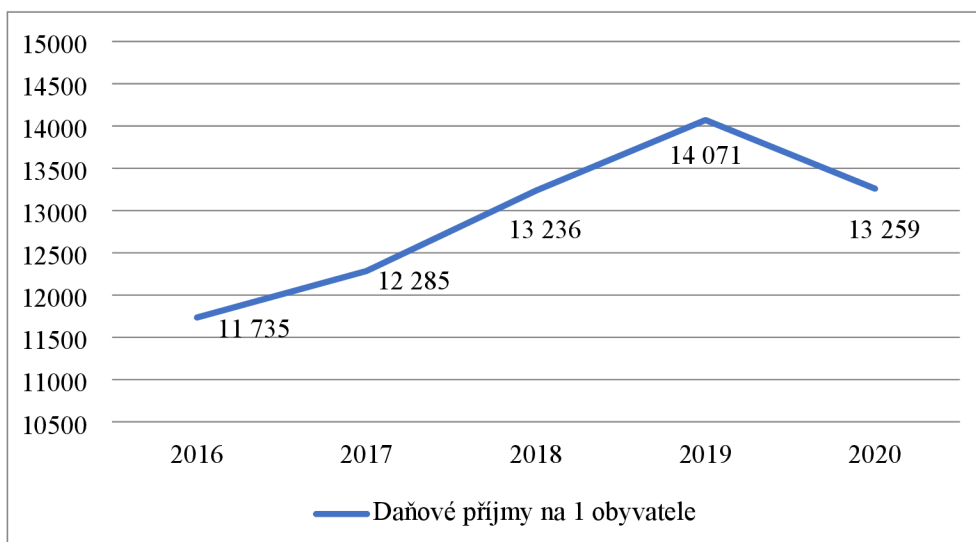
Od roku 2016, který je současně i výchozím rokem, lze pozorovat pravidelný nárůst daňových příjmů na 1 obyvatele. Rok 2016 značí nejnižší příjmy z důvodu nízkého příjmu z daně z nemovitých věcí, který byl v daném roce nejnižší. Výkyv lze zaznamenat v roce 2020, kdy tyto příjmy v porovnání s rokem 2016 mají rostoucí charakter, avšak k předešlému období 2019 došlo k poklesu o 5,77 %, tedy o 812 Kč. Na roce 2018 se projevil zejména nárůst příjmů z daně z přidané hodnoty a taktéž daně z nemovitosti. Dle tabulky 37 je zřejmé, že příčinou je úbytek daňových příjmů, což bylo způsobeno mírným poklesem příjmů z místních poplatků, daně z nemovitých věcí a dále také daní z příjmu fyzických i právnických osob, a to oproti roku 2019. Alokace příjmů těchto daní je určena rozpočtovým určením daní.

Tabulka 37 Daňové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	13 483 620	14 435 162	16 029 339	17 969 012	17 078 075
Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288
Daňové příjmy na 1 obyvatele	11 735	12 285	13 236	14 071	13 259
Bazický index v %	100,00	104,69	112,79	119,91	112,99

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

Graf 6 Vývoj daňových příjmů na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 37 (2021)

4.3.4 Hrubá úspora

Na základě tohoto ukazatele lze zjistit, kolik obci zbyde z celkových příjmů po odečtení běžných výdajů. V případě, že zde existuje přebytek, je možné jej z části využít k financování investičních záměrů.

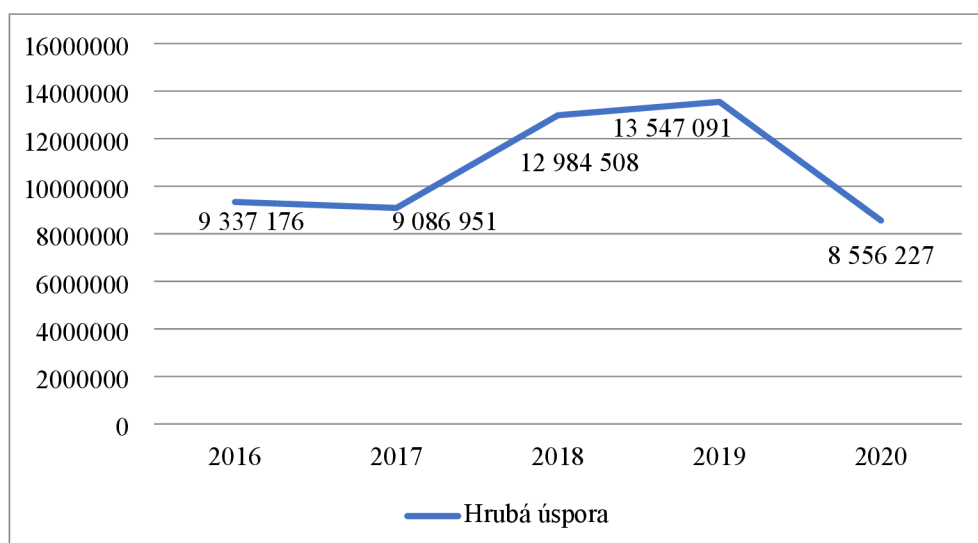
Dle tabulky 38 se obec potýkala s nejvyšším nárůstem hrubé úspory v roce 2019, kdy dosáhla svého maxima s částkou 13 547 091 Kč, a od výchozího roku došlo k nárůstu o 45,09 %. Výkyv lze sledovat na straně běžných výdajů, kdy obec Řitka v roce 2019 výrazně omezila výdaje na opravy a údržbu a výdaje na tuto položku se tak snížily oproti roku 2018 o 4 072 354 Kč. Takto příznivých hodnot bylo dosaženo i přes nízký příjem z investičních transferů, které v daném roce činily pouze 0,15 % na celkových příjmech a současně při nižším objemu kapitálových příjmů. Nejnižší hrubé úspory bylo dosaženo v následujícím roce sledovaného období, kdy činila 8 556 227 Kč, a od výchozího roku 2016 poklesla o 8,36 %. V daném roce 2020 byl zaznamenán nárůst výdajů na opravy a údržbu oproti roku 2019 o 3 957 253 Kč.

Tabulka 38 Hrubá úspora v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy celkem	17 084 749	18 099 812	27 561 219	24 499 419	22 565 073
Běžné výdaje	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
Hrubá úspora	9 337 176	9 086 951	12 984 508	13 547 091	8 556 227

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

Graf 7 Hrubá úspora v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 38 (2021)

4.3.5 Míra krytí běžných výdajů

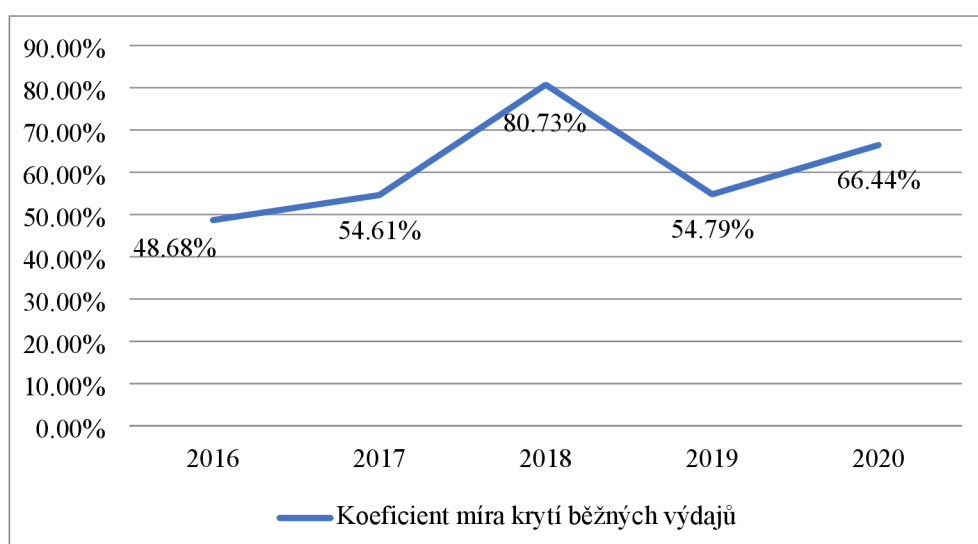
Tento ukazatel poskytuje informace o tom, v jaké míře je obec schopna pokrýt své běžné výdaje každoročně se opakujícími příjmy. Za žádných okolností by ukazatel neměl přesahovat 100 %. V tomto ohledu si obec vedla velice dobře, jelikož po dobu všech sledovaných let se koeficient pohyboval pod úrovní této doporučené hranice. Za nejméně uspokojivý můžeme považovat rok 2018, kdy koeficient činil 80,73 %. V tabulce 39 je možné vidět, že v daném roce se běžné výdaje potýkaly se svým největším objemem, avšak běžně se opakující příjmy nikoliv. Nejpříznivější hodnoty představuje rok 2016, kdy koeficient činil 48,68 %. Běžné výdaje v tomto roce byly nejnižší ze všech sledovaných let. Dále lze roky 2017 a 2019 považovat spíše za průměrné a procentuálně podobné. V posledním roce 2020 se situace oproti zlepšení v roce 2019 mírně zhoršila.

Tabulka 39 Koeficient míra krytí běžných výdajů v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné výdaje	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
Běžně se opakující příjmy	15 915 934	16 502 905	18 055 780	19 988 020	21 085 964
Koeficient míra krytí běžných výdajů v %	48,68	54,61	80,73	54,79	66,44

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

Graf 8 Vývoj koeficientu míra krytí běžných výdajů v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 39 (2021)

4.3.6 Investiční podíl

Investiční podíl slouží k posouzení výdajů z hlediska jejich využití. Lze s jeho pomocí určit, kolik procent tvoří investiční výdaje na celkových výdajích a stejně tak lze odvodit, jaká část připadá na výdaje zajišťující běžný chod obce. Je možné předpokládat, že nám poskytuje poměrně přesné informace o rozvoji majetku v obci.

Obec Řitka se potýkala s nejvyšším investičním podílem v roce 2018, ale následně i v roce 2019. V roce 2018 obec získala v kapitálové oblasti významnou část dotací, a to konkrétně díky transferům od krajů ve výši 1 175 000 Kč a ostatním investičním transferům ze státního rozpočtu ve výši 6 130 438 Kč. Velká část kapitálových výdajů byla vložena do čističky odpadních vod a oprav obecních komunikací, které celkově utvářely částku 24 956 235 Kč. V roce 2019 se jednalo pouze o dotace ze zmíněného státního rozpočtu v rozsahu 3 632 400 Kč. Tyto finance byly využity zejména na opravy dalších obecních komunikací. V posledním sledovaném roce 2020 je v porovnání s předchozími obdobími investiční podíl výrazně nízký, a to 9,30 %. Důvodem je nástup pandemie COVID-19, která zamezila realizaci větších investičních projektů. Kapitálové výdaje se v daném období pohybují na nejnižší úrovni, avšak celkové výdaje nikoliv. Je tak evidentní, že většina výdajů byla využita na běžné fungování a údržbu obce.

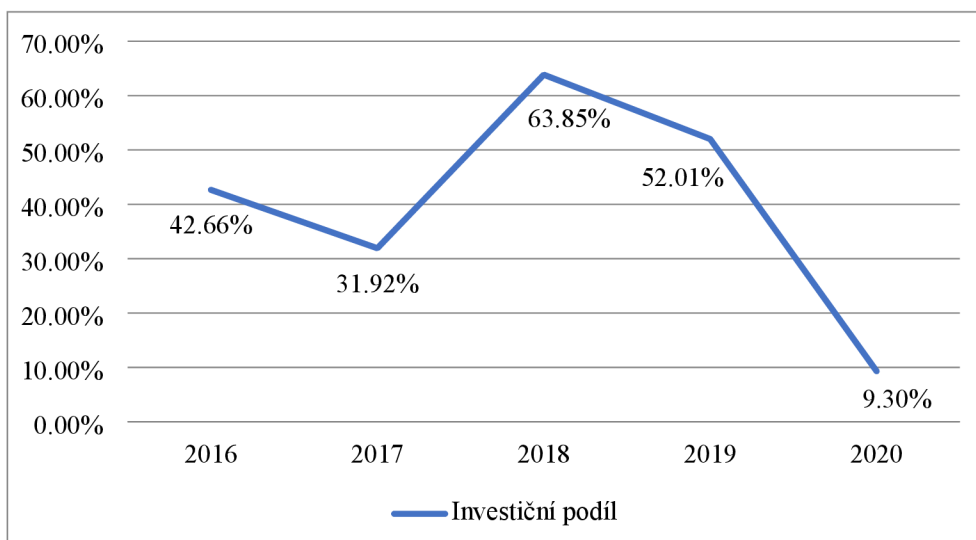
Tabulka 40 Investiční podíl v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitálové výdaje	5 763 604	4 225 288	25 749 884	11 870 330	1 436 313
Celkové výdaje	13 511 177	13 238 149	40 326 595	22 822 658	15 445 159
Investiční podíl v %	42,66	31,92	63,85	52,01	9,30

Zdroj: vlastní zpracování dle modelu FAMA (2021)

V grafu 9 lze sledovat vývoj investičního podílu ve sledovaném období 2016–2020.

Graf 9 Vývoj investičního podílu v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 40 (2021)

4.3.7 Hodnota majetku obce

Aby bylo vhodně využito potenciálu tohoto ukazatele, kterým lze snadno určit úroveň majetkové vybavenosti obce, je důležité znát stav a vývoj obecního majetku. Pro lepší představu slouží tabulka 41, dle které je evidentní, že obec disponovala největším objemem celkových aktiv v letech 2018–2020. Největší podíl na celkových aktivech nesou stálá aktiva v podobě dlouhodobého hmotného majetku. V letech 2016, 2017 a 2020 se ve struktuře oběžných aktiv objevuje i nárůst krátkodobého finančního majetku. Ostatní položky jsou ve všech sledovaných obdobích stabilní. Nejnižší stav celkových aktiv je zaznamenán ve výchozím roce 2016. Rozdíl mezi výchozím rokem, který je současně i ve spojitosti s celkovými aktivy nejméně uspokojivý, a rokem 2018, který naopak značí nejlepší hodnoty, je 30 059 336 Kč.

Tabulka 41 Aktiva v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Stálá aktiva	108 455 352	110 398 877	142 446 777	142 414 438	131 924 299
Dlouhodobý hmotný majetek	107 761 397	109 704 922	141 752 822	141 720 483	131 201 669
Dlouhodobý nehmotný majetek	358 160	358 160	358 160	358 160	521 510
Dlouhodobý finanční majetek	335 795	335 795	335 795	335 795	201 120
Oběžná aktiva	5 171 202	8 288 360	1 239 114	314 908	5 352 222
Zásoby	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	233 817	144 267	149 967	152 717	662 117
Krátkodobý finanční majetek	4 937 385	8 144 093	1 089 147	162 191	4 690 105
Aktiva celkem	113 626 554	118 687 238	143 685 890	142 729 345	137 276 521

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Řitka (2021)

Větší přehled o dlouhodobém hmotném majetku nabízí tabulka 42, která obsahuje informace o jednotlivých podsložkách. U pozemků je po dobu sledovaného období konstantní částka. Podobně je tomu tak i u staveb, které se meziročně liší pouze v rámci několika málo tisíců. Od roku 2018 však dochází k výraznému nárůstu u položky nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Jak již bylo zmíněno u celkových aktiv, obec Řitka se v roce 2018 pohybuje oproti roku 2016 v hodnotách o 33 991 425 Kč vyšších, tedy o 31, 54 %. V roce 2020 však došlo k poklesu v porovnání s předešlým rokem o 7, 42 %, který je viditelný zejména v položce stavby. Obec drží obecně po dobu celého pětiletého období nejvíce majetku ve stavbách, dále v nedokončeném dlouhodobém majetku, pozemcích a nejméně v samostatných hmotných movitých věcech.

Tabulka 42 Dlouhodobý hmotný majetek v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Pozemky	39 446 408	39 435 978	39 433 406	39 433 406	39 433 324
Stavby	54 627 515	54 734 766	57 442 679	56 631 578	47 389 559
Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	3 627 805	3 645 197	3 792 410	3 792 410	2 305 300
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	10 059 669	11 888 981	41 084 327	41 863 089	42 073 405
Dlouhodobý hmotný majetek	107 761 397	109 704 922	141 752 822	141 720 483	131 201 669

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Řitka (2021)

4.3.8 Hodnota majetku na 1 obyvatele

Jak již bylo zmíněno, většinový podíl na aktivech tvoří dlouhodobý hmotný majetek, což je viditelné i při přepočtu majetku na 1 obyvatele.

V tabulce 44 lze vidět, že hodnota celkového majetku na 1 obyvatele byla ve všech letech značně proměnlivá. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2018, konkrétně 118 651 Kč na obyvatele, kdy lze sledovat největší objem celkového majetku obce a současně s ním spojeného dlouhodobého hmotného majetku. V daném roce lze vysvětlit nárůst majetku v souvislosti s čističkou odpadních vod. V ostatních letech se tento fakt vždy odráží na tomto výsledku, jelikož v roce 2016, kdy byla celková hodnota majetku na obyvatele nejnižší, byl současně zaznamenán i celkový majetek a jeho složka dlouhodobého hmotného majetku jako nejnižší.

V případě dlouhodobého hmotného majetku na obyvatele lze opět nejlépe zhodnotit rok 2018, kdy hodnota činila 117 054 Kč. Naopak rok 2017 se jeví jako rok, kdy byla tato hodnota nejnižší, tedy 93 366 Kč. Mezi lety 2016 a 2017 je viditelný jen nepatrný rozdíl, jelikož i přestože došlo v roce 2017 k nárůstu dlouhodobého hmotného majetku, došlo také k nárůstu počtu obyvatel o 26 osob.

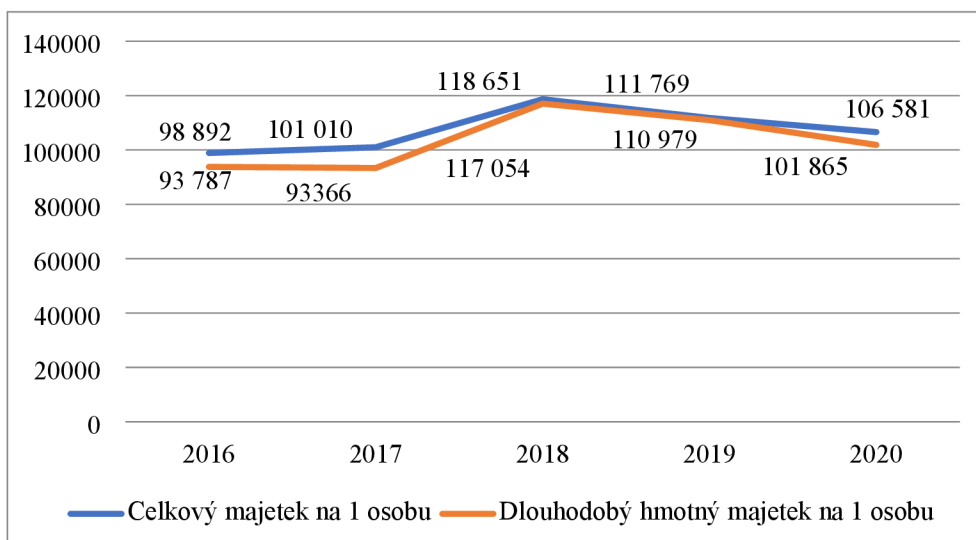
Tabulka 43 Výchozí hodnoty a hodnota majetku na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Hodnota celkového majetku	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	107 761 397	109 704 922	141 752 822	141 720 483	131 201 669
Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288
Celkový majetek na 1 osobu	98 892	101 010	118 651	111 769	106 581
Dlouhodobý hmotný majetek na 1 osobu	93 787	93 366	117 054	110 979	101 865

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Řitka (2021)

V níže uvedeném grafu 10 lze sledovat vývoj ukazatelů celkového majetku na 1 osobu a vývoj dlouhodobého hmotného majetku na 1 osobu v letech 2016–2020.

Graf 10 Hodnota majetku na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 43 (2021)

4.4 Finanční analýza obce Řitka

V rámci finanční analýzy obce Řitka byly vybrány ukazatele autarkie, likvidity, zadluženosti, financování a aktivity. Všechny výpočty jsou zpracovány na základě podkladových dat za roky 2016–2020, které jsou zaneseny v tabulkách.

4.4.1 Ukazatele autarkie

Jako první byl zvolen pro finanční analýzu obce Řitka ukazatel autarkie. Ten nám poskytuje informace o míře soběstačnosti sledované obce, a to konkrétně v oblasti pokrývání nákladů hlavní činnosti ze získaných výnosů a dále také také výdajů příjmy.

Pro účel analýzy byly vybrány dva ukazatele, a to autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů a celková autarkie na příjmové a výdajové bázi.

Aby mohl být spočítán a následně sledován vývoj daného ukazatele, byla připravena tabulka 44, ve které jsou zanesena všechna potřebná podkladová data pro výpočty. Jak lze vidět níže, jsou pro nás důležité položky celkové výnosy, celkové náklady, neinvestiční příjmy a neinvestiční výdaje. Následně lze ve spodní části tabulky vidět již konkrétní výpočty, které jsou uváděny v procentech.

V prvním případě ukazatel sleduje, jak je obec Řitka soběstačná v rámci krytí nákladů hlavní činnosti výnosy. Mimo hlavní činnosti mohou obce zastávat i činnost hospodářskou. Tou však Řitka nedisponuje a je sledována pouze z oblasti hlavní činnosti.

Aby mohly být hodnoty považovány za uspokojivé, mělo by být dosaženo

doporučovaných 100 %. V našem případě všechny sledované roky dosahují nejen doporučené hodnoty, ale i vyšší. Obecně tak lze považovat obec Řitka za vysoce soběstačnou a zcela bezproblémovou v oblasti pokrývání nákladů výnosy. Nejvyšších hodnot obec dosahovala v roce 2019, kdy oproti roku 2018 vzrostly výnosy a zároveň poklesly výdaje. Dále se pak obci dařilo nejvíce v letech 2016 a 2017. V prvním zmíněném roce tvořila hlavní složku výdajů položka výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob, která činila 5 039 516 Kč. V roce 2016 a 2017 se jednalo o stejnou položku, kterou byly výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty. Přestože jsou výsledky ukazatele velice uspokojujivé, bylo by vhodné zvážit myšlenku, zda nevyužít volné prostředky i na jiné účely.

Prostřednictvím druhého ukazatele, kterým je celková autarkie na příjmové a výdajové bázi, lze snadno určit, jak vysoké příjmy jsou obcí generovány a v jaké míře jimi dokáže pokrývat své výdaje. Vyhovující míra autarkie je i v tomto případě stanovena na 100 % nebo i nepatrně vyšší. Toho bylo dosaženo ve všech sledovaných obdobích, avšak jen v nepatrné výši. Nejvyšších hodnot obec z hlediska příjmové a výdajové autarkie dosáhla v roce 2016, konkrétně 205,43 %. Následně pak bylo v letech 2017 a 2019 dosaženo velmi podobných hodnot, které činily 183,10 % a 182,50 %. V roce 2018 bylo i v tomto případě dosaženo nejmenších hodnot. V daném roce lze sledovat nejnižší neinvestiční výdaje, ale i neinvestiční příjmy. Pokud jsou v praxi hodnoty výrazně vyšší než 100 %, opět by bylo vhodné uvážit smýšlení obce nad lepším zhodnocením volných prostředků.

Tabulka 44 Výchozí hodnoty a ukazatel autarkie v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy celkem	17 083 575	17 206 845	19 236 430	20 004 795	22 479 038
Náklady celkem	11 398 883	11 913 744	16 113 222	13 039 642	19 721 952
Neinvestiční příjmy	15 915 934	16 502 905	18 055 780	19 988 020	21 085 964
Neinvestiční výdaje	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů v %	149,87	144,43	119,38	153,42	113,98
Celková autarkie na příjmové a výdajové bázi v %	205,43	183,10	123,87	182,50	150,52

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazu zisku a ztrát obce Řitka (2021)

4.4.2 Ukazatele likvidity

Aby bylo možné posoudit, jak si obec stojí s uhrazováním svým krátkodobých závazků vůči jiným subjektům, byly jako další ukazatele vybrány ukazatele likvidity. Pro výpočet okamžité, pohotové a běžné likvidity byla připravena data do tabulky 45.

Tabulka 45 Výchozí hodnoty pro ukazatel likvidity v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	5 171 202	8 288 360	1 239 114	314 908	5 352 222
Krátkodobé pohledávky	233 817	144 267	149 967	152 717	662 117
Krátkodobý finanční majetek	4 937 385	8 144 093	1 089 147	162 191	4 690 105
Peněžní prostředky	4 937 385	8 144 093	1 087 747	162 191	4 690 105
Krátkodobé závazky	5 747 061	7 178 644	21 207 310	15 620 038	7 546 367

Zdroj: vlastní zpracování na základě rozvahy obce Řitka (2021)

Z podkladových dat byla jako první spočítána běžná likvidita, která vypovídá o tom, kolikrát jsou krátkodobé závazky pokryty oběžnými aktivy. Obecně se doporučené hodnoty pohybují v intervalu 1,1–2,5. Toho obec Řitka dosáhla pouze v roce 2017, kdy likvidita činila 1,15 a oběžná aktiva se ocitla na svém vrcholu. V ostatních letech se pohybovala pod hranicí tohoto intervalu. Nejhorší hodnoty však můžeme sledovat v roce 2019, a to 0,02. Důvodem je zde výrazný pokles oběžných aktiv, která jsou v daném roce nejnižší ze sledovaných let. Konkrétně se pak jedná o položku krátkodobý finanční majetek.

Dalším ukazatelem je ukazatel pohotové likvidity, který vypovídá o tom, kolikrát jsou krátkodobé závazky uhrazeny krátkodobými pohledávkami, krátkodobým finančním majetkem a také peněžními prostředky. Jak je možné vidět v tabulce 46, pohybovaly se doporučené hodnoty v intervalu 1–1,5. V daném případě lze považovat za pozitivní pouze rok 2020, kdy pohotová likvidita činila 1,33, čímž tak splnila doporučené hodnoty. V ostatních letech se výsledky pohybují vždy pod doporučenou hranicí. Tento fakt lze považovat za nepříznivý pro věřitele.

Ukazatel okamžité likvidity představuje okamžitou možnost krytí krátkodobých závazků z krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků. Jelikož se doporučené hodnoty pohybují mezi 0,20–0,50, nebylo ani v jednom ze sledovaných let dosaženo tohoto doporučení. V letech 2016, 2017 a 2020 se obec potýkala s hodnotami nad vyhovujícími hodnotami a ve zbývajících obdobích 2018 a 2019 pod vyhovující hranicí.

Lze konstatovat, že obec Řitka nemá příliš kvalitní postavení v oblasti krytí svých krátkodobých závazků a mohlo tak často docházet k prodlení v platbách věřitelům.

Tabulka 46 Vývoj ukazatele běžné likvidity v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020	Doporučované hodnoty
Běžná likvidita	0,90	1,15	0,06	0,02	0,71	1,10 – 2,50
Pohotová likvidita	1,76	2,29	0,11	0,03	1,33	1,00 – 1,50
Okamžitá likvidita	1,72	2,27	0,10	0,02	1,24	0,20 – 0,50

Zdroj: vlastní zpracování na základě rozvahy obce Řitka (2021)

4.4.3 Ukazatel zadluženosti a samofinancování

Tyto ukazatele dokáží přesně stanovit, z jaké části je obecní majetek pokrýván z vlastních cizích zdrojů a následně i zdrojů vlastních. Ukazatel zadluženosti lze považovat za velice podstatný z hlediska rizika věřitelů. Pokud by obec dosahovala příliš vysokých hodnot, je pravděpodobné, že jim bankovní instituce neposkytnou úvěr z důvodu jejich nedůvěryhodnosti. V jiném případě jí finanční prostředky půjčí, ale s nepříznivou úrokovou mírou. Obec Řitka však ve všech sledovaných obdobích vykazuje velice příznivých hodnot, avšak je evidentní, že v roce 2018 se potýkala s nejvyšší mírou zadluženosti, konkrétně to bylo 27 %. Následně se jí ale podařilo tuto míru každoročně snižovat a v posledním sledovaném roce 2020 už činí jen 15 % a je tak nejnižší za celé období. Celková zadluženost by neměla přesahovat hranici 30 %, což se obci Řitka dokázalo splnit. Ukazatel samofinancování následně doplňuje zadluženost a společně s celkovou zadlužeností utvářejí jeden celek, který se rovná 100 %.

Tabulka 47 Vývoj ukazatele zadluženosti a samofinancování v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí zdroje	19 947 282	19 674 865	39 421 395	31 242 124	20 576 453
Vlastní zdroje	93 679 272	99 012 373	104 264 495	111 487 222	116 700 068
Aktiva celkem	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
Ukazatel celkové zadluženosti v %	18,00	17,00	27,00	22,00	15,00
Ukazatel samofinancování v %	82,00	83,00	73,00	78,00	85,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě rozvahy obce Řitka (2021)

4.4.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity lze u obcí vnímat jako doplňující skupinu ukazatelů. Obrat kapitálu představuje informace o tom, kolikrát se přes výnosy promítl vložený kapitál do provozu a fungování obce. Daný ukazatel by měl být co nejvíce maximalizován. Po dobu celého sledovaného období nemá obec Řitka příliš pozitivní výsledky, jelikož se v žádném roce nepřibližuje ani k hodnotě 1. Všechny sledované roky se pohybují na podobné úrovni. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2020, tedy 0,16. Důvodem je nárůst na straně výnosů a nepatrný pokles na straně pasiv. Nejhorších hodnot naopak dosáhl rok 2018, kdy naopak byly výnosy v rámci sledovaných období průměrné, avšak pasiva nejvyšší.

Pomocí ukazatele aktivity je možné sledovat, jak efektivně umí obec využívat svůj majetek. Běžně udávaná minimální doporučená hodnota je 1, ale v tomto případě platí pravidlo, že čím vyšších hodnot dosahuje, tím jsou výsledky lepší. Z tabulky 48 lze však zcela jistě konstatovat, že obec Řitka své kapitálové zdroje a majetek nevyužívá příliš efektivně, jelikož ve všech letech mimo rok 2016 dosahuje hodnot ukazatele 0,02. V prvním roce 2016 je to nepatrně více, tedy 0,03. Všechny hodnoty jsou však nedostačující a lze je považovat za nepříznivé.

Tabulka 48 Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2016–2020 (Kč)

Položka	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy celkem	17 083 575	17 206 845	19 236 430	20 004 795	22 479 038
Výnosy z činnosti	3 261 931	2 682 486	2 549 267	2 629 307	2 720 133
Pasiva	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
Stálá aktiva	108 455 352	110 398 877	142 446 777	142 414 438	131 924 299
Obrat kapitálu	0,15	0,14	0,13	0,14	0,16
Obrat aktiv	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02

Zdroj: vlastní zpracování na základě rozvah a výkazů zisků a ztrát obce Řitka (2021)

4.5 SIMU

Na závěr analytické části byly spočítány a vyhodnoceny monitorující ukazatele SIMU, které byly pro lepší přehlednost porovnány s doporučenými hodnotami těchto ukazatelů.

Prvním ukazatelem je pravidlo rozpočtové odpovědnosti. Dané hodnoty jsou dostupné pouze za období let 2019 a 2020 vzhledem k potřebnosti položky průměr příjmů

za poslední 4 roky. Tento ukazatel by neměl překročit hranici 60 %. Obec Řitka překročila doporučenou hodnotu pouze v roce 2019 a je tak evidentní, že se potýkala s existencí dluhů. V následujícím roce už byla hodnota tohoto ukazatele v rámci doporučení. V roce 2019 činila zadluženost 15 622 086 Kč a v roce 2020 13 030 086 Kč, což se následně odvíjelo i na ukazateli pravidlo rozpočtové odpovědnosti, kde je v roce 2020 viditelný pokles.

Dalším monitorujícím ukazatelem je podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, který by v rámci doporučení neměl překročit 25 %. Zde se obci Řitka podařilo ve všech sledovaných letech dosáhnout hranice hluboko pod doporučenou hodnotou, což je pozitivní.

Posledním třetím ukazatelem je celková likvidita, která by měla dosahovat minimální hodnoty 1. To se obci podařilo pouze v roce 2017, kdy činila 1,15. Ve všech dalších letech tento ukazatel nesplňoval požadovanou hranici z důvodu nedostatečného rozsahu oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům.

Tabulka 49 SIMU obce Řitka v letech 2016–2020 (Kč a %)

Č.	Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
1	Počet obyvatel	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	17 084 749	18 099 812	27 561 219	24 499 419	22 565 073
3	Úroky	160 676	144 834	181 981	347 200	247 364
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	1 704 000	1 704 000	2 148 000	2 992 000	2 592 000
5	Dluhová služba celkem	1 864 676	1 848 834	2 329 981	3 339 200	2 839 364
6	Ukazatel dluhové služby (v %)	10,91	10,21	8,45	13,63	12,58
7	Průměr příjmů za poslední 4 roky	-	-	-	21 811 300	23 181 381
8	Zadluženost	14 200 221	12 496 221	18 214 086	15 622 086	13 030 086
9	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	-	-	-	71,62	56,21
10	Aktiva celkem	148 407 955	155 516 368	182 526 700	183 617 393	189 630 658
11	Cizí zdroje	19 947 282	19 674 865	39 421 395	31 242 124	20 576 453

12	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	13,44	12,65	21,60	17,01	10,85
13	Oběžná aktiva	5 171 202	8 288 360	1 239 114	314 908	5 352 222
14	Krátkodobé závazky	5 747 061	7 178 644	21 207 310	15 620 038	7 546 367
15	Celková likvidita	0,90	1,15	0,06	0,02	0,71
16	Stav na bankovních účtech	4 937 385	8 144 093	1 087 747	162 191	4 690 105
17	Stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací	1 135 003	1 298 487	1 490 584	1 678 283	1 791 606
18	Zadluženost zřízených příspěvkových organizací	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů obce Řitka (2021)

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení hospodaření obce Řitka po dobu sledovaného období 2016–2020. K posouzení ekonomického stavu obce byla vypracována analýza rozpočtu obce, finanční a majetková analýza (FAMA), finanční analýza poměrových ukazatelů a soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

Ke zpracování analýz byly využity účetní výkazy jako rozvaha, výkaz zisků a ztrát či výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu. Kromě těchto finančních podkladů bylo využito interních informací získaných na základě konzultací se členy zastupitelstva obce a paní účetní.

Diplomová práce byla rozdělena do dvou částí. První část byla zpracována za účelem představení teoretických pojmů, které byly následně využity i v rámci zpracování druhé části práce. K objasnění těchto odborných pojmů byla využita odborná literatura v podobě knižních publikací, článků a internetových zdrojů. Po nastudování relevantních zdrojů byly tyto pojmy chronologicky strukturovány a interpretovány. V teoretické části byly mimo jiné představeny pojmy jako obec, působnosti obce, majetek obce, účetní výkazy, finanční analýza, soustava informativních a monitorujících ukazatelů, rozpočet obce, finanční a majetková analýza.

Druhá část práce byla zpracována jako vlastní praktická část. Na začátku vlastní části byla charakterizována obec Řitka, a to nejen po stránce demografické a sociálně-demografické. Od výchozího roku 2016 do roku 2020 došlo k nárůstu počtu obyvatel z 1 149 na 1 288, tedy o 12,10 %. Po dobu sledovaného období počet občanů obce narůstal, a to je pro rozvoj obce podstatné zejména z hlediska příjmů. Ačkoliv je obec Řitka jednou z velice žádaných lokalit na bydlení, ceny se stávají pro zájemce nedostupné, a to by mohlo budoucí vývoj ohrozit. Sociálně-demografická struktura následně ukázala vývoj obyvatel dle věkových skupin. Nejprve byla sledována skupina občanů ve věku 0–19 let, kde byl od roku 2016 do roku 2020 zaznamenán nárůst z 228 osob na 263, tedy o 15,40 %. Pro tuto skupinu by měla být rozšířena kapacita mateřské školy, která je současně omezena na 48 dětí a jeví se tak jako nedostačující. Mimo kapacitu mateřské školy by bylo vhodné uvážit zřízení základní školy pro 1. stupeň. U skupiny ve věku 20–64 let došlo v letech 2016–2020 k nárůstu ze 728 na 854 osob, konkrétně pak o 9,20 %. Občanům v dané věkové skupině bylo v minulosti, ale i v současnosti nabízeno široké množství sportovních a kulturních aktivit. Poslední skupina občanů ve věku 65 let a více

zaznamenala od počátku sledovaného období nárůst ze 139 na 171 osob, tedy o 23,00 %. Jelikož tato skupina zaznamenala nejvyšší nárůst a tento fakt lze očekávat i do budoucna, bylo by vhodné, aby obec zajistila dostupnou domácí péči či domov pro seniory, kde bude těmto osobám poskytnuta možnost prožít důstojné stáří.

Další část diplomové práce byla věnována majetku obce Řitka, který byl sledován ve dvou skupinách. Těmito skupinami byly budovy a stavby a následně pozemky. Součet položek majetku v rozsahu budov a staveb činil k 31. 12. 2020 celkovou sumu 136 345 223 Kč. Naopak pozemky tvořily pouhých 39 433 324 Kč. Tento rozdíl lze vysvětlit skutečností, že má obec poměrně malé katastrální území. Je tedy evidentní, že je v obci drženo významně více finančních prostředků v budovách a stavbách, kterými jsou mimo jiné obecní úřad či mateřská škola, která je příspěvkovou organizací obce.

Aby mohlo být zhodnoceno finanční hospodaření obce, byla provedena analýza rozpočtu v letech 2016–2020. Rozpočet byl sledován po stránce běžné i kapitálové. Nejprve byl pozorován vývoj běžných příjmů, jejichž hodnota činila v roce 2016 15 934 244 Kč a v roce 2020 celkem 20 331 826 Kč. Po dobu sledovaného období došlo k nárůstu o 27,60 %. Je tedy jisté, že u běžných příjmů došlo k nárůstu, což značí pozitivní trend. Hlavní položkou byly ve všech sledovaných obdobích daňové příjmy, které od výchozího roku zaznamenaly nárůst z 13 483 620 Kč na 17 078 075 Kč, tedy o 26,66 %. Pozitivní vývoj položky daňových příjmů byl způsoben zejména změnami v rozpočtovém určení daní, konkrétně pak u alokace daně z přidané hodnoty, u které došlo v letech 2016–2020 ke změně o 2,75 % ve prospěch obecních rozpočtů. Rozložení daňových příjmů v roce 2020 se odvíjelo dle jednotlivých položek, kterými byla daň z přidané hodnoty (45,42 %), daň z příjmu fyzických osob (24,77 %), daň z příjmu právnických osob (17,98 %), daň z nemovitých věcí (6,12 %), poplatky a odvody v oblasti životního prostředí (4,70 %), daň z hazardních her (3,29 %), místní poplatky (0,30 %) a správní poplatky (0,09 %). Příjmy z místních a správních poplatků tvořily zanedbatelnou část příjmů do běžného rozpočtu a měla by jim být v budoucnu věnována větší pozornost.

U nedaňových příjmů byl vývoj v letech 2016–2020 pozitivní, a to z 2 236 416 Kč v roce 2016 na 3 253 751 Kč v roce 2020. Byl tedy zaznamenán celkový nárůst o 45,49 %. Nejvyšší příjmy byly v roce 2020 tvořeny zejména pronájmem majetku (59,58 %) a ostatními nedaňovými příjmy v podobě darů od občanů (32,71 %). Mezi další méně významné položky patřily příjmy z vlastní činnosti (4,14 %), splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů (3,52 %) a výnosy z finančního majetku (0,04 %). Největší

část příjmů byla jistě přijímána z pronájmu majetku, přičemž nejvýznamnější položkou byl pronájem vodojemu a kanalizace.

Poslední část běžných příjmů ve sledovaném období 2016–2020 tvořily neinvestiční transfery, a to buď ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, nebo ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Ve většině těchto let byly výše těchto transferů stabilní, avšak v roce 2020 došlo k výraznému nárůstu z důvodu kompenzačního bonusu v souvislosti s pandemií COVID-19. V letech 2016–2020 došlo k nárůstu podílu neinvestičních transferů na běžných příjmech z 214 208 Kč na 1 933 258 Kč, konkrétně o 8,17 %.

U běžných výdajů byl za celé sledované období zaznamenán nárůst ze 7 747 573 Kč na 14 008 846 Kč, tedy o 80,82 %. Největšími položkami v roce 2020 byly výdaje na činnost místní samosprávy (21,83 %), dopravu (17,60 %), bydlení, komunální služby a územní rozvoj (12,89 %), na ochranu životního prostředí (10,64 %), zastupitelské orgány a volby (10,28 %) a vzdělávání (9,38 %). Nejvíce finančních prostředků bylo v roce 2020 vynaloženo na výdaje související s výkonem místní správy, kde byly největšími položkami výdaje na platy zaměstnanců včetně jejich odvodů (21 %), pracovní pomůcky a materiál (12 %), údržbu, IT, kamery, školení a jiné služby (59 %), nájemné a energie (5 %), cestovné a pohoštění (1 %), neinvestiční transfery a platby daní a sankcí (1 %).

Na základě vyhodnocení salda běžného rozpočtu je evidentní, že obec Řitka v letech 2016–2020 opakovaně hospodařila s přebytkem. Nebylo tak nutné financovat obecní výdaje výhradně úvěry od bankovních institucí. V roce 2020 saldo činilo 6 322 980 Kč.

Kapitálové příjmy byly po dobu celého období značně nepravidelné ve své opakovatelnosti i výši. V letech 2016 a 2017 obec získala příjmy v podobě příjmů z prodeje pozemků. Ve všech následujících letech 2018, 2019 a 2020 již žádné pozemky prodány nebyly. V roce 2018 byl zaznamenán největší nárůst kapitálových příjmů, a to zejména z přijatých příspěvků na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 2 200 000 Kč. V posledním sledovaném roce měla obec příjmy pouze z prodeje cenných papírů České spořitelny, a to v částce 265 703 Kč.

Obec získávala kromě neinvestičních transferů také investiční transfery. Nejvýznamnějším rokem v dané oblasti byl rok 2018, kdy obec získala celkem 7 305 438 Kč. Konkrétně se jednalo o dotaci ze státního rozpočtu, která byla určena na

financování intenzifikace čističky odpadních vod a dosahovala výše 6 130 438 Kč. Dále pak obec získala transfer od Středočeského kraje na opravu obecní komunikace. V roce 2020 obec získala pouhých 34 285 Kč z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 za účelem zkvalitnění obecní zeleně. V daném roce tak obec přijala nejméně investičních transferů.

Obec Řitka v souvislosti s investičními projekty vynakládala po dobu celého analyzovaného období mnoho finančních prostředků na konkrétní projekty. Největší investicí pro obec byla čistička odpadních vod, která se realizovala v letech 2016–2020 a stála celkem přibližně 25 000 000 Kč. Největší výdaje však byly zaznamenány v roce 2018, kdy dosahovaly 25 749 884 Kč a hlavním výdajem zde byla II. fáze realizace čističky odpadních vod, jejíž výdaje byly v daném roce vyčísleny na 19 407 331 Kč. Většina kapitálových výdajů za celé období byla mimo vodohospodářské infrastruktury vynaložena na bezpečné zastávky, obecní zeleň či opravu komunikací a chodníků. V roce 2020 byly zaznamenány nejnižší kapitálové výdaje za celé období, a to zejména z důvodu mnoha omezení v souvislosti s pandemií COVID-19.

Saldo kapitálového rozpočtu bylo ve všech sledovaných letech schodkové. Nejvíce záporné hodnoty bylo dosaženo v roce 2018, což bylo spojeno s nejvyššími kapitálovými výdaji za celé období v souvislosti s realizací čističky odpadních vod. Obec byla tak nucena pokrývat své výdaje z úvěrů. V roce 2020 bylo zaznamenáno nejnižší záporné saldo, a to ve výši 1 170 61 Kč, což bylo možné pokrýt z přebytkového salda běžného rozpočtu.

Finanční a majetková analýza sledovala vývoj rozpočtových příjmů na 1 obyvatele, u kterých došlo v letech 2016–2020 k nárůstu z 14 869 Kč na 17 520 Kč, tedy o 17,83 %. Hlavním důvodem byly změny v rozpočtovém určení daní a zejména pak příjmů z daně z přidané hodnoty. Nejvyšší rozpočtové příjmy na 1 obyvatele byly však vykázány v roce 2018, kdy jejich výše dosahovala 22 759 Kč na 1 obyvatele. Zde se projeví zejména vysoké investiční i neinvestiční transfery na vodohospodářskou infrastrukturu.

Vlastní příjmy na 1 obyvatele dosahovaly nejpříznivějších hodnot ve výchozím roce 2016, tedy při 1 930 Kč na 1 obyvatele. Od tohoto roku následoval pokles, což se odvíjí od výše plateb za odpady od sdružení vlastníků a známek pro psy. V roce 2020 činily tyto příjmy 1 611 Kč na 1 obyvatele a od počátku období byl tak zaznamenán pokles o 16,53 %.

Daňové příjmy na 1 obyvatele taktéž pravidelně narůstaly a v letech 2016–2020 došlo ke změně z 11 735 Kč na 13 259 Kč, tedy o 12,99 %. Pozitivní vývoj těchto příjmů byl ovlivněn zejména rozpočtovým určením daní.

Po odečtení běžných výdajů od celkových příjmů byla zjištěna hrubá úspora obce. Vývoj tohoto ukazatele byl po dobu celého období kolísavý. V roce 2016 činila hrubá úspora 9 337 176 Kč a do roku 2020 došlo k poklesu na 8 556 227 Kč, tedy o 8,36 %. Největší hrubou úsporou obec zaznamenala v roce 2019, a to 13 547 091 Kč. Změna se projevila především na straně běžných výdajů, které obec Řitka výrazně omezila.

Dále byla sledována míra krytí běžných výdajů, která vypovídala o tom, jak se obci Řitka dařilo pokrývat běžné výdaje každoročně se opakujícími příjmy. Tento ukazatel by nikdy neměl přesahovat 100 %, a to se ve všech sledovaných letech obci podařilo. V roce 2016 byla hodnota tohoto ukazatele 48,68 % a následně na konci období v roce 2020 byla 66,44 %. Míra krytí po dobu sledovaného období vzrostla, ale její hodnota je stále pod stanovenou hranicí, což je pozitivní jev.

Investiční podíl představuje, jakou část tvoří investiční výdaje na celkových výdajích. Tento podíl byl nejvyšší v roce 2018, konkrétně 63,85 %, kdy obec vynaložila nejvyšší kapitálové výdaje za celé sledované období ve výši 25 749 884 Kč, a to zejména do financování čističky odpadních vod. V roce 2020 byl podíl nejnižší a dosahoval 9,30 %. Důvodem byly zejména okolnosti související s pandemií COVID-19 a nemožnost realizace některých investic. Od výchozího roku 2016, kdy činil tento podíl 42,66 %, se do roku 2020 snížil o 33,36 %.

Následně byl zhodnocen vývoj majetku obce a rozdělení na 1 obyvatele. V letech 2016–2020 majetek postupně narůstal a z počátečních 107 761 397 Kč se majetek změnil na 131 201 669 Kč, tedy o 21,75 %. Ke zvyšování docházelo zejména na straně stálých aktiv. Hodnota celkového majetku na 1 obyvatele vzrostla v letech 2016–2020 z původních 98 892 Kč na 106 581 Kč, tedy o 7,78 %. Také vývoj dlouhodobého hmotného majetku na 1 obyvatele zaznamenal rostoucí trend a z 93 787 Kč došlo do roku 2020 ke změně na 101 865 Kč, přesněji o 8,61 %.

Finanční analýza v letech 2016–2020 byla následně hodnocena pomocí ukazatelů autarkie, likvidity, zadluženosti, financování a aktivity.

Nejprve byla vypočtena autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů a následně i celková autarkie na příjmové a výdajové bázi. Doporučovaná hodnota pro oba ukazatele autarkie je stanovena na 100 %. Tato hranice byla pro oba ukazatele ve všech

letech splněna, ale zároveň i převýšena. Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů činila v roce 2016 konkrétně 149, 87 % a v roce 2020 pak 113,98 %. Nejvyšší pak byla v roce 2019, a to 153, 42 %. U autarkie na příjmové a výdajové bázi bylo dosaženo nejvyšší hodnoty v roce 2016, kdy byla 203, 43 %, a v posledním roce 2020, kdy se jednalo o 150,52 %. Ačkoliv jsou tyto hodnoty příznivé, bylo by vhodné uvážit lepší způsob zhodnocení volných prostředků.

Obec Řitka opakovaně nedosahuje, ale i překračuje doporučené hodnoty pro jednotlivé druhy likvidit. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že obec nesprávně postupuje v krytí svých krátkodobých závazků a lze očekávat prodlení v platbách věřitelům.

V rámci zadluženosti a financování se tyto ukazatele vzájemně doplňují a měly by dohromady tvořit 100 %. V roce 2016 byla obec samofinancována v rozsahu 82 % a v roce 2020 došlo k nárůstu na 85 %. Zadluženost by neměla překročit hranici 30 %, čehož bylo dosaženo ve všech letech sledovaného období. To znamená, že zadlužení činilo 18 % v roce 2016 a 15 % v roce 2020. Dle těchto výsledků bylo možné konstatovat, že obec pokrývala obecní majetek především z vlastních zdrojů.

Jako poslední ukazatel byla hodnocena aktivita obce, která je spíše doplňkovým ukazatelem. Byl sledován obrat kapitálu a obrat aktiv. Minimální doporučenou hodnotou pro oba ukazatele je 1, ale obecně platí, že čím vyšší výsledek je, tím lépe si obec stojí. U obou ukazatelů obec za celé období 2016–2020 nezaznamenala v žádném roce pozitivní výsledek. V roce 2016 dosahovala autarkie kapitálu 0,15 a v roce 2020 byla tato hodnota 0,16. Autarkie aktiv vykazovala v roce 2016 hodnotu 0,03 a na konci sledovaného období hodnotu 0,02. Hodnoty se tak jeví jako nevyhovující.

V poslední části diplomové práce byly sledovány monitorující ukazatele SIMU. Prvním ukazatelem bylo pravidlo rozpočtové odpovědnosti, přičemž by tento ukazatel neměl překročit hranici 60 %. Jelikož byla dostupná data pouze pro rok 2019 a 2020, pozitivních hodnot bylo dosaženo jen v roce 2020, kdy ukazatel činil 56, 21 %. Oba roky však značí existenci dluhů v obci.

Dalším sledovaným ukazatelem byl podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, který by v rámci doporučení neměl být vyšší než 25 %. To se obci Řitka podařilo ve všech sledovaných letech a v roce 2020, kdy byl tento ukazatel nejnižší, činil 10,85 %.

Posledním monitorujícím ukazatelem byl ukazatel celkové likvidity, která má stanovenou hranici 1,15. V období 2016–2020 tento ukazatel nesplňoval požadovanou

hranici, a to zejména z důvodu nedostatečného rozsahu oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům.

Závěrem lze konstatovat, že obec v rámci sledovaného období hospodařila efektivně a bylo provedeno mnoho investičních záměrů, které byly určeny ke zlepšení života občanů v obci.

Pro obec Řitka jsou stanoveny tři návrhy změn ke zlepšení současné ekonomické situace v obci. Prvním z nich je navýšení místního poplatku ze psů, který v současnosti činí 200 Kč za každého psa ročně. Dle zákona má obec možnost stanovit si obecně závaznou vyhláškou výši tohoto poplatku až do výše 1 500 Kč a u každého dalšího psa až o 50 % více. Pro osoby starší 65 let je zákonem stanovená sazba 200 Kč za každého psa ročně. Je navrhováno navýšení tohoto poplatku na 600 Kč za psa za rok. Jestliže bude kalkulováno s počtem hlášených psů k roku 2020 (87 psů) i pro období roku 2023, získala by obec do svého rozpočtu o 34 800 Kč více (viz Příloha IV). Tyto prostředky mohou být následně využity na úpravy obecní zeleně či zajištění většího množství pytlů a odpadkových košů pro pejskaře.

Dalším návrhem je navýšení nájmu za prostory pošty, které jsou současně pronajímány za symbolickou částku 19 728 Kč ročně. Změna cen nájmu je plánována od roku 2023, kdy je navrhováno navýšení současné ceny z 20,55 Kč/m² na 120 Kč/ m², tedy o 583,94 %. Následně bude každoročně navyšován nájem za 1 m² o 20 Kč. Přesná kalkulace je uvedena v Příloze V.

Posledním návrhem je realizace kontejnerové základní školy o kapacitě 100 žáků. Na základě poptávky u výrobce je doporučováno zařízení o velikosti 381 m². Dispozičně by toto zařízení představovalo 5 tříd, sborovnu, šatnu, jídelnu, kuchyni a sociální zařízení. Umístění objektu je navrhováno na obecním pozemku 194/55, který je v katastru nemovitostí uveden jako ostatní plocha. Z pohledu architektiky by se jednalo o nepodsklepený jednopodlažní objekt, který je možno postavit stavebnicovým systémem z jednoduchých obytných modulů. Moduly by byly smontovány a konstruovány takovým způsobem, aby v případě následné demontáže a montáže nedošlo ke znehodnocení, poškození a snížení užitné hodnoty. Životnost montované stavby je odhadována na 50 let. Jednotlivé položky vybavení jsou uvedeny v přílohách. Celková investice do kontejnerové školy je vykalkulována na 17 766 000 Kč (viz Příloha VII).

V rámci financování může obec využít Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027. V květnu 2021 je očekávána dotační výzva nejen pro instituce

základního vzdělávání. Tyto dotace se v minulosti pohybovaly ve výši 85 %, avšak pro současnou výzvu budou tyto podmínky upřesněny. Dotace jsou poskytovány zpětně, a tak je nutné si nejprve zajistit financování bankovním úvěrem. Úvěry již dlouhodobě obec zajišťuje přes Českou spořitelnu.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Knižní zdroje

BAKEŠ, Milan. 2012. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. Praha: C. H. Beck. 552 s. ISBN 978-80-7400-440-7.

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. 2008. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika. 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.

ČERNOHORSKÝ, Jiří. 2018. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 213 s. ISBN 978-80-906843-3-1.

KISLINGEROVÁ, Eva a HNILICA, Jiří. 2008. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. 135 s. ISBN 9788071797135.

KISLINGEROVÁ, Eva. 2010. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck. 864 s. ISBN 978-80-7400-194-9.

KNÁPKOVÁ, Adriana a PAVELKOVÁ, Drahomíra. 2010. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra a CHODÚR, Miroslav. 2011. *Měření a řízení výkonnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Linde. 108 s. ISBN 978-80-7201-882-6.

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel. 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3. kompletně aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. 236 s. ISBN 978-802-4744-568.

KOČÍ, Roman. 2012. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 1.vyd. Praha: Leges, 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

KOPECKÝ, Martin. 2017. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: WoltersKluwer. 364 s. ISBN 978- 807- 5527-196

KRAFTOVÁ, Ivana. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

MARKOVÁ, Hana. 2000. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

MÁČE, Miroslav. 2006. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. 1. vyd. Praha: Grada. 155 s. ISBN 80-247-1558-9.

- MÁČE, Miroslav. 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. 1. vyd. Praha: Grada. 552 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
- MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN. 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 200 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
- MARKOVÁ, Hana a BOHÁČ, Radim. 2007. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
- OTRUSINOVÁ, Milana a KUBÍČKOVÁ, Dana. 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PEKOVÁ, Jitka. 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka. 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- RŮČKOVÁ, Petra. 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 160 s. ISBN 978-80-271-2028-4.
- VINŠ, Petr a LIŠKA, Václav. 2005. *Rating*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 109 s. ISBN 80-7179-807-X.
- SEDLÁČEK, Jaroslav. 2011. *Finanční analýza podniku*. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
- SCHOLLEOVÁ, Hana. 2017. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 272 s. ISBN 978-80-271-0413-0.
- SKÁLOVÁ, Jana. 2018. *Podvojně účetnictví*. 24. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 192 s. ISBN 978-80-271-0868-8.
- STIGLITZ, Joseph E. 1997. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Grada. 661 s. ISBN 80-7169-454-1.
- TOTH, Petr. 2005. *Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému: výstup z projektu GAČR 402/03/1235*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. 326 s. ISBN 80-245-0957-1.
- VODÁKOVÁ, Jana. 2012. *Akruální účetnictví ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 192 s. ISBN 978-80-7357-890-9.
- ŽEHROVÁ, Jana a PFEIFEROVÁ, Daniela. 2010. *Finance municipalit*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. 168 s. ISBN 978-80-213-2024-6

6.2 Internetové zdroje

Kontejnerová škola, školy z kontejnerů. Kontejnery a modulární stavby [online]. Copyright © 2022 [cit. 02.02.2022]. Dostupné z: <https://www.contimade.cz/skoly>

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků | Hospodaření obcí | Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © 2005 [cit. 17-07-2021]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

Monitor Státní Pokladny. Monitor Státní Pokladny [online]. Copyright © [cit. 17-01-2022] 2022 Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00241644/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2110>

Titulní strana - Oficiální stránky Obce Řitka. Titulní strana - Oficiální stránky Obce Řitka [online]. Copyright © 2022 [cit. 01-02-2022]. Dostupné z: <https://www.ritka.cz/>

Rating | Moderní obec. Moderní obec [online]. Copyright © [cit. 11-10-2021]. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/page/4/?s=rating>

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Rozpočet obce. Časopis pro právní vědu a praxi.* [online]. 2001, č. 4, s. 389–397. [cit. 10-25-2021]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cvpv/article/view/8370>

128/2000 Sb. Zákon o obcích. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

7 Seznam tabulek a grafů

7.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 Ukazatele finanční analýzy	13
Tabulka 2 Základní ukazatele finanční a majetkové analýzy	14
Tabulka 3 Ukazatele finanční a majetkové analýzy	15
Tabulka 4 Ukazatele SIMU	16
Tabulka 5 Model KAMF	30
Tabulka 6 Model KAMF*	30
Tabulka 7 Výpočet vybraných ukazatelů SIMU	32
Tabulka 8 Parametry při vytváření scoringu a ratingu	34
Tabulka 9 Běžný rozpočet obce	37
Tabulka 10 Kapitálový rozpočet obce	40
Tabulka 11 Počet obyvatel obce Řitka v letech 2016–2020	49
Tabulka 12 Sociálně-demografická struktura obyvatelstva obce Řitka v letech 2016–2020	50
Tabulka 13 Majetek obce – budovy a stavby	52
Tabulka 14 Majetek obce – pozemky	53
Tabulka 15 Výdaje obce Řitka na silniční dopravní obslužnost (Kč)	54
Tabulka 16 Příjmy běžného rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)	56
Tabulka 17 Daňové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)	58
Tabulka 18 Sazby místních poplatků (Kč)	59
Tabulka 19 Nedaňové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)	60
Tabulka 20 Běžné transfery v letech 2016–2020 (Kč)	61
Tabulka 21 Běžné výdaje dle odvětvového členění v letech 2016–2020 (Kč)	64
Tabulka 22 Běžné výdaje obce na dopravu v letech 2016–2020 (Kč)	65
Tabulka 23 Běžné výdaje obce na vodní hospodářství v letech 2016–2020 (Kč)	66
Tabulka 24 Běžné výdaje obce na vzdělávání v letech 2016–2020 (Kč)	66
Tabulka 25 Běžné výdaje na kulturu v letech 2016–2020 (Kč)	67
Tabulka 26 Běžné výdaje na bydlení, služby a územní rozvoj v letech 2016–2020 (Kč)	68
Tabulka 27 Běžné výdaje obce na životní prostředí v letech 2016–2020 (Kč)	69
Tabulka 28 Běžné výdaje obce na zastupitelské orgány a volby v letech 2016–2020 (Kč)	70
Tabulka 29 Běžné výdaje obce na finanční operace v letech 2016–2020	72
Tabulka 30 Saldo běžného rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)	72
Tabulka 31 Kapitálové příjmy v letech 2016–2020 (Kč)	73
Tabulka 32 Kapitálové transfery v letech 2016–2020 (Kč)	74
Tabulka 33 Kapitálové výdaje v letech 2016–2020 (Kč)	76
Tabulka 34 Saldo kapitálového rozpočtu v letech 2016–2020 (Kč)	76
Tabulka 35 Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	78
Tabulka 36 Vlastní příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	79
Tabulka 37 Daňové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	80
Tabulka 38 Hrubá úspora v letech 2016–2020 (Kč)	81
Tabulka 39 Koeficient míra krytí běžných výdajů v letech 2016–2020 (Kč)	82
Tabulka 40 Investiční podíl v letech 2016–2020 (Kč)	83
Tabulka 41 Aktiva v letech 2016–2020 (Kč)	85
Tabulka 42 Dlouhodobý hmotný majetek v letech 2016–2020 (Kč)	85

Tabulka 43 Výchozí hodnoty a hodnota majetku na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	86
Tabulka 44 Výchozí hodnoty a ukazatel autarkie v letech 2016–2020 (Kč)	88
Tabulka 45 Výchozí hodnoty pro ukazatel likvidity v letech 2016–2020 (Kč)	89
Tabulka 46 Vývoj ukazatele běžné likvidity v letech 2016–2020 (Kč)	90
Tabulka 47 Vývoj ukazatele zadluženosti a samofinancování v letech 2016–2020 (Kč)	90
Tabulka 48 Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2016–2020 (Kč)	91
Tabulka 49 SIMU obce Řitka v letech 2016–2020 (Kč a %))	92

7.2 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel obce Řitka v letech 2016–2020	49
Graf 2 Sociálně-demografická struktura obyvatelstva obce Řitka v letech 2016–2020	51
Graf 3 Běžné výdaje obce na činnosti místní samosprávy v letech 2016–2020	71
Graf 4 Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	78
Graf 5 Vývoj vlastních příjmů na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	79
Graf 6 Vývoj daňových příjmů na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	80
Graf 7 Hrubá úspora v letech 2016–2020 (Kč)	81
Graf 8 Vývoj koeficientu míra krytí běžných výdajů v letech 2016–2020 (Kč)	82
Graf 9 Vývoj investičního podílu v letech 2016–2020 (Kč)	84
Graf 10 Hodnota majetku na 1 obyvatele v letech 2016–2020 (Kč)	87

7.3 Seznam použitých zkratk

DPH – Daň z přidané hodnoty

DPFO – Daň z příjmu právnických osob

DPPO – Daň z příjmu fyzických osob

FAMA – Finanční a majetková analýza

R – Rozvaha

SIMU – Soustava informativních a monitorujících ukazatelů

SÚ – Syntetický účet

VZZ – Výkaz zisků a ztrát

Přílohy

Příloha I – Pokladová data pro model FAMA (Kč)

Příloha II – Rozvaha (Kč)

Příloha III – Výkaz zisků a ztrát (Kč)

Příloha IV – Návrh zvýšení místního poplatku ze psů (Kč)

Příloha V – Návrh zvýšení nájemného za prostory pošty v letech 2023–2025 (Kč)

Příloha VI – Vybavení kuchyně a jídelny kontejnerové školy (Kč)

Příloha VI – Ostatní vybavení kontejnerové školy (Kč)

Příloha VII – Investiční náklady na kontejnerovou školu (Kč)

Příloha I – Pokladová data pro model FAMA (Kč)

Č.	Položka	Číslo položky	2016	2017	2018	2019	2020
1	DPFO ze závislé činnosti	1111	2 372 882	2 945 387	3 229 579	3 984 458	3 790 339
2	DPFO z vlastní činnosti	1112–1119	1 187 875	360 994	394 167	481 359	439 838
3	DPPO bez obcí	1121	3 259 862	3 151 266	2 885 439	3 457 075	2 829 090
4	DPPO za obce	1122	24 890	164 730	183 730	235 030	240 730
5	DPH	1211	4 644 286	5 670 826	7 276 083	7 776 001	7 756 008
6	Daň z nemovitosti	1511	983 291	1 027 345	1 122 132	1 101 586	1 045 579
7	Místní poplatky	1341–1349	47 730	55 705	57 470	62 450	50 805
8	Daňové příjmy	1111–1705	13 483 620	14 435 162	16 029 339	17 969 012	17 078 075
9	Příjmy z vlastní činnosti	2111–2151	2 218 106	1 847 203	1 756 613	1 709 996	2 074 631
10	Neinv. dotace	4111–4160	214 208	220 540	269 829	309 011	1 933 258
11	Běžné se opakující příjmy	ř. 8+9+10	15 915 934	16 502 905	18 055 780	19 988 020	21 085 964
12	Ostatní příjmy	2210–2482	18 310	71 500	0	103 000	1 179 120
13	Kapitálové příjmy	3111–3202	299 620	92 390	2 200 000	776 000	265 703
14	z toho z prodeje dlouhodobého majetku	3111–3119	259 620	52 390	0	0	0
15	Kapitálové dotace	4211–4240	850 885	1 433 017	7 305 438	3 632 400	34 285
16	Příjmy celkem (po kons.)	Součet ř. (11+12+13+15)	17 084 749	18 099 812	27 561 219	24 499 419	22 565 073
17	Běžné výdaje	5011–5909	7 747 573	9 012 861	14 576 711	10 952 328	14 008 846
18	Investiční výdaje	6111–6909	5 763 604	4 225 288	25 749 884	11 870 330	1 436 313
19	Výdaje celkem (po kons.)	Součet ř. (17+18)	13 511 177	13 238 149	40 326 595	22 822 658	15 445 159
20	Financování	8111–8902	-3 573 573	-4 861 663	12 765 376	-1 676 762	-7 119 914

21	z toho splátky úvěrů	8112+ 8114+ 8122+ 8124+ 8212+ 8214+ 8222+ 8224+ 5141+ 5142+ 5143+ 5149	160 676	144 834	181 981	347 201	247 364
22	Výsledek hospodaření	Součet (16-(19+20))	3 573 573	4 861 663	- 12 765 376	1 676 762	7 119 914
23	Stavby	-	54 627 515	54 734 766	57 442 679	56 631 578	47 389 559
24	Dl. hmotný majetek	-	107 761 397	109 704 922	141 752 822	141 720 483	131 201 669
25	Majetek celkem	-	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
26	Počet obyvatel	-	1 149	1 175	1 211	1 277	1 288

Příloha II – Rozvaha (Kč)

Č.	Položka	2016	2017	2018	2019	2020
1	Aktiva celkem	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
2	Stálá aktiva	108 455 352	110 398 877	142 446 777	142 414 438	131 924 299
3	Dlouhodobý nehmotný majetek	358 160	358 160	358 160	358 160	521 510
4	Nedok. dlouhodobý nehmotný majetek	358 160	358 160	358 160	358 160	521 510
5	Dlouhodobý hmotný majetek	107 761 397	109 704 922	141 752 822	141 720 483	131 201 669
6	Pozemky	39 446 408	39 435 978	39 433 406	39 433 406	39 433 324
7	Stavby	54 627 515	54 734 766	57 442 679	56 631 578	47 389 559
8	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	3 627 805	3 645 197	3 792 410	3 792 410	2 305 300
9	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	10 059 669	11 888 981	41 084 327	41 863 089	42 073 405

10	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	0	0	0	0	82
11	Dlouhodobý finanční majetek	335 795	335 795	335 795	335 795	201 120
12	Dlouhodobé půjčky	315 795	315 795	315 795	315 795	201 120
13	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	20 000	20 000	20 000	20 000	0
14	Oběžná aktiva	5 171 202	8 288 360	1 239 114	314 908	5 352 222
15	Krátkodobé pohledávky	233 817	144 267	149 967	152 717	662 117
16	Krátkodobé poskytnuté zálohy	54 900	54 900	54 900	54 900	54 900
17	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	157 250	67 700	73 400	75 550	8 050
18	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	0	0	0	0	599 166
19	Ostatní krátkodobé pohledávky	21 667	21 667	21 667	22 267	1
20	Krátkodobý finanční majetek	4 937 385	8 144 093	1 089 147	162 191	4 690 105
21	Základní běžný účet územních samosprávných celků	4 937 385	8 144 093	1 087 747	162 191	4 690 105
22	Ceniny	0	0	1 400	0	0
23	Pasiva celkem	113 626 554	118 687 238	143 685 891	142 729 345	137 276 521
24	Vlastní kapitál	93 679 272	99 012 373	104 264 495	111 487 222	116 700 068
25	Jmění účetní jednotky a upravující položky	83 307 610	83 347 610	85 476 524	85 734 098	88 189 859
26	Jmění účetní jednotky	-4 317 600	-4 317 600	-4 388 686	-4 388 686	91 457 502
27	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	105 505 825	105 545 825	107 745 825	108 521 825	22 413 019

28	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	-24 507 245	-24 507 245	-24 507 245	-24 507 245	-24 507 245
29	Jiné oceňovací rozdíly	6 626 631	6 626 631	6 626 631	6 626 631	0
30	Opravy předcházejících účetních období	0	0	0	-518 426	-1 173 417
31	Výsledek hospodaření	10 371 662	15 664 762	18 787 971	25 753 123	28 510 209
32	Výsledek hospodaření běžného účetního období	5 684 692	5 293 101	3 123 209	6 965 153	2 757 085
33	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	4 686 969	10 371 662	15 664 762	18 787 971	25 753 123
34	Cizí zdroje	19 947 282	19 674 865	39 421 395	31 242 124	20 576 453
35	Dlouhodobé závazky	14 200 221	12 496 221	18 214 086	15 622 086	13 030 086
36	Dlouhodobé úvěry	14 200 221	12 496 221	18 214 086	15 622 086	13 030 086
37	Krátkodobé závazky	5 747 061	7 178 644	21 207 310	15 620 038	7 546 367
38	Dodavatelé	5 483 580	6 056 308	13 879 325	4 423 060	3 835 020
39	Zaměstnanci	127 593	149 708	136 772	162 386	138 355
40	Sociální zabezpečení	45 043	53 103	51 114	57 928	47 067
41	Zdravotní pojištění	21 213	25 773	25 362	29 112	24 428
42	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	14 732	22 732	19 855	24 680	19 910
43	Závazky k vybraným místním vládním institucím	0	0	0	264 332	0
44	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	0	790 017	6 920 455	10 552 855	0
45	Výdaje příštích období	0	0	0	0	2 154 962
46	Výnosy příštích období	0	0	0	0	600 000

47	Dohadné účty pasivní	54 900	54 900	54 900	54 900	654 066
48	Ostatní krátkodobé závazky	0	26 103	119 527	50 786	72 560

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha III – Výkaz zisků a ztrát (Kč)

Č.	Položka	2016	2017	2018	2019	2020
1	Náklady celkem	11 398 883	11 913 744	16 113 222	13 039 642	19 721 952
2	Náklady z činnosti	8 196 170	9 591 410	13 851 958	10 297 578	17 072 332
3	Spotřeba materiálu	145 079	235 637	286 757	139 912	611 592
4	Spotřeba energie	273 698	236 525	873 148	289 123	215 479
5	Opravy a udržování	153 313	1 019 272	2 914 302	391 473	4 799 363
6	Cestovné	46 879	67 007	54 650	42 177	40 158
7	Náklady na reprezentaci	31 651	50 418	55 890	94 524	108 395
8	Ostatní služby	2 857 286	2 599 346	3 940 683	3 122 283	3 542 315
9	Mzdové náklady	1 910 798	2 244 167	2 577 287	2 706 141	2 430 880
10	Zákonné sociální pojištění	570 507	632 895	683 509	736 765	639 228
11	Jiné sociální pojištění	5 547	3 919	5 520	5 841	6 083
12	Zákonné sociální náklady	0	130 716	0	0	50 412
13	Jiné daně a poplatky	0	8 692	5 000	1 500	0
14	Jiné pokuty a penále	9 000	884	108 000	707 000	265 267
15	Dary a jiná bezúplatná předání	71 651	21 795	16 950	13 600	8 808
16	Odpisy dlouhodobéh o majetku	2 007 924	2 111 487	2 130 862	2 014 644	3 897 786
17	Prodané pozemky	30 429	10 430	2 961	0	0
18	Tvorba a zúčtování opravných položek	0	0	0	0	70 300
19	Náklady z vyřazených pohledávek	0	26 600	0	0	21 667

20	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	61 947	184 763	136 241	32 594	286 640
21	Ostatní náklady z činnosti	20 461	6 858	60 199	0	77 958
22	Finanční náklady	216 560	200 718	240 039	446 572	268 236
23	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0	20 000
24	Úroky	160 676	144 834	181 981	347 201	248 236
25	Ostatní finanční náklady	55 884	55 884	58 058	99 371	0
26	Náklady na transfery	2 961 262	1 956 887	1 837 495	2 060 463	2 140 655
27	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	2 961 262	1 956 887	1 837 495	2 060 463	2 140 655
28	Daň z příjmů	24 890	164 730	183 730	235 030	240 730
29	Daň z příjmů	24 890	164 730	183 730	235 030	240 730
30	Výnosy celkem	17 083 575	17 206 845	19 236 430	20 004 795	22 479 038
31	Výnosy z činnosti	3 261 931	2 682 486	2 549 267	2 629 307	2 720 133
32	Výnosy z prodeje služeb	667 116	257 568	347 133	400 446	124 655
33	Výnosy z pronájmu	1 337 900	1 237 968	1 237 968	1 237 968	1 338 729
34	Výnosy ze správních poplatků	0	0	0	0	15 660
35	Výnosy z místních poplatků	902 651	919 821	943 166	961 892	50 805
36	Jiné výnosy z vlastních výkonů	0	0	0	1	815 839
37	Jiné pokuty a penále	64 000	5 500	21 000	23 000	0
38	Výnosy z prodeje pozemků	259 620	52 390	0	0	0
39	Ostatní výnosy z činnosti	30 644	209 240	0	6 000	374 445
40	Finanční výnosy	62 485	13 738	14 042	643	266 951

41	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	265 703
42	Úroky	1 421	818	952	643	1 247
43	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	61 064	12 920	13 090	0	0
44	Výnosy z transferů	1 050 385	863 540	1 448 829	230 636	3 283 382
45	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	1 050 385	863 540	1 448 829	230 636	3 283 382
46	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	12 708 774	13 647 081	15 224 293	17 144 209	16 208 571
47	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	3 560 757	3 306 381	3 623 746	5 039 516	4 230 177
48	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	3 284 752	3 315 996	3 069 169	3 692 105	3 069 820
49	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	4 644 286	5 670 826	7 276 083	7 202 301	7 756 008
50	Výnosy ze sdílených majetkových daní	983 291	1 027 345	1 122 132	1 101 586	1 045 579
51	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	235 688	326 534	133 163	108 701	106 988
52	Výsledek hospodaření	0	0	0	0	0
53	Výsledek hospodaření před zdaněním	5 709 582	5 457 831	3 306 939	7 200 183	2 997 815
54	Výsledek hospodaření běžného účetního období	5 684 692	5 293 101	3 123 209	6 965 153	2 757 085

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha IV – Návrh zvýšení místního poplatku ze psů (Kč)

Navýšení sazby poplatku ze psů	2020	2023
Počet psů v obci	87	87
Výše poplatku/pes	200	600
Příjmy z poplatku/rok	17 400	52 200

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha V – Návrh zvýšení nájemného za prostory pošty v letech 2023–2026 (Kč)

Navýšení pronájmu	2022	2023	2024	2025	2026
Výše nájmu/m ²	20,6 Kč/m ²	120 Kč/m ²	140 Kč/m ²	160 Kč/m ²	180 Kč/m ²
Výše nájmu/měsíc	1 644	9 600	11 200	12 800	14 400
Příjmy z pronájmu/rok	19 728	115 200	134 000	153 600	172 800
Bazický index (v %)	100,00	583,94	679,24	778,59	875,91

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha VI – Vybavení kuchyně a jídelny kontejnerové školy (Kč)

Vybavení kuchyně a jídelny	Počet ks	Cena bez DPH
Chladnička s mrazákem	1	63 000
Nerezový stůl na přípravu ovoce a zeleniny	1	10 000
Nerezový odkládací stůl na špinavé nádobí	1	10 000
Nerezový dřez	1	12 500
Keramické umyvadlo pro hygienu	1	2 500
Výlevka	1	10 500
Myčka na nádobí	1	120 000
Kuchyňská linka	1	200 000
Kuchyňské potřeby	1	20 000
Jídelní stůl (120x80)	25	87 500
Židle	120	120 000
Součet	158	656 000

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha VI – Ostatní vybavení kontejnerové školy (Kč)

Vnitřní vybavení	Počet ks	Cena bez DPH
Lavice pro žáky	55	220 000
Židle pro žáky	110	143 000
Katedra pro učitele	5	30 000
Židle pro učitele	5	12 500
Tabule	5	120 000
Interaktivní tabule s projektorem	2	84 000
Skříně	15	112 500
Zamykací skřínky pro žáky (6 úschovných schránek)	17	170 000
Šatní lavice	15	67 500
Hygienické umyvadlo	8	20 000
Pracovní stůl pro učitele a židle - set	10	80 000
Knihy, papírnické potřeby a další příslušenství	50	40 000
Počítač a příslušenstvím	20	400 000
Součet	317	1 500 000

Zdroj: vlastní zpracování (2021)

Příloha VII – Investiční náklady na kontejnerovou školu (Kč)

Investiční náklady	Cena bez DPH
Pozemek	0
Modulová stavba (stavební, montážní práce, doprava a inženýrské sítě, světla, podlahy)	15 240 000
Vnitřní vybavení (třídy, šatna, sborovna)	1 500 000
Základní vybavení pro přípravnu a výdejny jídel	656 000
Školní hřiště	350 000
Úprava okolí	20 000
Celkové náklady	17 766 000

Zdroj: vlastní zpracování (2021)